

Ekwo
Ógú

Agú ndu Ízurẹlu ọgu

¹ Chipfu p̄furu op̄fu yeru Mósisu l'ulo-ẹkwa-ndzukọ ndu Ízurẹlu ẹ g'ẹphe nọ l'echiẹgu Sayinayi l'abalì mbụ l'ọnwa k'ẹbo l'apha, kwe ndu Ízurẹlu apha labọ, ẹphe shi l'alì Ijiputu wufuta. Ọ s̄uru iya: ² “Unu ḡua ndu Ízurẹlu g'ẹphe hakọta ọgu. Ḡua phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. Unwoke bẹ ii-deshikọta ẹpha phẹ nanụ nanụ. ³ Gẹ ḡu ẹ Erọnu t̄uko iphe, bụ unwoke ẹ Ízurẹlu ḡukota ọgu; mbụ ndu nọwaru ụkporo apha kwas̄eru; bya aburu ndu s̄uwaru eje ọgu. ⁴ Unu họtachaa nwoke lanụ l'ọkpa-ipfu l'ọkpa-ipfu g'o yetarụ unu ẹka. Ndu unu a-họta bụ ndu-ishi l'ẹnya-unuphu ibe phẹ. ⁵ Waa ẹpha ndu ono, unu a-họta g'ẹphe yeru unu ẹka ọbu baa:

“Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Rúbenu bụ Elizuru nwa Shediyo.

⁶ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Simiyonu bụru Shelumẹlu nwa Zurishadayi.

⁷ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Jiuda bụru Náshonu nwa Amínadabu.

⁸ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Isaka bụru Netanẹlu nwa Zuwa.

⁹ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Zebulonu bụru Eliyabu nwa Helonu.

¹⁰ “A -bya l'ọkpa-ipfu k'ụnwu Jiósefu; onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Ifuremu bụ Elishama nwa Amihudu. Unu ahọta Gamalẹlu nwa Pedazo l'ọkpa-ipfu kẹ Manáse.

¹¹ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Benjaminu bụru Abidanu nwa Gidiyọni.

¹² “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Danu bụru Ahiyeza nwa Amishadayi.

¹³ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Asha bụru Pagẹlu nwa Ọkuranu.

¹⁴ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Gadu bụru Ẹliyasafu nwa Diyuwẹlu.

¹⁵ “Onye unu a-họta l'ọkpa-ipfu Nafutali bụru Ahira nwa Enanu.”

¹⁶ Ndu ono bẹ bụ unwoke, a họtaru lẹ Ízurẹlu l'ophu. Ẹphe bụkota ndu-ishi l'ọkpa-ipfu, shi lẹ ndiche phẹ; bya abụchaaru ishi l'ẹnya-unuphu, dụ lẹ Ízurẹlu.

¹⁷ Mósisu yẹle Erọnu bya achịta ndu ono, a gushiru ẹpha phẹ ono; ¹⁸ ẹphe kukọbe ndu Ízurẹlu g'ẹphe ha; deshia ẹpha phẹ l'ẹkwo l'abalị mbụ l'ọnwa k'ẹbo ono. Ẹphe deshiru ẹpha onyemonye l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. Iphe, bụkpoo unwoke, nọwaru ụkporo apha kwasẹru bẹ e dekọtaru ẹpha phẹ nanụ nanụ; ¹⁹ ẹgube ono, Chipfu sụru Mósisu g'o mee ya ono. Ọo ya bụ; Mósisu gụa ndu Ízurẹlu ọgu l'echiegu Sayinayi.

Ụmadzu ole, a gọtaru l'ipfu l'ipfu

²⁰ A -bya l'oshilọkpa Rúbenu, bụ ọkpara Ízurẹlu; iphe, bụkota unwoke, nọwaru ụkporo apha kwasẹru; mbụ ndu sụwaru eje ọgu bẹ a gụkotaru; deshikọta ẹpha phẹ nanụ nanụ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ²¹ Iphe, a gọtaru l'ipfu Rúbenu bẹ bụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu iri l'ishii l'ụkporo ụmadzu ise.

²² Oshilọkpa Simiyọnu bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwasẹru, bụ ndu sụwaru eje ọgu;

bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²³ Iphe, a gutaru l'ipfu Simiyonu be du ukporo unu nemadzu mgbo esaa l'unu esato l'umadzu ukporo ise.

²⁴ Oshilokpa Gadu be a gukotaru iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje ogu; bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

²⁵ Iphe, a gutaru l'ipfu Gadu be du ukporo unu nemadzu mgbo ise l'unu iri l'eno l'umadzu ukporo labo l'iri.

²⁶ Oshilokpa Jiuda be a gukotaru iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje ogu; bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

²⁷ Iphe, a gutaru l'ipfu Jiuda be du ukporo unu nemadzu mgbo tete l'unu ishii l'umadzu ukporo iri.

²⁸ Oshilokpa Isaka be a gukotaru iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje ogu; bya edeshia epha phe l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

²⁹ Iphe, a gutaru l'ipfu Isaka be du ukporo unu nemadzu mgbo ishii l'unu iri l'ishii.

³⁰ Oshilokpa Zebulonu be a gukotaru iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje ogu; bya edeshia epha phe l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

³¹ Iphe, a gutaru l'ipfu Zebulonu be du ukporo unu nemadzu mgbo esaa l'unu eto l'umadzu ukporo iri.

³² A -bya l'oshilokpa Jiosifu; mbu awa Ifuremu be a gukotaru iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje ogu; bya edeshia epha phe. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu

l'ẹnya-unuphu. ³³ Iphe, a gùtaru l'ipfu Ifuremu bẹ dọ ọnu nemadzu ọkporo ise l'ọnu lanu l'ọmadzu ọkporo ise.

³⁴ Awa Manáse bẹ a gùkotaru iphe, bu unwoke, nọwaru ọkporo apha kwasẹru, bu ndu sọwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu.

³⁵ Iphe, a gùtaru l'ipfu Manáse bẹ dọ ọkporo ọnu nemadzu mgbo ẹno l'ọmadzu ọkporo iri.

³⁶ A -bya l'oshilọkpa Benjaminu bẹ a gùkotaru iphe, bu unwoke, nọwaru ọkporo apha kwasẹru, bu ndu sọwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁷ Iphe, a gùtaru l'ipfu Benjaminu bẹ dọ ọkporo ọnu nemadzu mgbo ẹno l'ọnu ẹsato l'ọmadzu ọkporo iri.

³⁸ Oshilọkpa Danu bẹ a gùkotaru iphe, bu unwoke, nọwaru ọkporo apha kwasẹru, bu ndu sọwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁹ Iphe, a gùtaru l'ipfu Danu bẹ dọ ọkporo ọnu nemadzu mgbo ẹsaa l'ọnu iri l'ishii l'ọmadzu ọkporo iri l'ise.

⁴⁰ Oshilọkpa Asha bẹ a gùkotaru iphe, bu unwoke, nọwaru ọkporo apha kwasẹru, bu ndu sọwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu.

⁴¹ Iphe, a gùtaru l'ipfu Asha bẹ dọ ọkporo ọnu nemadzu mgbo ise l'ọnu ẹto l'ọmadzu ọkporo iri l'ise.

⁴² Oshilọkpa Nafutali bẹ a gùkotaru iphe, bu unwoke, nọwaru ọkporo apha kwasẹru, bu ndu sọwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu.

⁴³ Iphe, a gūtaru l'ipfu Nafutali bẹ dū ụkporo ụnu nemadzu mgbo ishii l'ụnu iri l'eto l'umadzu ụkporo iri.

⁴⁴ Ndu ono bẹ bụ ndu Mosisu yele Eronu guru ogu. Ndu yetaru phe eka gua ogu ono bụ ndu-ishi ndu Ízurelu umadzu iri l'ẹbo ono, nọ-chigbaaru ẹnya-unuphu unuphu phe ono. ⁴⁵ Iphe, bụ unwoke Ízurelu l'ophu, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sūwaru ejeru ndu Ízurelu ogu bẹ a gūkotaru l'ẹnya-unuphu phe l'ẹnya-unuphu phe. ⁴⁶ Mkpakọ iphe, ẹphe dū g'ẹphe ha bẹ bụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ụkporo eto l'umadzu ụkporo iri l'ise; l'ụnu umadzu ẹsato; l'umadzu ụkporo iri l'ẹsaa; l'umadzu iri.

A gūfuru ipfu Lívayi

⁴⁷ Ole ipfu Lívayi bẹ a ta gūduru teke a guru ndu Ízurelu ophuna. ⁴⁸ O noo kele Chipfu bẹ sūru Mosisu lẹ-a: ⁴⁹ “Ndu ị tịi gudu kpoloko bụ ipfu Lívayi. Ta gūkobekwa phe mẹ ị guje ndu Ízurelu ophuna. ⁵⁰ Iphe, l'ii-mechia bụ g'ị họtá ndu Lívayi ono g'ẹphe letajẹ ẹnya l'ulo-ẹkwa, eedobeje ẹkwo-ekemu Chileke; ẹphe eletajẹ ẹnya l'ivu, dū iya nū; mẹ iphemiphe, bụ iphe, aduje l'ulo-ẹkwa ono. Oo ẹphebedua bẹ a-nọduje apa ulo-ẹkwa ono; mẹ iphe, bụ ivu, dukota iya nū. O buri phe a-nwuberu iya ẹnya; ẹphe egudeje ulo-ẹkwa nkephe kpọ-pee ulo-ẹkwa ono mgburugburu. ⁵¹ Iphe, bụ teke ulo-ẹkwa ono abya atugbu; g'ọ buri ndu Lívayi bẹ a-phọ-tsutajẹ iya. Iphe, bụ teke aakpọbe ulo-ẹkwa ono; g'ọ bukwarupho ndu Lívayi bẹ a-kpọbeje iya nū. Onye ozo mmanu, jekuberu iya ntse bẹ ee-gbu egbugbu. ⁵² Ndu Ízurelu a-kpọbeje ulo-ẹkwa phe l'onu-ogo l'onu-ogo. Iphe, bụ nwoke nonu a-kpọbeje ulo-ẹkwa iya l'onu-ogo nkephe l'eka ẹphe kpọberu ẹkwa-ohubama ipfu phe. ⁵³ Obenu lẹ ndu Lívayi bẹ e-gude ulo-ẹkwa nkephe

kpɔ-pheta ɔlo-ekwa ono, eedobeje ekwo-ekemu Chileke mgburugburu; k'ophu Chileke eta atɔ-koshidu edzudzu-oha Ízurɛlu oke ehu-eghu iya. Oo ndu Lívayi be a-nɔdu eleta ɔlo-ekwa eka eedobeje ekwo-ekemu Chileke ono enya.”

⁵⁴ Tɔbudu iya bu; ndu Ízurɛlu mekoetaepho iphemiphe ono egube ono, Chipfu sɔru Mosisu g'o mee ya.

2

Ekeshi eka ndu ipfu nonu a-kpɔbe ɔlo-ekwa nkephe

¹ Chipfu bya epfuaru Mosisu waa Erɔnu; sɔ phe: ² “Ge ndu Ízurɛlu kpɔbeje ɔlo-ekwa phe g'o gha iphu l'ɔlo-ekwa-ndzukɔ. Ephe ebuphee ɔlo-ekwa-ndzukɔ ono mgburugburu. G'onyenɔnu kpɔbejekwa ɔlo-ekwa nkiya l'ɔnu-ogo nkephe l'eka ndu enya-unuphu phe kpɔberu ekwa-ohubama phe.”

Ipfu ophu a-kpɔbe ɔlo-ekwa ebubu phe laaru ɔzo enyanwu-awawa

³ “Ndu Jiuda bu ephebedua a-kpɔbe ɔlo-ekwa nkephe l'ɔzo enyanwu-awawa; l'ɔnu-ogo l'ɔnu-ogo; l'eka ipfu ono kpɔberu ekwa-ohubama phe. Onye a-buru ishi ndu Jiuda bu Náshɔnu nwa Amínadabu. ⁴ Iphe, a gɔtaru l'ipfu Jiuda ono be du ukporo unu nemadzɔ mgbo tete l'unu ishii l'umadzu ukporo iri.

⁵ “Ndu a-kpɔbe ɔlo-ekwa nkephe tsota phe be bu ndu ipfu ke Isaka. Onye a-buru ishi l'oshilokpa Isaka bu Netanɛlu nwa Zuwa. ⁶ Iphe, a gɔtaru l'ipfu Isaka be du ukporo unu nemadzɔ mgbo ishii l'unu iri l'ishii.

⁷ “Ndu ozo, a-kpɔbe nkephe tsota phe be bu ndu ipfu ke Zebulun. Onye a-buru ishi l'oshilokpa Zebulun bu Eliyabu nwa Helɔnu. ⁸ Iphe, a gɔtaru l'ipfu Zebulun be

dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ọsaa l'ụnu ọto l'ụmadzu ụkporo iri.

⁹ “Ipfu ono, a họtaru g'ephe l'ipfu Jiuda kpọ-kube ụlo-ekwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tukuroru dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ụkporo l'ụnu ishii. Ọ bụru ephebedua e-vutajẹ ụzo; ndu ọzo etso phẹ.”

Ipfu ọphu a-kpọbe ụlo-ekwa ebubu nkephẹ laaru ụzo ndohali

¹⁰ “Ndu ọphu a-kpọbe ụlo-ekwa ebubu nkephẹ l'ụzo ndohali bẹ bụ ipfu Rúbenu bẹ a-kpọbe iya l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Rúbenu bụ Elizuru nwa Shediyọ. ¹¹ Iphe, a gútaru l'ipfu Rúbenu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ise l'ụnu iri l'ishii l'ụmadzu ụkporo ise.

¹² “Ndu a-kpọbe ụlo-ekwa nkephẹ tsota ipfu Rúbenu bẹ bụ ipfu kẹ Simiyonu. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Simiyonu bụ Shelumelu nwa Zurishadayi. ¹³ Iphe, a gútaru l'ipfu Simiyonu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ọsaa l'ụnu ọsato l'ụmadzu ụkporo ise.

¹⁴ “Ndu ọphu a-kpọbe nkephẹ tsota phẹ bẹ bụ ipfu Gadu. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Gadu bụ Elyasafu nwa Diyuwelu. ¹⁵ Iphe, a gútaru l'ipfu Gadu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ise l'ụnu iri l'eno l'ụmadzu ụkporo labọ l'iri.

¹⁶ “Ipfu ono, a họtaru g'ephe l'ipfu Rúbenu kpọ-kube ụlo-ekwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tukuroru dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo iri l'ọsato l'ụnu iri l'ọsato; l'ụkporo ụmadzu iri l'ẹbo l'ụmadzu iri. Ọ bụru ephebedua bụ ndu k'ẹbo, a-palihuje mẹ a -gbeshi ije.

¹⁷ “Ọo ya bụ; ndu Lívayi evuta ụlo-ekwa-ndzukọ nọdu l'echilabọ ndu ipfu ono tughushia. Ọo ẹpho g'ephe gude kpọo ụlo-ekwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bụ g'ephe

e-gudeje gbeshi ije phẹ. Ndu nọnu ẹphe apagbaaru ẹkwa-Ọhubama phẹ.”

Ipfu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba

¹⁸ “Ndu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba bẹ bụ ipfu kẹ Ifuremu; l'Ọnu-ogo l'Ọnu-ogo. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Ifuremu bụ Elishama nwa Amihudu. ¹⁹ Iphe, a gutaru l'ipfu Ifuremu bẹ dụ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ise; l'ọnu nemadzu; l'umadzu ụkporo ise.

²⁰ “Ndu a-kpọbe ọlo-ẹkwa nkephẹ tsota ipfu Ifuremu bẹ bụ ipfu Manáse. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Manáse bụ Gamalelu nwa Pedazọ. ²¹ Iphe, a gutaru l'ipfu Manáse bẹ dụ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ẹno; l'umadzu ụkporo iri.

²² “Ndu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa nkephẹ tsota phẹ bẹ bụ ndu ipfu kẹ Benjiaminu. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Benjiaminu bụ Abidanu nwa Gidiyọni. ²³ Iphe, a gutaru l'ipfu Benjiaminu bẹ dụ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ẹno; l'ọnu umadzu ẹsato; l'umadzu ụkporo iri.

²⁴ “Ipfu ono, a họtaru g'ẹphe l'ipfu Ifuremu kpọ-kube ọlo-ẹkwa phẹ l'Ọnu-ogo l'Ọnu-ogo ono bẹ tukuru dụ ụkporo ọnu nemadzu mgbo iri l'ẹto; l'ọnu umadzu iri; l'umadzu ụkporo ise. Ọ buru ẹphebedua bụ ndu k'ẹto, a-palihuje mẹ a -gbeshi ije.”

Ipfu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkephẹ l'uzo isheli

²⁵ “Ndu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkephẹ l'uzo isheli bẹ bụ ipfu Danu; l'Ọnu-ogo l'Ọnu-ogo. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Danu bụ Ahiyeza nwa Amishadayi.

²⁶ Iphe, a gutaru l'ipfu Danu bẹ dụ ụkporo ọnu nemadzu

mgbo ẹsaa; l'ụnu ụmadzu iri l'ishii; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise.

²⁷ “Ndu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa nkepẹ tsota ipfu Danu bẹ bụ ipfu Asha. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Asha bụ Pagẹlu nwa Ọkuranu. ²⁸ Iphe, a gụtaru l'ipfu Asha bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ise; l'ụnu ụmadzu ẹto; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise.

²⁹ “Ndu ọpflu a-kpọbe ụlo-ẹkwa nkepẹ tsota phẹ bẹ bụ ndu ipfu Nafutali. Onye a-buru ishi l'oshilọkpa Nafutali bụ Ahira nwa Enanu. ³⁰ Iphe, a gụtaru l'ipfu Nafutali bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ishii; l'ụnu ụmadzu iri l'ẹto; l'ụmadzu ụkporo iri.

³¹ “Ipfu ono, a họtaru g'ẹphe l'ipfu Danu kpọ-kube ụlo-ẹkwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tukuroru dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo iri lẹ tete; l'ụnu ụmadzu iri l'ẹno. Ọ buru ẹphebedua bẹ e-kpejeru azu l'ije phẹ ono; pagbaarụ ẹkwa-ọhubama phẹ.”

³² Ndu ono bẹ bụ ndu Ízurẹlu; g'e gude gụa phẹ ọgu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ. Mkpakọ ndu nọkota l'ẹka a kpọberu ụlo-ẹkwa, bụ ndu a guru ọgu l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo ẹto; l'ụkporo ụmadzu iri l'ise; l'ụnu ụmadzu ẹsato; l'ụmadzu ụkporo iri l'ẹsaa; l'ụmadzu iri. ³³ Ole ndu Lívayi bẹ a ta gụkobeduru lẹ ndu Ízurẹlu ọpflu; ọ buru ẹgube ono bẹ Chipfu sụru Mosisu g'o mee ya.

³⁴ Ọo ya bụ; ndu Ízurẹlu mekọtaepho iphemiphe, Chipfu turu Mosisu ekemu iya. Ọ buru ẹgube ono bẹ ẹphe kpọbechaaru ụlo-ẹkwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo; pfubechaa ya ẹkwa-ọhubama phẹ. Nokwaphọ g'ẹphe eshije gbẹshi tugbua; ndu ọpflu nọnu ẹphe lẹ ndu ọnu-ụlo nkepẹ; mẹ ndu ẹnya-unuphu nkepẹ.

3

Ndu Lívayi

¹ Qwaa bú oshilokpa Erõnu yele Mósísu le teke ono, Chipfu pfuru yeru Mósísu l'úbvú Sayínayi pho: ² Epha unwu Erõnu be bú Nadabu, bú iya bú okpara iya; waa Abihu; me Eleyaza; waa Itama. ³ Noo epha unwu Erõnu, bú ndu a wuru manú l'ishi; mbú ndu ono, a hotaru dobe g'ephe búru ndu-uke Chileke. ⁴ O le Nadabu yele Abihu be daru l'atatiphu Chipfu nwushihu; kele epe gude oku, ta adudu nsò kpòoru Chipfu ngweja oku l'echiegu Sayínayi. Ophu epe emetaduru unwegirima; o búru Eleyaza yele Itama be jehaarú ozi ndu-uke Chileke le teke ono, nna phe, bú Erõnu nokwaduuro ndzu.

⁵ Oo ya bú Chipfu bya asú Mósísu: ⁶ “Chita ipfu Lívayi jeye l'eka Erõnu, bú onye uke Chileke; k'ophu epe a-nodu egebude iya ozi. ⁷ Epe a-nodu ejeru Erõnu ozi; bya ejeru ndu Ízurèlu l'ophu ozi l'ulo-ekwa-ndzukò; mbú l'ephe a-nodu eje ozi, rwuberu phe nú l'ulo Chileke. ⁸ Epe a-noduje eleta ivu, dú l'ulo-ekwa-ndzukò ono enya; shi nno ejeru ndu Ízurèlu ozi, rwuberu phe nú l'ulo Chileke. ⁹ Tuko ndu Lívayi l'ophu ye Erõnu yele unwu iya l'eka; mbú l'a hotutawaru phe g'ephe hakota l'echilabò ndu Ízurèlu l'ophu woru ye iya l'eka. ¹⁰ L'i taa Erõnu me unwu iya eka g'ephe búru ndu-uke Chileke. Iphe, bú onye ozo mmanú, jekuberu mgboru ulo-nsò ono be ee-gbu egbu.”

¹¹ Chipfu byakwa epfuaru Mósísu ozo sú iya: ¹² “Lenu; mu shi waa l'echilabò ndu Ízurèlu hota ndu Lívayi g'ephe nochia enya iphe, bú okpara; mbú iphe, bú nwoke, vu uto waa ne iya ekpa-nwa le Ízurèlu. Oo ya bú le ndu Lívayi be bú nkemu; ¹³ noo kele ndu bukota okpara bú nkemu. Mboku ono, mu gbushiru ndu bú okpara l'ali

Ijiputu ono bẹ mu wotaru iphe, bụ ọkpara ndu Ízurẹlu; doberu onwomu; mbụ e shikpọo lẹ nemadzụ je akpaa l'anụ. Ẹphe a-bụru nkemu. Ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.”

Agụ ndu Lívayi ọgu.

¹⁴ No iya; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu l'echięgu Sayínayi sụ iya: ¹⁵ “Gụa ndu Lívayi ọgu; gụa phẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu; mẹ l'ọnulo l'ọnulo. Ndu ị-gụ bẹ bụ unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwasẹru.”

¹⁶ Tọbudu iya bụ; Mósísu gụa phẹ ẹgube ono, Chipfu pfuru iya ya ono.

¹⁷ Waa ẹpha ụnwu Lívayi baa: Geshọnu; mẹ Kohatu; waa Merari. ¹⁸ Ọwaa bụ ẹpha ụnwu Geshọnu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ: Libuni waa Shimeyi.

¹⁹ Ụnwu kẹ Kohatu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ bẹ bụ Amuramu; mẹ Izuha; mẹ Hẹburonu; waa Uzẹlu. ²⁰ Ụnwu kẹ Merari l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ bẹ bụ Mahuli waa Mushi. Ndu ono tukuru bụru ipfu Lívayi; ẹgube ẹphe dụ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu phẹ.

²¹ Ụnwu Geshọnu bụ ndu ọnu-ụlo Libuni waa ndu ọnu-ụlo Shimeyi. Ọ bụru phẹ bụ ndu ọnu-ụlo Geshọnu.

²² Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru l'ọnulo Geshọnu bẹ dụ unu nemadzụ iri l'ẹsato; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise. ²³ Ndu ọnu-ụlo Geshọnu bẹ akpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu phẹ l'ụzo ẹnyanwu-arịba; l'azụ ụlo-ẹkwa Chileke.

²⁴ Onye bụ ishi l'ọnulo Geshọnu bụ Ẹllyasafu nwa Layẹlu. ²⁵ Ozi, e yeru ụnwu Geshọnu ono l'ẹka g'ẹphe jeje l'ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono bụ eleta ụlo-ẹkwa Chileke ẹnya; waa ẹkwa, e gude kpua ya; mẹ eleta ẹkwa, e gude gbobuta ọnu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono ẹnya; ²⁶ mẹ eleta ẹkwa, e gude gbobuta ọma-unuphu; waa ẹkwa,

e gude gbobuta ọnu-abata ọma-unuphu ono, nọ-pheru

ulo-ekwa Chileke ono; waa oru-ngweja mgburugburu; me eleta udo enya; waa iphe, bukpo ozi, gbaru phe nu.

²⁷ Unwu Kohatu bu ndu onu-ulo Amuramu; me ndu onu-ulo Izuha; me ndu onu-ulo Hiburunu; me ndu onu-ulo Uzelu. O buru phe bu ndu onu-ulo Kohatu.

²⁸ Unwoke, nowaru onwa lanu kwaseru le ndu onu-ulo Kohatu be du ukporo unu nemadzu; l'unu umadzu lanu; l'umadzu ukporo iri. O buru phe be o duru; mbu ozi, eeje l'ulo du nsọ. ²⁹ Ndu onu-ulo Kohatu be akpobeje ulo-ekwa ebubu phe l'uzo ndohali ulo-ekwa Chileke.

³⁰ Onye bu ishi l'onulo Kohatu bu Elizafanu nwa Uzelu.

³¹ Ozi, duru phe nu bu eleta okpoko Chileke enya; me teburu; me iphe, aapfubeje oroku; me oru-ngweja; me ivu, du l'ulo-nsọ, ndu-uke egudeje eje ozi; me ekwa, e gude gbobuta eka-kakota-adu-nsọ; waa iphe, bukpo ozi ozo, gbaru phe nu. ³² Onye-ishi ndu-ishi ndu Liviayi l'ophu bu Eleyaza nwa Eronu, bu onye uke Chileke. Oo yebedua be a hotaru g'o buru onye-ishi ndu eleta enya l'ulo-nsọ ono.

³³ Unwu ke Merari be bu phe bu ndu onu-ulo Mahuli waa ndu onu-ulo Mushi. O buru ndu ono bu onu-ulo Merari.

³⁴ Unwoke, nowaru onwa lanu kwaseru le ndu onu-ulo Merari du unu nemadzu iri l'ise l'umadzu ukporo iri. ³⁵ Onye bu ishi l'onulo Merari ono bu Zuriyelu nwa Abihelu. Ndu onu-ulo Merari akpobeje ulo-ekwa ebubu phe l'uzo isheli ulo-ekwa Chileke.

³⁶ Ozi, e yeru unwu Merari l'eka k'ejeje bu: eleta mgbo ulo-ekwa Chileke ono enya; me oshi, e swebushiru le mgbo ono; me itso iya; me enya eka aakpobeje okpa mgbo ono; waa itso ono; me iphe, bu ngwa, dukota iya nu; waa ozi ozo, gbaru phe nu. ³⁷ Ozi ozo, e yeru phe l'eka g'ephe jeje bu: eleta enya l'itso, e gude kpọ-pheta oma-unuphu ono mgburugburu; me okpa iya; me nggu,

a kpọru l'ụlo-ẹkwa Chileke ono; mẹ eri, e kegbaaru iya.

³⁸ Ndu bụ phẹ a-kpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa ụlo-ẹkwa Chileke; mbụ l'atatiphu ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; bẹ bụ Mosisu; yẹle Erọnu; mẹ unwu Erọnu. Oo phẹ e-jekọtaje iphe, bụ ozi, eeje ejeje l'ụlo Chipfu. Onye ọzo mmanụ, jekuberu mgboru ụlo Chipfu bẹ ee-gbu egbugbu. ³⁹ Iphe, bụ ndu a gụru ọgu l'ipfu Lívayi; mbụ ndu Mosisu yẹle Erọnu gụru ọgu l'ọnulo l'ọnulo, bụ gẹ Chipfu sụru g'ẹphe mee ya; mbụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo labọ l'ụnu iri l'ise.

⁴⁰ Chipfu bya asụ Mosisu: “Gụkota unwoke, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; mbụ unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwasẹru; woru ẹpha phẹ deshia. ⁴¹ L'i woru ndu Lívayi doberu mụbe Chipfu iche; g'ẹphe nọdu l'ụgwo ndu bụ ọkpara l'ụlo l'ụlo lẹ Ízurelu. L'i woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ẹphe nọdu l'ụgwo anụ, vuru ụzo waa ẹkpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu.” ⁴² Oo ya bụ; Mosisu gụa iphe, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; ẹgube ono, Chipfu sụru g'o mee ya. ⁴³ Mkpakọ ndu bụ ọkpara l'iphe, bụ unwoke l'alị Ízurelu l'ophu; mbụ unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwasẹru bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzu mgbo labọ; l'ụnu iri l'ise; l'ụmadzu ụkporo iri l'ẹto; l'ụmadzu iri l'ẹto. A gụru phẹ ọgu; deshia ẹpha phẹ l'ẹkwo.

⁴⁴ Tọbodu iya bụ; Chipfu bya asụ Mosisu: ⁴⁵ “Woru ndu Lívayi doberu mu iche; g'ẹphe nọdu l'ụgwo ndu bụ ọkpara l'ụlo l'ụlo lẹ Ízurelu. L'i woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ẹphe nọdu l'ụgwo anụ, vuru ụzo waa ẹkpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu. O kwa mbedua bẹ bụ Chipfu. ⁴⁶ A -bya abya l'ụkporo ụmadzu iri l'ẹto l'ụmadzu l'iri l'ẹto ono, bụ

iphe, ọkpara ndu Ízurelu gude ka oshilọkpa Lívayi shii ono; iphe, aa-pfụ gude gbata phẹ bẹ bụ ⁴⁷ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu ise, bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ẹrwa shẹkelu lanụ bụ ụkporo gera. Ụgwo ono bẹ aa-pfụ l'ishi onye l'onye. ⁴⁸ L'i woru okpoga ono, ee-gude gbata ụmadzu ole ono, ẹphe gude ka ndu Lívayi shi ono nụ Erọnu yẹle ụnwu iya.” ⁴⁹ Ọo ya bụ; Mósisu nakọo okpoga ono, ee-gude gbata ndu ono; l'ẹka ndu ono, a gụru ọgu; ẹphe ka ndu Lívayi shii ono. ⁵⁰ Iphe, Mósisu natakotaru l'ẹka ndu bụ ọkpara l'alị Ízurelu bẹ bụ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ụnu shẹkelu ẹto; l'ụkporo shẹkelu ẹsato lẹ shẹkelu ise, bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. ⁵¹ Mósisu wota okpoga-agbafuta ono nụ Erọnu yẹle ụnwu iya; ẹgube ono, Chipfu turu iya ya l'ekemu.

4

Awa Kohatu

¹ Chipfu bya epfuru yeru Mósisu yẹle Erọnu; sụ phẹ:
² “Unu gụa ụnwu Kohatu, bụ ndu shi l'eri Lívayi ọgu. Unu gụa phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³ Ndu unu a-gụ bẹ bụ iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha l'apha iri je akpaa l'ụkporo apha labọ l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ.

⁴ “Ozi, ụnwu Kohatu a-nọdu eje l'ulo-ẹkwa-ndzukọ ono bụ: eleta iphe, kakọta adụ nsọ ẹnya. ⁵ Ndu Ízurelu -nọdu abya aphọta ulo-ẹkwa phẹ tųgbua; gẹ Erọnu yẹle ụnwu iya bahụ l'ime ulo-ẹkwa-ndzukọ je atọfuta ẹkwa,

eegudeje gbobuta ẹka-kakọta-adu-nsọ; gude iya phu-chia okpoko-ekemu. ⁶ Ọo ya bu; ẹphe ewota akpọ umoro-ẹnyimu phu-kputa iya; gude ẹkwa, dukota urwukpu-urwukpu phu ya l'eli; bya eworu mgboro, eegudeje ẹka apa iya ye iya.

⁷ “L'eli teburu pho, eedobeje buredi ono, aduje l'iphu Chipfu ono be ee-kwebeje ẹkwa, du urwukpu-urwukpu; l'e wota gbamugbamu tu-kobe iya l'eli; me ite; me nkweka; waa okoro, ngweja-me aduje. Aatukobekwa iya pho buredi ono, aduje l'ataphu Chileke mkpurumkpuru ono. ⁸ Ẹphe abya eworu ẹkwa uswe-uswe tusaa l'eli iphemiphe ono; kwechita iya akpọ umoro-ẹnyimu; wota mgboro, eegudeje ẹka apa iya ye iya.

⁹ “Ẹphe abya egude ẹkwa, du urwukpu-urwukpu kwechia iphe, aatukobeje oroku, e gude anwu oku; gude iya kwechia oroku l'onwiya; me iphe, apaje oghu iya; me iphe, aaguje oku; me iphemiphe, eeyeje manu, e gude anwu oku. ¹⁰ Ọo ya bu; ẹphe egude akpọ umoro ẹnyimu phu-kputa iphemiphe ono; me ivu, dukota iya nu; woru dobe l'eli iphe, aa-dobeje iya gude apa iya.

¹¹ “Ẹphe a-phushi ẹkwa, du urwukpu-urwukpu l'eli oru-ngweja ono, e meru le mkpola-ododo ono; gude akpọ umoro ẹnyimu kwechia ya; woru mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

¹² “Ẹphe ewotakota iphe, bu ivu, eegudeje eje ozi l'ulo Chipfu; gude ẹkwa, du urwukpu-urwukpu kekobe iya; bya egude akpọ umoro ẹnyimu kwechita iya; woru iya tukobe l'eli iphe, eegudeje apa iya.

¹³ “Ẹphe e-kpofu ntụ, no l'oru-ngweja ono; woru ẹkwa oruswe oruswe tusaa l'eli iya. ¹⁴ Noo ya; ẹphe ewota iphe, bu ivu, eegudeje eje ozi l'oru-ngweja ono; tukobe l'eli ẹkwa oruswe oruswe ono. Mbụ l'ẹphe a-tukobe iya

iphe, aagúje ọku; mẹ oji; mẹ iphe, eegudeje ekpo ntụ; mẹ gbamụgbamu. Iphemiphe ono bẹ ee-kwechita akpọ umoro ẹnyimu; woru mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

¹⁵ “Erọnu yẹle unwu iya -kwechishigbuchaephọ ọlo Chipfu; mẹ ivu, dọ iya nọ; ndu Ízurelu -byaephọ aphọta ọlo-ẹkwa phẹ tųgbua; g'ọ bọru unwu Kohatu e-vuta iphe ono. Ọle ọo g'ephẹ te edenyikwa ẹka l'iphe, dọ nsọ; ọdumeka bẹ ephe a-nwuhukwa. Ọo unwu Kohatu bẹ e-vutajẹ iphe ono, dọ l'ọlo-ẹkwa-ndzukọ ono.

¹⁶ “Eleyaza nwa Erọnu, bọ onye uke Chileke bẹ kẹ manụ, eegudeje anwu ọku dọ l'ẹka; mẹ unwù-isensu, anọduje eshi mkpọ; mẹ ngweja-nri, eegweje mbokumboku; mẹ manụ, aawuje l'ishi. Ọo yẹbedua bẹ a-nọdu eleta ọlo-ẹkwa Chileke l'ophu ẹnya; mẹ iphemiphe, dọ iya nọ; mbụ ọlo Chipfu; mẹ ivu, dọkota iya nọ.”

¹⁷ Chipfu sọ Mosisu yẹle Erọnu: ¹⁸ “Unu te ekwekwa g'ọnulo Kohatu chihu l'ipfu ndu Lívayi. ¹⁹ Waa iphe, unu e-meru phẹ; k'ophu ephe a-nọdu ndzụ; ephe taa nwuhudu m'ephe jekube iphe, kakọta-adu-nsọ ntse baa: G'ọ bọru Erọnu yẹle unwu iya a-bahuje l'ime ọlo Chipfu je akaru onyenọnu ozi ophu oo-je; mẹ ivu, oo-vuta. ²⁰ Ọle g'oshilokpa Kohatu ta abahukwa je ele ẹnya l'iphe, dọ nsọ ono; m'obeta ọ bọru g'ọ chaa ya ẹnya achacha mgbo lanụ; ọdumeka bẹ ephe a-nwushihukwa.”

Unwu Geshonu

²¹ Chipfu bya asu Mosisu: ²² “Gukwaapho unwu Geshonu ọgu. Gụa phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ²³ Ndu ị-gu bọ iphe, bọ unwoke, nọwaru ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labọ l'apha iri; mbụ ndu sọwaru eje ozi l'ọlo-ẹkwa-ndzukọ.

²⁴ “Iphe, a-buru ozi ndu ọnu-ulo Geshonu l'ozì, eeje ejeje l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; mẹ iphe, eevu evuvu bẹ bu: ²⁵ Ẹphe e-vutajẹ ẹkwa, e gude mee ulo-ẹkwa Chileke; mbu vuta ulo-ẹkwa-ndzukọ ono, mẹ ẹkwa, e gude kpua ya; mẹ akpọ umoro-ẹnyimu, e gude kwechia ya; mẹ ẹkwa, eegudeje gbobuta ọnu-ulo-ẹkwa-ndzukọ; ²⁶ mẹ ẹkwa, eekobutajẹ mgburugburu l'oma-unuphu ono, nọpheru ulo-ẹkwa Chileke ono; mẹ ọru-ngweja ono; waa ẹkwa, eekobutajẹ l'onuso; mẹ eri, e gude gebe iya; mẹ iphe, bukota ngwa, eegudeje eje ozi, du iya nu. Ọo ndu Geshonu ono bẹ e-gude iphe ono g'ọ ha mee iphe, ọ gbaru g'e gude iya mee. ²⁷ Iphe, bukpo ozi, unwu Geshonu ejekpọ ejeje; obeta ọ buru evu ivu; ọzo eje ozi ọzo; bẹ bu Eronu yele unwu iya bẹ e-goshije g'ẹphe e-je iya. Ọo unubedua bẹ e-goshije phe ivu, gbaru phe l'evuvu. ²⁸ Noo ozi, ndu ọnu-ulo Geshonu a-noduje eje l'ulo-ẹkwa-ndzukọ bu ono. Iphe, bu ozi phe bẹ bu Itama nwa Eronu, bu onye uke Chileke bẹ a-nodu e-goshije phe g'ẹphe e-je iya.”

Unwu Merari

²⁹ “A -bya abya l'unwu Merari; gua phe ọgu l'onulo l'onulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁰ Ndu igin bu iphe, bu unwoke, nọwaru ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labọ l'apha iri; mbu ndu suwaru eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ. ³¹ Waa iphe, gbaru unwu Merari l'ememe teke ẹphe eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ baa: Ẹphe e-vutajẹ mgbo ulo-ẹkwa Chileke; mẹ oshi, e swebushiru lẹ mgbo ono; mẹ itso iya; mẹ okpa mgbo. ³² Ẹphe e-vutajẹkwapho itso, nọpheru ọma-unuphu mgburugburu; mẹ okpa itso ono; mẹ nggu, a kpọru l'ulo-ẹkwa ono; mẹ udo iya; mewardo ivu, etsoje iya nu g'ọ ha;

waa iphemiphe, e gude eje egube ozi ono. Unu ketarụ onyenỌnu iphe, gbaru iya l'evuvu.

³³ “Noo ozi, ndu Ọnu-ulo Merari a-nọduje eje l'ulo-ekwa-ndzukọ bụ ono. Ọ bụru Itama nwa Erọnu, bụ onye uke Chileke bẹ a-nọduje egoshi phẹ g'ephe e-je ozi ono.”

Iphe, ndu Lívayi kpakọru dụ

³⁴ No iya; Mósisu yẹle Erọnu; mẹ ndu-ishi ndu Ízurelu bya atụko ndu Kohatu gụkota ọgu; gụa phẹ l'Ọnulo l'Ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁵ Ndu bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labọ l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ; ³⁶ mbụ ndu a gụru l'Ọnulo Kohatu bẹ dụ ụnu nemadzụ ishii; l'ụmadzu ụkporo iri l'esaa l'ụmadzu iri. ³⁷ Noo mkpakọ unwoke, a gụru ọgu l'ipfu Kohatu bụ ono; mbụ ndu jeru ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. Mósisu yẹle Erọnu gụru ọgu ono egube Chipfu turu Mósisu ekemu g'ọ gụa ya.

³⁸ Ụnwu Geshọnu bẹ a gụkwarupho ọgu l'Ọnulo l'Ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁹ Iphe, bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labọ l'apha iri, bụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ ⁴⁰ bẹ a gụru ọgu l'Ọnulo l'Ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu phẹ. Iphe, a gutaru bẹ dụ ụnu nemadzụ ishii l'ụkporo iri lẹ nanụ l'ụmadzu iri. ⁴¹ Noo mkpakọ unwoke, a gụru ọgu l'Ọnulo Geshọnu; mbụ ndu sụru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ teke Mósisu yẹle Erọnu gụru phẹ ọgu gẹ Chipfu turu phẹ iya l'ekemu.

⁴² Ụnwu Merari bẹ a gụkwarupho ọgu l'Ọnulo l'Ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ⁴³ Iphe, bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labọ l'apha iri, bụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ

⁴⁴ bẹ a gúru ọgu l'ọnulo l'ọnulo; gúta ọnu ọmadzu ẹsato damu. ⁴⁵ Noo mkpakọ unwoke, a gútaru l'ọnulo Merari bu ono. Ọ buerupho gẹ Chipfu pfuru iya Mósísu bu gẹ Mósísu yẹle Erọnu gúru phẹ ọgu ono.

⁴⁶ Ọo ya bu; Mósísu yẹle Erọnu; mẹ ndu-ishi ndu Ízurelu gúkota ndu Lívayi l'ophu ọgu; l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ⁴⁷ Ndu ẹphe gúru bẹ bu iphe, bu unwoke, nọwaru shita l'úkporo apha l'apha iri jeye l'úkporo apha labọ l'apha iri, bu ndu sọwaru eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; mẹ evu ivu. ⁴⁸ Iphe, ẹphe tukuru du buru ukporo ọnu nemadzu; l'ọnu ọmadzu lanu; l'ọmadzu ukporo tete. ⁴⁹ E goshichaa ndu nọnu l'ẹhu l'ẹhu ozi, ẹphe a-nọduje eje; mẹ ivu, ẹphe a-nọduje evu. Ọ buerupho gẹ Chipfu sọru Mósísu g'o mee ya bu g'o meru iya.

5

Edobe ẹka ndu Ízurelu kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ nsọ

¹ Chipfu bya asu Mósísu: ² “Pfuaru ndu Ízurelu g'ẹphe chishia iphe, bu ndu ekpenta eme l'ẹka ono, ẹphe kpọberu ọlo-ẹkwa ebubu phẹ ono; ẹphe achishia ndu iphe alwashì alwashì l'ẹhu. Ẹphe achishikwaapho ndu denyiru ẹka l'odzu; shi nno merwua onwophẹ. ³ Unu chifukota phẹ; unwoke; mẹ unwanyi. Unu chishia phẹ l'ẹka ono, unu kpọberu ọlo-ẹkwa unu g'ẹphe be merwu iya; mbu l'ẹka ono, mu bu l'echilabọ unu ono.” ⁴ Ndu Ízurelu mee ya ẹgube ono; bya achishikota ndu ono l'ẹka ono, ẹphe kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ ono. Ọ buru gẹ Chipfu pfuru iya Mósísu bu g'ẹphe meru iya.

K'apfu ọgwo iphe, e mebyiru

⁵ Chipfu su Mósísu: ⁶ “Pfuaru ndu Ízurelu lẹ-a: Teke nemadzu; mbu nwoke; ọzoo nwanyi mesweru nwibe iya

egube ono, ndiphe emeje; mbụ shi nno meswee Chipfu; bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. ⁷ Onye ọbu bẹ e-pfu iphe-ẹji ono, o meru ono. L'ọ pfụ-dzukọta ụgwọ ẹjo-iphe ọbu, o meru ọbu g'ọ ha; wota ụzo lanụ l'ụzo ise l'iphe iya yekọbe iya nụ onye ono, o mesweru ono. ⁸ Ọ -bụru l'onye ono, e mesweru ono te nwedu abụbu, bụ onye aapfu ụgwọ iphe ono; ọo ya bụ; ụgwọ ono abụru kẹ Chipfu. Onye aa-nụ iya bẹ bụ onye uke Chileke. Aakpuru ebili, e gude apfu ụgwọ iphe-ẹji yekọbe iya. ⁹ Iphe, bụ iphe, ndu Ízurẹlu doberu nsọ g'ẹphe nụ Chipfu, bụ iphe, ẹphe wotaru bya anụ onye uke Chileke bụkota k'onye uke ono. ¹⁰ Iphe, onye doberu nsọ gẹ ya nụ Chileke bẹ bụ onye uke Chileke bẹ nwe iya nụ. Iphe, bụkpoo iphe, a nuru onye uke Chileke bụru onye uke Chileke ono nwe iya.”

Kẹ nwanyị, ji iya ele ẹnya l'oori ogori

¹¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya asụ Mósisu: ¹² “Pfuaru ndu Ízurẹlu; sụ phẹ: Ọ -bụru lẹ nwoke bẹ nyee ya akpa njọ ụri; shi nno emeswe ji iya; ¹³ mbụ; ọ -bụru lẹ yẹle nwoke ọzo kwarụ; o shi nno merwua onwiya; ọphu ji iya ta amadu; tẹme ọphu egechiduru iya teke oome iya; ọphu ọ dudu onye gbaru ekebe l'ọo iphe, o meru bụ ono; ¹⁴ mbụ; ọ -bụru lẹ nwoke ono bẹ nọnyaaru; o koaharu nyee ya ono okophoo; leahaa ya ẹnya l'o merwuwuru onwiya; lẹ teke nwanyị ono merwuru onwiya; ọzoo l'a nọnyaaru; o koaharu nyee ya ono okophoo; leahaa ya ẹnya l'o merwuru onwiya l'ẹbe abụ l'o merwuru onwiya; ¹⁵ gẹ nwoke ono duta nyee ya ono jepfu onye uke Chileke. L'o gude ụzo lanụ l'ime nkweka ukpokutu balị, e keru ụzo iri, ee-gude gwee ẹja ẹhu nyee ya ono. G'o to yekwa manụ l'ukpokutu balị ono; ọphu o yekwa iya ụnwù-isensu; noo kẹle ọo ngweja-nri, e gweru lẹ k'okophoo; mbụ ngweja, e gude anyata ẹjo-iphe.

¹⁶ “G'onye uke Chileke duritaru nwanyị ono ntse g'ọ pfuru l'ataphu Chipfu. ¹⁷ Ọo ya bụ; onye uke Chileke ono ekuta mini, e doberu nsọ l'ite, a kpuru l'urwa; kpota udzu ẹja, shi l'oma-ulo ulo-ekwa Chileke wuru ye l'ime mini ono. ¹⁸ Onye uke Chileke -pfubechaepho nwanyị ono l'ataphu Chipfu; l'otofu iya iphe, o keberu l'ishi; pata ngweja-nri ono, e gude anyata ẹjo-iphe ono nụ iya g'ọ parụ l'eka; mbụ ngweja-nri ono, e gweru ẹ k'okophoo ono. Onye uke Chileke ono l'onwiya aparu mini, atsọ ilu ono, emeje gẹ nemadzụ bụru onye a turu ọnu ono. ¹⁹ Ọ bụru teke ono bẹ onye uke Chileke a-nụ nwanyị ono nte g'o ria sụ: ‘Ọ -bụru l'ọ tọ dudu nwoke ọzo, gụ l'iya kwajeru; ọphu ị tị kpaduru njo uri; shiwaa nno merwua onwongu l'ehu-nwoke ọzo, gbahakwa ji ngu-a; gẹ mini, atsọ ilu-a, emeje gẹ nemadzụ bụru onye a turu ọnu-a ta adukwa iphe, oo-me ngu. ²⁰ Ọloburu l'ị nọ l'eka ji ngu-a; bya akpaa njo uri; gụ ẹ nwoke ọzo kwaa gbahakwa ji ngu-a; i shi nno merwua onwongu; ²¹ gẹ Chipfu mekwaa g'ekpa-nwa chihu ngu; mbụ g'ị tị tū nwa l'utapfu; g'ị bụru onye aa-nọduje ephu l'iphu; bya anma l'ẹjo ẹtu l'ibe unu.’ Noo nte, onye uke Chileke ono a-sụ nwanyị ono g'o ria; tūa onwiya ọnu bụ ono. ²² ‘Mbụ; gẹ mini, atsọ ilu-a, emeje gẹ nemadzụ bụru onye a turu ọnu-a kpobakwa ngu l'epho; k'ọphu ekpa-nwa e-chihu ngu; g'ị tị tū nwa l'utapfu.’

“Ọo ya bụ; nwanyị ono asụ: ‘G'ọ dū nū g'i pfuru. G'ọ dū nū g'i pfuru.’

²³ “Onye uke Chileke ono abya atuko ẹjo ẹnwa ono, ọ guru ono deshikota l'ekwo; l'ọ bya asaru iphe ono, o deru ono ye ẹ mini, atsọ ilu ono. ²⁴ L'ọ bya eworu mini, atsọ ilu ono, emeje nemadzụ g'ọ bụru onye a turu ọnu ono nụ nwanyị ono g'ọ ngua. Ọ -ngue ya pho; mini ono anodu iya l'epho; mee g'ẹjo iphe-ehuka, tsophuru ilu

dapfuta iya. ²⁵ Lẹ teke ono bẹ onye uke Chileke ono a-nata nwanị ono ngweja-nri ono, e gweru lẹ k'okophoo ono, nwanị ono pa l'ẹka ono; l'ọobyama ya amama l'ataphu Chipfu; woru iya je edobe l'ọru-ngweja. ²⁶ Onye uke Chileke ono abya ahajia ngweja-nri ono mkpoji-ẹka; woru kpoo oku l'ọru-ngweja ono. Ngweja ono a-buru ngweja, e gude anyata ẹjo-iphe ono. O -mechaephoo nno; l'ọ bya anụ nwanị ono mini ono g'ọ ngua. ²⁷ Ọ -buru l'ọ merwurwu onwiya; mbu l'ọ mesweru ji iya; bẹ bu teke a nweru iya pho mini ono; ọ ngua; ọ bahu iya l'ephoo bẹ oo-me g'ẹjo iphe-ehuka, atso ilu dapfuta iya. Oo-me g'ekpa-nwa chihu iya; g'ọ to tu nwa l'utapfu; temanu ọ buru onye vu onu l'ibe phe. ²⁸ Teke ọ bu lẹ nwanị ono bẹ te emerwuduru onwiya; mbu-a; ọ -buru lẹ nwanị ono du ree; bẹ ọ to dudu iphe, bya l'e-me iya nu; ọonodu anwushi unwegirima.

²⁹ “Noo ekemu, a turu swiberu nwanị, ji iya ekoru okophoo; mbu nwanị, no l'ẹka ji iya; ọ nodu akpaje njo uri; emerwushi onwiya; ³⁰ ọzoo l'a nonyaaru nwoke koaharu nyee ya okophoo; leahaa ya njo enya. G'onye uke Chileke pfube nwanị obu l'iphu Chipfu mekota iya iphemiphe ono, a turu l'ekemu ono. ³¹ Nwoke ono l'onwiya bẹ ta adukwa ẹjo-iphe, a-tukoru iya l'ishi. Ọo nwanị ono e-vuru ẹjo-iphe, o metaru kpua onwiya.”

6

Onye woru onwiya doberu Chipfu iche

¹ Chipfu su Mosisu: ² “Pfururu yeru ndu Izurelu su phe-a: O -nweru nwoke; ọzoo nwanị, kweru ukwe, gbaru iche su lẹ ya a-duru Chipfu iche; mbu lẹ ya e-dobe onwiya ge ya buru onye gbaru iche l'enya Chipfu; ³ g'onye obu ta ngujekwa me; ọzoo iphe, aangụ angungu, atsu atsutsu.

Ọp̄hu ọ nḡjekwa m̄e-ven̄iga; ọzoo ọp̄hu e meru l'ip̄he, aanḡu anḡungu ọzo, at̄s̄u at̄s̄utsu. G'ọ t̄ọ nḡjekwa mini akp̄uru vaȳinu; ọp̄hu o rijekwa akp̄uru vaȳinu oyii; ọzoo ọp̄hu e gheru eḡheḡhe. ⁴ G'o to rijekwa ip̄he, shi l'oshi vaȳinu; m'ọ b̄u akp̄uru vaȳinu ọbu l'onwiya; ọzoo eḡbo vaȳinu jeye teke ọo-b̄u-beru onye d̄uru Chipfu iche.

⁵ “Akwo ta abyadu e-rwu iya l'ishi jeye g'ọo-b̄u-beru onye doberu onwiya iche ono. Ọo-d̄uepho iche g'ọ d̄u iya jas̄u; teke ono, o doberu onwiya Chipfu iche ono edzua. Eḡbushi, n̄ọ iya l'ishi b̄e ọo-ha g'o rwuchia erwuchi. ⁶ L'ògè teke ono, ọ d̄uru Chipfu iche ono b̄e ọ t̄ọ byadu e-je l̄e mḡboru ẹka odzu n̄ọ. ⁷ Mb̄u; obeta ọ b̄uru l'ọo nna iya nw̄uhuru; ọzoo l'ọo ne iya nw̄uhuru; ọzoo l'ọo nwune iya k̄e nwoke; ọzoo nwune iya k̄e nwan̄ȳi b̄e ọ t̄ọ b̄udu iya e-me g'ọ t̄urwua onwiya; k̄ele ab̄ubu, ọ b̄u onye d̄uru Chileke iche; tukoru iya l'ishi. ⁸ L̄e teke ono ọo-n̄okotakpo b̄uru onye doberu onwiya iche ono b̄e ọ b̄u onye d̄uru Chipfu ns̄ọ.

⁹ “Teke o nweru onye ḡbabuhuru nw̄uhu l̄e mḡboru ẹka ọ n̄ọ; o shi nno t̄urwua onwiya l'ab̄ubu ono, ọ b̄u onye d̄uru Chileke iche ono, b̄u ọp̄hu tukoru iya l'ishi ono; g'ọ n̄ọ abal̄i ẹsaa; o -rwuepho l̄e mb̄oku k'ẹsaa; l'ọ kp̄ushia ishi; shi nno r̄ọo onwiya ẹhu ọzo. ¹⁰ O -be l̄e mb̄oku k'ẹsato; l'ọ wota ndo lab̄ọ; ọzoo un̄wu kparaka lab̄ọ wojeru onye uke Chileke l'ọnu ọlo-ẹkwan̄dzuko. ¹¹ Ọo ya b̄u; onye uke Chileke ono abya ewota nan̄u gwee nḡweja-ip̄he-ẹji; l'ọ wota nan̄u ọp̄huu gwee nḡweja-akp̄o-ọku gude p̄f̄ua ọḡwo ip̄he-ẹji ono, o meru ono; mb̄u l'ọ n̄oru l̄e mḡboru ẹka nemadzu nw̄uhuru. Ọ b̄uru mb̄oku onokwaph̄ọ b̄e oo-me g'ishi iya d̄u-phu ns̄ọ az̄u. ¹² L'ọ byakwa ab̄uru onye d̄uru Chipfu iche g'o shi b̄uru iya. Ọ -n̄o-dzua ya; l'ọ kp̄uta ebili, gbaru apha je an̄u g'e gude gweeru iya nḡweja-ap̄f̄u-ọḡwo. Ọp̄hu,

o nòhawaru pho bẹ a taa gùkwa eye iya; kẹle o nò iya tūr wua onwiya.

¹³ “Ọwaa bụ ekemu, dūru onye woru onwiya doberu Chipfu iche; nọo ya nọ-dzua. Ee-duru onye obu bya l'onu ọlo-ẹkwa-ndzukọ. ¹⁴ Ọ bụru l'ẹka ono bẹ ọo-nọdu woru iphe, ọonu Chipfu nū iya. Ọo-nū iya ebili, gbaru apha, te nwedu ẹka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-akpọ-ọku; l'ọ bya anū nwada atūru, gbawaru apha, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ nū ebili, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-ẹhu-guu. ¹⁵ Iphe ọzo, oo-yekọbe iya bụ nkata buredi, e te yeduru iphe ekoje buredi; waa akara, e meru l'ukpokutu witi, gwọo lẹ manū; mẹ ẹcha-mbekee, a wūru manū l'eli; waa ngweja-nri; yele ngweja-mẹe, ayijeru iya nū.

¹⁶ “Iphe ono g'ọ ha bẹ onye uke Chileke e-gweru nū Chipfu. L'o gwee ngweja-iphe-ẹji ono; waa ngweja-akpọ-ọku ono. ¹⁷ Onye uke Chileke ono bẹ e-woru nkata buredi ono, ekoduru ekoko ono nū Chipfu; bya egbua ebili pho gude gwee ngweja-ẹhu-guu nū Chipfu; bya eyekọbekwa iya pho ngweja-nri; yeẹ ngweja-mẹe, etsoje iya nū tuko gwee. ¹⁸ Ọ bụru l'onu ọlo-ẹkwa-ndzukọ bẹ onye ono, woru onwiya doberu Chipfu iche ono a-nọdu kpūshia ishi ono, o shi doberu Chileke iche ono. L'o kpota ẹgbushi iya ono ye l'ọku, nọ lẹ mkpula ẹka iphe, e gude gwee ngweja-ẹhu-guu nọ.

¹⁹ “Onye ono, dūru Chipfu iche ono -kpūshichaepho ishi ono, o doberu iche ono; g'onye uke Chileke wota ẹka ebili ono ọphu e shiru eshishi dẹe ya l'ẹka; l'ọ bya ewotafua akara lanū, te koduru ekoko lẹ nkata ono; waa ẹcha-mbekee lanū, te koduru ekoko nū iya. ²⁰ Ọo ya bụ; onye uke Chileke ono abya amaa ya amama l'iphu Chipfu g'ọ bụru ngweja amama. Iphe ono bẹ dū nsọ; o bụru

onye uke Chileke bẹ nwe iya nụ; yẹle òndú ebili ono, a maru amama; mẹ ụtapfu iya ono, a nuru Chipfu ono. E -mechaa nno; onye ono, duru Chipfu iche ono angwaro mẹe.

²¹ “Ono bu ekemu duru onye woru onwiya doberu Chipfu iche; mbu onye kwetaru ukwe le ya e-woru onwiya doberu Chipfu iche; wakwapho iphe, o-nuje Chipfu me o no-dzue ya pho; a -gufukwa iphe ozo, odu ike gbatafa. O le o medzufutaje iphe, o kweru ukwe iya; le g'ekemu onye duru Chipfu iche gude du.”

Onu-oma ndu-uke Chileke l'ehu ndu Izurelu

²² Chipfu bya asu Mosisu: ²³ “Pfuaru Eronu yele unwu iya su phe g'ephe gojeru ndu Izurelu onu-oma. Waa g'ephe epfuje iya baa:

²⁴ “ ‘Ge Chipfu goru onu-oma nu unu; chee unu.

²⁵ Ge Chipfu mee g'ataphu iya gbuaru unu nwijnwii; l'o meeru unu eze-iphe-oma.

²⁶ Ge Chipfu ghaaru unu iphu; mee g'ehu du unu guu.’

²⁷ “Oo ya bu; ephe -gude epha mu goru onu-oma nu ndu Izurelu; mu agoru onu-oma nu phe.”

7

Ngweja, e gude edobe ulo-ekwa Chipfu iche

¹ Tobudu iya bu; Mosisu bvubechaepho ulo-ekwa Chipfu ono; o wua ya manu; bya edobe iya iche; bya edobekwapho iphe, bu ivu no iya nu g'o ha iche. Nokwapho g'o wuru manu l'oru-ngweja; dobe iya iche; bya edobekwapho iphe, bu ivu oru-ngweja ono g'o ha iche. ² Oo ya bu; ndu-ishi ndu Izurelu, bu ndu-ishi l'anya-unuphu l'anya-unuphu; mbu ndu-ishi l'ipfu l'ipfu, bu iya bu ndu ono, bu ishi ndu ophu a guru ogu

ono bya eworu iphe nū. ³ Iphe, ẹphe nūru Chipfu bẹ bụ ọgba-kperekpere ishii, e kpuchiru iphe; mẹ oke-eswi iri l'ẹbo. Ndu-ishi ono bẹ nūchaaru oke-eswi lanū oke-eswi lanū l'ẹhu l'ẹhu. Ẹphe dū ẹbo ẹbo nūcha ọgba-kperekpere lanū. Noo iphe, ẹphe wotaru bya anū l'iphu ụlo-ẹkwa Chipfu bụ ono.

⁴ Chipfu sū Mósísu: ⁵ “Natakọta phẹ iphe ono, ẹphe nūru; k'ọphu ee-gude iya eje ozi l'ụlo-ẹkwa-ndzukọ. L'i woru iya nū ndu Lívayi. Onyenọnu bẹ ịi-nūcha ya lẹ g'ozí iya gbaru.”

⁶ Ọo ya bụ; Mósísu bya ewota ọgba-kperekpere ono; mẹ oke-eswi ono nū ndu Lívayi. ⁷ Ụnwu Geshonu bẹ ọ nūru ọgba-kperekpere labọ; waa oke-eswi ẹno g'ẹphe gude jeje ozi, gbaru phẹ nū. ⁸ Ọ nū ụnwu Merari ọgba-kperekpere ẹno; waa oke-eswi ẹsato g'ẹphe gude jeje ozi, gbaru phẹ nū. G'ẹphe ha bẹ nọkota l'ẹka Itama nwa Eronu, bụ onye uke Chileke eje ozi phẹ. ⁹ Obenu l'ọ tọ dudu ọphu ọ nūru ụnwu Kohatu; kele ọo ẹphebedua bẹ evu iphe, dū nsọ ono l'ukuvu dūru.

¹⁰ Mbọku, a wụru manū l'ọru-ngweja Chileke g'e gude woru iya ye Chileke l'ẹka bẹ ndu-ishi ono wotagbaaru iphe bya anū Chileke l'iphu ọru-ngweja ono. ¹¹ Chipfu bya asū Mósísu: “Gẹ ndu-ishi ono byajẹ nanū nanū lẹ mbọku lẹ mbọku bya anū iphe ngweja phẹ g'e gwee l'ọru-ngweja ono; shi nno woru iya ye Chileke l'ẹka.”

¹² Onye wotaru iphe nkiya bya anū lẹ mbọku kẹ mbụ bẹ bụ Náshonu nwa Amínadabu, bụ onye-ishi ndu Jiuda.

¹³ Iphe, ọ nūru bụ gbamụgbamu mkpọla-ọchaa lanū, ẹrwa iya dū ụkporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanū, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dū ụkporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ụlo Chileke bẹ e gude tūa ya. Ọphu nọnu bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a

gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ¹⁴ Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bu agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bu ùnwù-isensu; ¹⁵ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku; ¹⁶ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ¹⁷ mẹ oke-eswi labọ; waa ebili ise; mẹ mkpi ise; mẹ ùnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Nášọnu nwa Amínadabu wotaru bya anụ bu ono.

¹⁸ O be lẹ mbọku k'ẹbo; Netanẹlu nwa Zuwa, bu onye-ishi l'ipfu Isaka wota iphe nkiya bya anụ. ¹⁹ Iphe, ọ nuru bu gbamụgbamu mkpọla-ọchaa lanụ, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bu iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ọphu nọnu bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁰ Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bu agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bu ùnwù-isensu; ²¹ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku; ²² waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ²³ mẹ oke-eswi labọ; waa ebili ise; waa mkpi ise; mẹ ùnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Netanẹlu nwa Zuwa wotaru bya anụ bu ono.

²⁴ O be lẹ mbọku k'ẹto; Eliyabu nwa Helọnu, bu onye-ishi ndu kẹ Zebulọnu wota iphe nkiya bya anụ. ²⁵ Iphe, ọ nuru bu gbamụgbamu mkpọla-ọchaa lanụ, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bu iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ọphu nọnu

bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁶ Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bu agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bu ụnwù-isensu; ²⁷ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku; ²⁸ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ²⁹ waa oke-eswi labọ; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; mẹ ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Eliyabu nwa Helonu wotaru bya anụ bu ono.

³⁰ O be lẹ mbọku k'eno; Elizuru nwa Shediyo, bu onye-ishi, ụnwu Rúbenu wota iphe nkiya bya anụ. ³¹ Iphe, ọ nuru bu gbamugbamu mkpọla-ọchaa lanụ, ẹrwa iya dụ ukporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ukporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bu iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tya ya. Ọphu nonu bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ³² Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bu agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bu ụnwù-isensu; ³³ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku; ³⁴ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ³⁵ waa oke-eswi labọ; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Elizuru nwa Shediyo wotaru bya anụ bu ono.

³⁶ O be lẹ mbọku k'ise; Shelumelu nwa Zurishadayi, bu onye-ishi ụnwu Simiyonu wota iphe nkiya bya anụ. ³⁷ Iphe, ọ nuru bu gbamugbamu mkpọla-ọchaa lanụ, ẹrwa iya dụ ukporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ukporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bu iphe,

eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ³⁸ Iphe ozo, o nuru bẹ bu ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ẹrwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ³⁹ O bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁴⁰ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ⁴¹ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Shelumelu nwa Zurishadayi wotaru bya anụ bu ono.

⁴² O be lẹ mboku k'ishii; Eliyasafu nwa Diyuwelu, bu onye-ishi unwu Gadu wota iphe nkiya bya anụ. ⁴³ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanụ, ẹrwa iya du ukporo shekelu ishii lẹ shekelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ẹrwa iya du ukporo shekelu eto lẹ shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁴⁴ Iphe ozo, o nuru bẹ bu ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ẹrwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁴⁵ O bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁴⁶ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ⁴⁷ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Eliyasafu nwa Diyuwelu wotaru bya anụ bu ono.

⁴⁸ O be lẹ mboku k'esaa; Elishama nwa Amihudu, bu onye-ishi ndu Ifuremu wota iphe nkiya bya anụ. ⁴⁹ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanụ, ẹrwa iya du ukporo shekelu ishii lẹ shekelu iri; bya anukwapho

ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atụ erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tya ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁰ Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁵¹ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁵² waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵³ waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Elishama nwa Amihudu wotaru bya anu bu ono.

⁵⁴ O be le mboku k'esato; Gamalelu nwa Pedazo, bu onye-ishi ndu ipfu Manase wota iphe nkiya bya anu. ⁵⁵ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atụ erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tya ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁶ Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁵⁷ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁵⁸ waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵⁹ waa oke-eswi labo; me ebili ise, waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Gamalelu nwa Pedazo wotaru bya anu bu ono.

⁶⁰ O be le mboku ke tete; Abidanu nwa Gidiyoni, bu onye-ishi ndu Benjiaminu wota iphe nkiya bya anu.

⁶¹ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu,

erwa iya dù ụkporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, erwa iya dù ụkporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ erwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ọphu nọnu bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶² Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, erwa iya dù shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isensu; ⁶³ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁶⁴ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ⁶⁵ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Abidanu nwa Gidiyoni wotaru bya anụ bụ ono.

⁶⁶ O be lẹ mbọku k'iri; Ahiyeza nwa Amishadayi, bụ onye-ishi ndu ipfu Danu wota iphe nkiya bya anụ. ⁶⁷ Iphe, ọ nuru bụ gbamugbamu mkpọla-ọchaa lanụ, erwa iya dù ụkporo shẹkelu ishii lẹ shẹkelu iri; bya anụkwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpọla-ọchaa, erwa iya dù ụkporo shẹkelu ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ erwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ọphu nọnu bẹ e yejishikọtaru ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶⁸ Iphe ọzo, ọ nuru bẹ bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo, erwa iya dù shẹkelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isensu; ⁶⁹ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁷⁰ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ⁷¹ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Ahiyeza nwa Amishadayi wotaru bya anụ bụ ono.

⁷² O be lẹ mbọku k'iri lẹ nanụ; Pagelu nwa Okuranu, bụ onye-ishi ndu ipfu Asha wota iphe nkiya bya anụ.

⁷³ Iphe, ọ nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'ọ ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁷⁴ Iphe ozo, ọ nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁷⁵ Ọ bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁷⁶ waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁷⁷ waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbacharu apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Pagelu nwa Okuranu wotaru bya anu bu ono.

⁷⁸ O be le mboku k'iri l'ebo; Ahira nwa Enanu, bu onyeshi unwu Nafutali wota iphe nkiya bya anu. ⁷⁹ Iphe, ọ nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'ọ ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁸⁰ Iphe ozo, ọ nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁸¹ Ọ bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁸² waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁸³ waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbacharu apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Ahira nwa Enanu wotaru bya anu bu ono.

⁸⁴ Iphe ono be bu iphe, ndu-ishi ndu Izurelu wotaru

bya anụ g'e gude woru ọru-ngweja ono ye Chileke l'ẹka; mbụ teke ono, a wụru iya manụ ono. Iphe, ẹphe nuru bẹ bụ: gbamugbamụ mkpọla-ọchaa iri l'ẹbo; waa ochi mkpọla-ọchaa iri l'ẹbo; waa agọ mkpọla-ododo iri l'ẹbo. ⁸⁵ Gbamugbamụ lanụ bẹ ẹrwa iya aduje ukporo shekelu mkpọla-ọchaa ishii lẹ shekelu iri. Ẹrwa ochi lanụ nọdu aduje ukporo shekelu mkpọla-ọchaa ẹto lẹ shekelu iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. ⁸⁶ Agọ mkpọla-ododo ono dū iri l'ẹbo; tẹme e yejishichaa ya ụnwù-isensu. Ẹrwa iya nọdu abụjeru shekelu mkpọla-ododo iri iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Mkpọla-ododo, e gude mee agọ ono bẹ ẹrwa iya tuko dū ukporo shekelu mkpọla-ododo ishii. ⁸⁷ Iphe mkpakọ anụ, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku ono dukota bẹ bụ; ụnwu oke-eswi iri l'ẹbo; waa ebili iri l'ẹbo; waa ụnwu ebili iri l'ẹbo, gbachaaru apha; yẹle ngweja-nri tso iya nụ; waa mkpi iri l'ẹbo, ee-gude gwee ngweja iphe-ẹji. ⁸⁸ Anụ, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu bẹ tukuroru dū oke-eswi ukporo l'ẹno; waa ebili ukporo ẹto; mẹ mkpi ukporo ẹto; waa ụnwu ebili ukporo ẹto, gbachaaru apha. Noo iphe, a nuru g'e gude woru ọru-ngweja ono ye Chileke l'ẹka; mbụ teke ono, a wụru iya manụ ono.

⁸⁹ O be teke Mosisu bahuru gẹ yẹle Chipfu bogba l'ime ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; ọ numa olu-opfu, a nọ l'eli opfu okpoko ono; ẹka aapfuje ugwo iphe-ẹji ono epfu, bụ iya bụ ẹka ono, e doberu ekemu Chipfu ono. Opfu ono bẹ a nọ lẹ mgbaka chierobu labọ phọ epfu eyeru Mosisu.

8

Edobe orọku

¹ Chipfu bya asụ Mosisu: ² “Pfuaru Erọnu sụ iya l'ọ -bya adọbe orọku; g'ọ dọbe orọku ẹsaa ono k'ọphu

ìphóró iya a-nga atatiphu iphe ono, a tukoberu iya ono.”
³ Erõnu mee ya egube ono, a sũru g'o mee ya ono; mbũ dõbe orõku ono; k'õphu ìphóró iya ngakõtaru atatiphu iphe ono, a tũ-koberu iya ono, bũ iya bũ gẹ Chipfu karũ Mõsisu g'e mee ya. ⁴ Waa g'e gude mee iphe ono, aatukobeje orõku ono baa: Oo mkpõla-ododo, e tsusaru etsusa bẹ e gude mekõta iya shita l'ike iya jeye lẹ nchì iya. Iphe ono, aatukobeje orõku ono bẹ e meerupho egube Chipfu goshiru iya Mõsisu.

Edobe ndu Lívayi iche

⁵ Chipfu byakwa asũ Mõsisu: ⁶ “Hõtã ndu Lívayi l'echilabõ ndu Ízurẹlu; mee phẹ g'ẹphe dũebe ree. ⁷ Waa g'ii-shi mee phẹ g'ẹphe dũebe ree baa: Wota mini ntũrwu phee phẹ l'ẹhu; ẹphe akpũshikota iphe, bũ ẹji, dũ phẹ l'ẹhu; bya asashikota uwe phẹ shi nno sachaa onwophẹ ree. ⁸ Ẹphe ewota nwa oke-eswi; yẹle ngweja-nri, ayĩru iya nũ, bũ iya bũ ukpokutu ereshi, a gwõru lẹ manũ. L'i wota nwa oke-eswi ọzo, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji. ⁹ L'i duru ndu Lívayi õbu je l'iphu ụlo-ẹkwa-ndzukõ; kukõbe iphe, bũ ndu Ízurẹlu l'ophu g'ẹphe dzukõta l'ẹka ono. ¹⁰ L'i duru ndu Lívayi ono bya l'atatiphu Chipfu. Ndu Ízurẹlu ebyibe phẹ ẹka l'ishi. ¹¹ O bũru Erõnu e-woru ndu Lívayi ono ye Chipfu l'ẹka; ẹphe abũru ngweja-amama, shi l'ẹka ndu Ízurẹlu; k'õphu ẹphe a-nõdu ejeru Chipfu ozi. ¹² Oo ya bũ; ndu Lívayi ono abya ebyibegbaa oke-eswi ono ẹka l'ishi. L'i gude nanũ gwee ngweja-iphe-ẹji; gude nanũ gwee ngweja-akpõ-õku nũ Chipfu; shi nno pfũa ụgwo iphe-ẹji ndu Lívayi.

¹³ “L'i mee; ndu Lívayi ono abya atũko pfũru l'iphu Erõnu yẹle ụnwu iya. L'i woru phẹ ye l'ẹka Chipfu g'ẹphe abũru iya ngweja-amama. ¹⁴ Noo g'ii-shi dobe

ndu Lívayi iche l'ẹka ndu Ízureḷu ophuna nọ bu ono; mee ndu Lívayi ono g'ẹphe bọru nkemu. ¹⁵ I -sachaẹpho ndu Lívayi ono; bya eworu phẹ dobe g'ẹphe dọ gẹ ngweja-amama; ẹphe ejeahaa ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ. ¹⁶ Oo ẹphebedua g'ẹphe hakọta bẹ e shi lẹ ndu Ízureḷu họta ye mu l'ẹka. Mu nata phẹ; mee phẹ; ẹphe bọru nkemu; nọchia ẹnya ndu bu okpara l'alị Ízureḷu; mbu iphe, bukota unwoke mbu, vu ụzo waa ẹkpa-nwa l'alị Ízureḷu. ¹⁷ Iphe, bu okpara l'ophu l'alị Ízureḷu; nemadzu-o; mẹ anu bẹ bukota nkemu. Lẹ teke ono, mu gbushikọtaru iphe, bu okpara l'alị Ijiputu bẹ mu doberu phẹ iche g'ẹphe bọru nkemu. ¹⁸ Nta-a bẹ mu wowaru ndu Lívayi mee; ẹphe nọchia ẹnya ndu bu okpara l'alị Ízureḷu l'ophu. ¹⁹ Mbu lẹ mu shiwaa l'echilabọ ndu Ízureḷu l'ophu họta ndu Lívayi woru ye Erọnu yele unwu iya l'ẹka; g'ẹphe jejeru ndu Ízureḷu ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; ẹphe apfuje ụgwo iphe-ẹji unwu Ízureḷu; k'ophu mgbu-ọnwu ete egbudu phẹ m'ẹphe jekube ulo Chipfu ono ntse.”

²⁰ Mosisu; waa Erọnu; mẹ iphe, bu ndu Ízureḷu l'ophu bya emeeru ndu Lívayi ẹgube ono, Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu sọ g'e mee ndu Lívayi. O bọru gẹ ndu Ízureḷu meru phẹ iya bu ono. ²¹ Ndu Lívayi bẹ safuru onwophe nturuwu; bya asaa uwe phẹ asasa. Oo ya bu; Erọnu woru phẹ nu Chipfu g'ẹphe dọ gẹ ngweja amama; bya apfua ụgwo iphe-ẹji phẹ shi nno safu phẹ nturuwu. ²² E mechaa; ndu Lívayi nọdu Erọnu yele unwu iya l'ẹka wata eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ. O bọru gẹ Chipfu gude tọaru iya Mosisu l'ekemu bu g'ẹphe meru ndu Lívayi ono.

²³ Chipfu bya asu Mosisu: ²⁴ “Iphe-a bẹ bu ndu Lívayi bẹ o duru: Unwoke nọwaru a -gbẹ l'ukporo apha l'apha ise kwaseru bẹ a-watajẹ eje ozi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ.

²⁵ Èp̄he -n̄owa ùkporo apha lab̄o l'apha iri; èp̄he ahaa eje ozi l'ùlo-èkwa-ndzuk̄o ono; èp̄he te ejebaèdu iya.
²⁶ Òle ò -b̄uru l'ò d̄u ph̄e g'èp̄he yejeru ùnwunna ph̄e èka l'ozi ùlo-èkwa-ndzuk̄o ono; g'èp̄he yekp̄oro èka. Obenu l'èp̄hebedua l'onwoph̄e b̄e l'e-jebuhu ozi. Noo g'ii-shi n̄u ndu Lívayi ozi, èp̄he a-n̄oduje eje b̄u ono.”

9

Òbo Ojèghata

¹ L'Ònwa mb̄u l'apha, kwe ndu Ízur̄elu apha lab̄o, èp̄he shi l'alì Ijiputu l̄ufuta b̄e Chipfu pfuru yeru Mósìsu l'echiègu Sayìnayi s̄u iya: ² “Ḡe ndu Ízur̄elu b̄okwaa òbo Ojèghata teke a b̄oje iya. ³ Ònwa-a -d̄uèpho l'abalì iri l'èno; unu b̄o òbo Ojèghata ono teke a b̄oje iya. Teke unu a-wata iya ab̄obo b̄e b̄u m̄e ènyanwu r̄ibajeepho. Unu b̄o iphe ono g'ekemu iya gude d̄u waa ḡe ns̄o iya gude d̄u.” ⁴ Òo ya b̄u; Mósìsu bya epfuaru ndu Ízur̄elu g'èp̄he b̄o òbo Ojèghata ono. ⁵ Èp̄he woru òbo Ojèghata ono b̄o l'echiègu Sayìnayi g'Ònwa mb̄u ono d̄u l'abalì iri l'èno; g'ènyanwu abyawaa ar̄iba. Èp̄he t̄uko iphemiphe mek̄ota ḡe Chipfu s̄uru Mósìsu g'emeje iya.

⁶ Òle o nwekwan̄uru ndu òphu aȳidu l̄e ndu b̄oru òbo Ojèghata ono mb̄oku ono. Ishi iya b̄u l'èp̄he t̄urwuru onwoph̄e k̄ele èp̄he denyiru onye nw̄uhuru anw̄uhu èka. Ndu ono byapfuta Mósìsu ȳele Er̄onu l̄e mb̄oku ono; ⁷ bya as̄u Mósìsu: “Nta-a b̄e nt̄urwu d̄u anyi l'èhu k̄ele anyi denyiru onye nw̄uhuru anw̄uhu èka. Òle-a; ? d̄enu g'o gude òphu e te ekwed̄u g'anyi tsoru ndu Ízur̄elu òphuna n̄u Chipfu ngw̄eja teke a n̄uje iya?”

⁸ Mósìsu s̄u ph̄e: “Unu ngab̄e; ḡe mu maru iphe, Chipfu l'e-pfu l'opfu èhu unu.”

⁹ Tòbudu iya bú; Chipfu sù Mósísi: ¹⁰ “Pfuaru ndu Ízuruḗlu sù phẹ: O -nweru onye shi l'ime unu; ọzoo l'onye ọbu bú oshilọkpa unu, denyiru ẹka l'odzu; shi nno tūrḡwua onwiya; ọzoo l'onye ọbu jeru ẹka dū ẹnya ẹnya; g'onye ono bọlekwa-a ọbo Ojẹghata kẹ Chipfu ono. ¹¹ Teke ẹphe a-bọ iya bẹ bú l'abalì iri l'ẹno l'ọnwa k'ẹbo iya; mẹ ẹnyanwu rìbajeepho. Iphe, ẹphe e-gude bọo ya bú: buredi, ekoduru ekoko; waa mkpẹekwo, atsọgbaa ilu. ¹² G'ọ tọ dūkwa iphe ono ọphu ẹphe a-ha g'ọ bọo nchi; ọphu ọ dūkwa ọkpu iya, ẹphe a-nyakwo anyakwo. Ọo g'ekemu ọbo Ojẹghata ono dūkota bú g'ẹphe e-gude bọo ya. ¹³ Ọle onye ntūrḡwua adudu l'ẹhu; ọphu o jeduru iphe; ọphu onye ọbu abọduru ọbo Ojẹghata ono bẹ ee-bufu l'echilabọ ndibe phẹ; noo kẹle ọ tọ nūduru Chipfu ngwẹja iya teke a tūru ọnu iya. Onye ono bẹ iphe-ẹji, o meru a-tukoru l'ishi.

¹⁴ “Onye lwaru alwalwa; unu l'iya buru; ọ -dū iya g'o tsoru unu bọo ọbo Ojẹghata kẹ Chipfu ono; g'onye ọbu mekwaa ya g'ekemu iya; waa nsọ iya gude dū. Ọo nsọ lanu bẹ dūru onye a nwuru anwunwu l'alì-a waa onye lwaru alwalwa.”

Urwukpu asọ-kputa
 ọlo-ẹkwa Chileke
 (Awu 40:34-38)

¹⁵ Mbọku ono, a kpọberu ọlo-ẹkwa Chipfu, bú iya bú ọlo-ẹkwa, ẹka eedobeje ẹkwo ekemu Chipfu ono; bẹ urwukpu sọ-kputeru iya. L'uzenyashi bẹ urwukpu ono dūephọ g'ọku l'eli ọlo-ẹkwa ono; dūephọ nno jasụ l'utsu. ¹⁶ Ọ bueruphọ g'ọ dū kwaseru bú ono. L'eswe bẹ urwukpu ono asọ-kputajẹ ọlo-ẹkwa Chipfu ono; o -be l'enyashi; l'o nwua kẹ phoo g'ọku. ¹⁷ Ọ nọdu abujeru teke urwukpu ono shi l'eli ọlo-ẹkwa ono palihu imeli

imeli; ndu Ízureḷu awu-lihu tuḡbua ije phe. Eka ephe jeberu; urwukpu ono keshiru; ephe akpobe ɔlo-ekwa phe l'eka ono; noshia. ¹⁸ O nodu abujeru Chipfu -su ndu Ízureḷu g'ephe wu-lihu tuḡbua; ephe awufu tuḡbua. Teke o bu l'o suru phe g'ephe nodu; ephe akpobe ɔlo-ekwa phe noshia. O buru g'urwukpu ono no-beru l'eli ɔlo-ekwa Chipfu ono bu g'ephe ano-bejeru l'eka ephe kpoberu ɔlo-ekwa phe ono. ¹⁹ Teke urwukpu ono noru odu l'eli ɔlo-ekwa Chileke ono; ndu Ízureḷu emeepho ge Chipfu pfuru phe; noppyabe; ephe ta atugbudu. ²⁰ Teke o bu l'urwukpu ono noru l'eli ɔlo-ekwa Chipfu ono; noo ya nwujiku olemole; be bu Chipfu -su g'ephe nodu; ephe akpobe ɔlo-ekwa phe noshia. Teke o suru phe g'ephe wu-lihu tuḡbua; ephe awufu tuḡbua. ²¹ Teke o bu l'urwukpu ono noru shita l'uzenyashi jasu l'utsu; o -rwua l'utsu o palihu imeli imeli; ephe awufu tuḡbua. Obetakpo o buru l'eswe be urwukpu ono palihuru imeli; ozoo l'enyashi; be buepho teke o palihuru be ndu Ízureḷu awufuje tuḡbua. ²² Obetakpo urwukpu ono nodu l'eli ɔlo-ekwa Chipfu ono noo ya abali labo; ozoo noo ya onwa ophu; ozoo l'oo apha ophu; be ndu Ízureḷu a-nodujeepho l'eka ephe kpoberu ɔlo-ekwa phe g'ephe no iya; ophu ephe ta abyadu atugbu atugbu. Obenu le teke a nonyaaru urwukpu ono palihu imeli; ephe awufu tuḡbua. ²³ O nodu abujeru; Chipfu -su phe g'ephe nodu; ephe akpobe ɔlo-ekwa phe noshia. Teke o suru phe g'ephe tuḡbua; ephe awufu tuḡbua. Iphemiphe, Chipfu pfuru phe be ephe mekotaru egube o turu iya Mosisu l'ekemu.

10

Opu labo, e meru le mkpola-ochaa

1 Chipfu sù Mósísu: 2 “Gude mkpọla-ọchaa, e tsusaru etsusa meta opu labọ; k'ọphu ii-gudeje iya eku ndu Ízurẹlu g'ẹphe dzukọbe; gudejekwa iya phọ karu phẹ teke ẹphe a-phutaje ọlo-ẹkwa phẹ tųgbua. 3 Teke a tųkoru opu labọ ono gbua bẹ bụ iphe, oopfụ bụ g'iphe, bụ ndu Ízurẹlu l'ophu dzukọbe l'iphu ngu l'ọnu ọlo-ẹkwa-ndzuko. 4 Ọ -bụru l'ọo opu lanu kpoloko bẹ e gburu; iphe, oopfụ bụ g'iphe, bụ ndu-ishi dzukọbekota l'atatiphu ngu; mbụ ndu bųgbaa ishi ipfu ipfu ndu Ízurẹlu. 5 Teke opu ono daru ugbo lanu; iphe, oopfụ bụ g'iphe, bụ ipfu, kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa wulihu tųgbua. 6 Teke i gburu opu ono k'ugbo ẹbo; gẹ ndu ọphu kpọberu ọlo-ẹkwa nkephẹ l'uzo ndọhali wulihu tųgbua. Ee-gbuje opu ono g'ọ gbajẹ ama teke ẹphe a-wufu tųgbua. 7 Unu -byaẹpho eku edzudzu-ọha g'ẹphe dzukọbe; unu egbua opu ono; ọle ọo g'ọ tọ dashi g'ọphu e gude agba ama. 8 Ọo unwu Erọnu, bụ iya bụ ndu-uke Chileke bẹ e-gbuje opu ono. Ọo-bụru omelali, aduru unu jasuru asuru; e -shi l'ogbo sweru ogbo. 9 Teke ọ bụ l'unu eje etso ndu ọhogu unu ọgu l'alị unu; mbụ ndu akpa unu ẹhu; unu gbua opu ono g'ọ dashia ọda ike; k'ọphu Chipfu, bụ Chileke unu a-nyata unu; bya adzota unu l'ẹka ndu ọhogu unu ono. 10 Nokwaphọ g'unu e-gbuje opu mẹ ẹhu nọdu atso unu; mẹ teke unu abọ ọbo-iphe, unu abọjgbaa; mẹ teke unu abọ iphe k'ọnwa ọphúú* unu; unu -gwechaẹpho ngweja-akpo-ọku; mẹ ngweja-ẹhu-guu ono, unu egweje ono; unu egburu opu ye iya; k'ọphu Chileke e-gude iya nyata unu. Ọo mbẹdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu.”

* 10:10 10:10 Ọbo-iphe-a bẹ ndu Ízurẹlu abọje ujiku ophu teke ọnwa ọphúú furu. Huma g'ẹphe emeje iya lẹ Ógú 28:18.

Ndu Ízurẹlu awuƆu l'echiẹgu Sayinayi

¹¹ O be ẹ g'ọnwa k'ẹbo dọ l'ụkporo abali; l'apha k'ẹbo iya; urwukpu ono shi l'eli ụlo-ẹkwa Chipfu ono, bu ẹka ẹkwo ekemu aduje ono palia imeli imeli. ¹² Tọbudu iya bu; ndu Ízurẹlu bya eshi l'echiẹgu Sayinayi ono; ọ bọru phẹ atugbu. Ẹphe jee jasụ l'echiẹgu Paranu, bu ẹka urwukpu ono jeberu keshiru.

¹³ Onoya bu ke mbu, ẹphe tugburu ije phẹ ono; ẹgube ono, Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu. ¹⁴ Ọ bọru ipfu Jiuda be vutaru ọzo ije ono. Ẹphe dzebe l'okpa l'okpa; paru ẹkwa-ọhubama ipfu phẹ wuru tugbua. Ọ bọru Nashonu nwa Aminadabu be bu onye-ishi ipfu Jiuda ono. ¹⁵ Netanelu nwa Zuwa bọru onye-ishi ipfu Isaka; ¹⁶ Eliyabu nwa Helonu bọru onye-ishi ipfu Zebulonu.

¹⁷ Ọo ya bu; a pho-tsuta ụlo-ẹkwa Chipfu ono; oshilokpa Geshonu; me oshilokpa Merari pata iya; ọ bọru phẹ atugbu.

¹⁸ Ipfu ọzo, l'etsota l'atugbu ono be bu ndu ipfu ke Rubenu. Ẹphe dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ẹkwa-ọhubama ipfu phẹ wuru tugbua. Ọ bọru Elizuru nwa Shediyo bu onye-ishi ipfu Rubenu ono. ¹⁹ Shelumelu nwa Zurishadayi bọru onye-ishi ndu ipfu Simiyonu; ²⁰ Eliyasafu nwa Diyuwelu bọru onye-ishi ipfu Gadu.

²¹ Tọbudu iya bu; ndu Kohatu vuta iphe, du nsọ ono gude tugbushia. Ẹphe jerwushia; a kpobewa nu ụlo-ẹkwa Chipfu.

²² Ipfu ọzo, l'etsota phẹ nu bọru ndu Ifuremu. Ipfu ọzo, l'etsota l'atugbu ono be bu ndu ipfu ke Rubenu. Ẹphe dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ẹkwa-ọhubama ipfu phẹ wuru tugbua. Ọ bọru Elishama nwa Amihudu bu onye-ishi ndu ipfu Ifuremu ono. ²³ Gamalelu nwa Pedazo bọru onye-ishi ndu ipfu Manase; ²⁴ Abidanu nwa Gidiyoni bọru onye-ishi ndu ipfu Benjaminu.

²⁵ Ipfu ọzo, l'etsota nù; bya aburu ipfu ọphu ekpejeru azù l'ije ono buru ndu Danu. Ipfu ọzo, l'etsota l'atugbu ono bẹ bụ ndu ipfu kẹ Rúbenu. Epehedua dzebekwapho l'ọkpa l'ọkpa; gude ẹkwa-ọhubama ipfu phẹ wuru tugbua. O buru Ahiyeza nwa Amishadayi bụ onye-ishi ipfu Danu ono. ²⁶ Pageļu nwa Okurano buru onye-ishi ipfu Asha. ²⁷ Ahira nwa Enanu buru onye-ishi ipfu Nafutali. ²⁸ Noo gẹ ndu Ízurẹlu edzebeje l'ọkpa l'ọkpa wufu m'ẹphe gbeshi ije phẹ bụ ono.

²⁹ Mosisu bya epfuaru Hobabu nwa Ruwẹlu, bụ onye Midiyanu; bya aburu ọgo iya sụ iya: “Nta-a bẹ anyi atugbuwa ala alị ẹka ono, Chipfu pfuru anyi l'ọo-nụ anyi ono. Tsonuru anyi g'anyi je. Anyi e-mekwaru ngu ree; kẹle Chipfu kweshikwaru ndu Ízurẹlu ukwe-iphe, dughbaa ree.”

³⁰ Hobabu sụ iya waawaa; lẹ ya te etsoduru phẹ; lẹ ya alaphuwa azù l'alị iya; lapfu ndu ẹphe l'iya bụ.

³¹ Obenu lẹ Mosisu suru iya: “Jiko ta ahashinu anyi. Eshinu obu ngu maru ẹka anyi a-kpọbeje ọlo-ẹkwa anyi l'echiẹgu-a; nọdunu g'ị buru ẹnya, anyi gude aphụ ọzo.

³² I -tsoru anyi bẹ anyi lẹ ngu a-gbaru mgba l'iphe, bukpo iphe-oma, Chipfu e-mekotaru anyi.”

Okpoko Chileke waa urwukpu

³³ Noo ya; ẹphe shi l'úbvú Chipfu ono tugbua; jee ije abalị ẹto. Okpoko ọgbandzu Chipfu vuta ọzo l'ime abalị ẹto ono; g'o chotaru phẹ ẹka ẹphe a-nọdu tuta unme.

³⁴ O nọdu abujeru; o -beẹpho l'eswe; urwukpu, shi l'ẹka Chipfu nọ abya atukoru phẹ l'ishi; mbụ teke ono, ẹphe shi l'ẹka ẹphe kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ tugbua ono.

³⁵ Teke e vutaerupho okpoko ono tugbua; Mosisu asu: “Zilahunu gube Chipfu. Gẹ ndu ọhogu ngu gbakashihukwa nanu nanu. Gẹ ndu ono, ị dọ ashị

shikwa ngu l'iphu gbalachaa.” ³⁶ Teke a pazetaru okpoko ono; Mósísu asu: “Lwaphuta azu gube Chipfu; lwapfuta unu-kuru-unu ndu Ízurèlu-a.”

11

Oku, shi l'èka Chipfu

¹ Tobudu iya bu; ndu Ízurèlu wata aku photophoto epfu l'èphe eje iphe-èhuka. Photophoto ono, èphe aku ono bya erwua Chipfu lè nchi; èhu ghuahaa ya eghe. Oku shinu l'èka Chipfu bya ekegbushikota ndu Ízurèlu ndu ophu kpoberu ulo-ekwa phe l'uzo ishi ishi. ² Ndu Ízurèlu bya araku Mósísu; o pfuru nu Chipfu; oku ono nyishihu. ³ Oo ya bu; e kuahaa epha eka ono Tabera, bu iya bu “oku-ekeke”; kele oku, shi l'èka Chipfu bya ekegbushia phe.

Nri, bu Mana

⁴ Ikpoto ndu ono, èphe lè ndu Ízurèlu gwaru ogwaramogwa, bu ndu tsoru phe nu g'èphe gbeshiru ije ono; wata eze nzeri nri. Ndu Ízurèlu watanu ara ekwa ozos: “?Bu onye a-nukpo anyi anu g'anyi taa? ⁵ Anyi nyataru teke anyi shi anoduje ata anu ema l'alì Ijiputu; anyi ta apfudu ugwo; teke ono be anyi shi anoduje eri ata kukumba; bya eri ashì; eri liku; me alìbasa; waa galiku. ⁶ Ole nta-a be o to duedu iphe, agukwadu anyi egu; ophu o dudu iphe, anyi ahumaje ria; gbahaa mana-a!”

⁷ Nri ono, bu mana be ugbugba iya du g'akpuru koriyanda. I -lee ya enya; l'o nyaku anyaku; eshi mkpo g'etse bedelomu. ⁸ Ndu Ízurèlu nodu ejeje ekpokoo ya; gwee ya egwegwe; ozoo tsua ya etsutsu l'ikwe. Èphe ahajeru shia ya eshishi; haru ghee ya egheghe. Onoduje atsò g'iphe, e gude manù olivu ghee. ⁹ Teke mana ono

adajeru phẹ bu teke iji daahaerupho l'ẹka ephe kpoberu ulo-ekwa phẹ l'enyashi.

Mósisu edoru Chipfu edo

¹⁰ Mósisu bya anuma gẹ ndu Ízurẹlu wushigbaaru l'onu ulo-ekwa phẹ aragbaa ekwa; onyenonu tuko nɔdugbaa l'onulo l'onulo akwa ntumatu; ehu nɔdu eghu Chipfu eghu eghushikpoo ya ya ike. O tsuaha Mosisu l'ehu. ¹¹ Noo ya; Mosisu jahaa Chipfu su iya: “?Denu g'o gude o buru mube onye-ozu ngu be i meru g'egube iphe-ehuka owa-a dafuta? ?Bu le mu ta adudu ngu l'obu meru g'o gude i paru ivu ehu ndu-a l'ophu bo mu? ¹² ?Bu mbɛdua be yeru ime ndu-a g'ephe ha; too mu nwushiru phe; meru g'o gude i su gẹ mu heru phe l'utapfu gẹ nna he nwa iya, angukwadu era. Gẹ mu heru phe nno jasɔ l'ali ono, i riburu nna phe oche nte l'ii-nu phe ono. ¹³ ?Bu awe be mu a-huma anu, mu a-nugbabe ndu-a; g'ephe echiru mu mkpu owa-a, ephe echi-a; su g'a nu phe anu g'ephe taa! ¹⁴ Mu taa dukwa ike ehokota ndu-a nwekinyi mu; ivu ehu phe anyi-gbukwa mu anyi-gbu. ¹⁵ O -buru l'oo egube-a be ii-mee mu iya; gbuchikwa mu egbugbu nta; m'o -buru le mu du ngu-a l'obu; gẹ mu ta anɔdukwanu ndzu gude enya huma ejo onodu mu.”

¹⁶ Chipfu bya eyeeru Mosisu onu su iya: “Chita ndu bu ogerenya Ízurẹlu umadzu ukporo eto l'iri g'ephe byafuta mu; mbu ndu i huberu ama l'ephe bupho ndu bu ogerenya; buru ndu-ishi phe. Chita phe gẹ gu l'ephe tuko bya apfuru l'ulo-ekwa-nduko. ¹⁷ Mu e-nyizeta byafuta ngu l'eka ono; mu le ngu epfugba opfu; mu aharu unme, du ngu l'ehu habota woru ye ndu ono l'ehu nkephe; k'ophu ephe e-yeta eka vubude ngu ivu ono; g'i ti vuhẹ iya nwekinyi ngu. ¹⁸ Pfuaru ndu Ízurẹlu g'ephe dobe onwophe iche kwaberu echele; l'o -rwua echele be

ẹphe a-ta anụ; ẹkele mụbe Chipfu nụmawaru ẹkwa ono, ẹphe ara sụ: ‘?Bụ onye a-nụ anyi anụ g'anyi taa? Teke anyi shi nọdu ẹ Ijiputu bẹ shikwa karụ anyi ẹ ree.’ Nta-a bẹ Chipfu a-nụ unu anụ g'unu taa. ¹⁹ Anụ ono bẹ unu ta atagbudu l'ujiku lanụ; ọpflu unu atagbudu iya l'ujiku labọ; ọzoo l'ime ujiku ise; ọzoo l'ime ujiku iri; ọzoo l'ime ujiku ụkporo. ²⁰ Unu a-ta anụ ono ọnwa ophu; taa ya jasụ l'o bushihu unu l'imi; mbụ jasụ ọo-tushihu unu ayị; noo ẹkele unu jikaru Chipfu, bụ onye swiru unu; mbụ rarụ ẹkwa kpua ya sụ: ‘?Bụ gụnu meru g'o gude anyi shi l'alị Ijiputu futa?’ ”

²¹ Tọbudu iya bụ; Mosisu sụ Chipfu: “! hụmanuaru-a l'ọo ụkporo unu nemadzụ mgbo ụkporo ẹto; l'ụkporo unu nemadzụ iri l'ise bẹ mu l'ẹphe gude ọkpa eje ẹgube-a. Ọ bụru phẹ bẹ ị sụru l'ii-nụ anụ, ẹphe a-ta ọnwa ophu. ²² E -gbushigbua aturu mẹ eswi; ?bụ g'o dzuru phẹ? Mbụ-a; ?bụ g'o dzuru phẹ obetakpọo e gbushikọtaru phẹ ẹma, nọkota l'eze-ẹnyimu?”

²³ Chipfu sụ Mosisu: “?Bụ l'ẹka mu ta asụdu iya ememe tọo? Nta-a bẹ ịi-hụma; iphe, mu sụru l'oo-meru ngu; ?oo-me tọo too medu?”

Ndu bụ ọgerenya Ízurẹlu epfuchiru Chileke

²⁴ Noo ya; Mosisu bya alufu je akaru ndu Ízurẹlu iphe, Chipfu pfuru. Ọ chita ndu bụ ọgerenya ụkporo ẹto l'iri ono; ẹphe bya apfụ-phae ụlo-ẹkwa Chileke mgburugburu. ²⁵ Ọo ya bụ; Chipfu gude urwukpu nyizeta bya epfuru yeru Mosisu; harụ unme, dụ Mosisu l'ẹhu habọta woru ye ndu bụ ọgerenya ụkporo ẹto l'iri ono l'ẹhu. Unme ono byaẹ phẹ phọ l'ẹhu; ẹphe wata epfuchiru Chileke teke ono; obenu l'ẹphe te epfuchibaẹduru iya ọzobaa.

²⁶ Óle o nweru ụmadzu labo ọzo, nọpyaberu l'ulo-ekwa phe. Epha onye lanu bu Eludadu; epha onye ophuu buru Medadu. Ephe yi le ndu bu ogerenya ono, e deru epha phe ono; ole ephe te ejeduru l'ulo-ekwa Chileke ono. Obenu le Unme Chileke byaleru-a bya eji ephebedua ehu; ephe nodu l'ulo-ekwa phe ono; pfuchiahaaru Chileke. ²⁷ Nwata nwokoro lanu gbagbua je asu Mosisu: "Eludadu yele Medadu noka l'eka a kporeru ulo-ekwa epfuchiru Chileke."

²⁸ Jioshuwa nwa Nunu, bu onye shi teke o bu nwata jetaru Mosisu ozi tufuekwapho onu su: "Nnajiuphu mu, bu Mosisu; pfunuru phe g'ephe dobe onu doo."

²⁹ Mosisu su iya: "?Bu odzori be igbaru mu egube ono to? O gege adu mu ree; o -bu l'oo ge ndu ke Chipfu g'ephe ha gbẹ bukotaru ndu mpfuchiru; mbu ge Chipfu gbẹ yekota phe Unme nkiya l'ehu." ³⁰ E mecha; Mosisu me ndu bu ogerenya Izuru ono laphu azu l'eka ephe kporeru ulo-ekwa phe.

Chipfu woru okwa mee anu atata

³¹ Noo ya; pherephere bya eshi l'eka Chipfu no ziahaa; o shi l'eze-enyimu chikashia okwa; ephe bya adabyigbaaru le mgboru eka ephe kporeru ulo-ekwa phe ono. Ephe tuko eka ono g'o ha dzuru rwua iphe, ha g'eka nemadzu a-du ike jee l'okpa ujiku ophu. G'ephe epheberu l'eli be bu iphe, rwuru ntu-okpa eto me a -gbẹ l'omali. ³² Mboku ono l'ophu; me enyashi ono l'ophu; mekwapho nchitabohu iya be ephe tsoru je anwuko okwa ono. Onye nwutanukaru nwanshi be nwu-jiru gbamugbamunkweka ukporo ise. Ephe woru iya kpasaaru onwophe; o tuko eka ono, ephe kporeru ulo-ekwa phe ono dzuru mgburugburu. ³³ Ephe kpukwaduru-a anu okwa ono l'onu ata; mbu l'ephe teke atagbudu iya; Chipfu watawaa

phẹ atụ-koshi oke ẹhu-eghu iya. Ọ loru ẹjo mgbu-ọnwu tū phẹ. ³⁴ Ọo ya bụ; e kuahaa ẹka ono Kiburotu-Hatava, bụ iya bụ “ọchieja ndu ẹkpiri”; kele ọo l'ẹka ono bẹ e liru iphe, bụ ndu ono, meru ẹkpiri ono.

³⁵ Ẹphe shi lẹ Kiburotu-Hatava l'ẹka ono wufu; je adọru lẹ Hazerotu.

12

Miriyamu yẹle Erọnu etso Mósísu opfu

¹ Tọbudu iya bụ; Miriyamu yẹle Erọnu wata epfubyishi Mósísu lẹ ke nwanyi Kushi, ọ luru. Noo kele Mósísu lütakwanuru onye Kushi. ² Ẹphe sụ: “? Bụ Mósísu kpoloko bẹ Chipfu eshije l'ọnu iya pfua opfu? ?To shijedu l'ọnu k'anyịbedua pfukwaphọ opfu?” Chipfu numanu iphe ono, ẹphe pfuru ono. ³ Sụ-a; nwoke ono, bụ Mósísu bẹ bụnukaru onye eme odoo. Ọo ya kachakpọo eme odoo l'iphe, bụ ndu mgboko l'ophu.

⁴ G'e jia epfu; Chipfu pfuaru Mósísu; waa Erọnu; mẹ Miriyamu sụ phẹ: “Unu n'ẹto tuko futa byakota l'ulo-ekwa-ndzukọ.” Ẹphe n'ẹto ono bya afuta tugbua jeshia. ⁵ Ọo ya bụ; Chipfu nọdu l'urwukpu, kpuru oronmono nyizeta bya apfuru l'ọnu ulo-ekwa-ndzukọ ono; bya ekua Erọnu yẹle Miriyamu oku; ẹphe kpịritaru. ⁶ Chipfu sụ phẹ: “Unu ngabẹ nchị numa iphe, mu epfuru unu: Ọobujeru; onye mpfuchiru Chipfu -nọdu l'echilabọ unu; mụbe Chipfu egoshi iya onwomu l'ophulenya; bya epfuru yeru iya lẹ nrwọ. ⁷ Obenu l'ọ tọ dudu nno l'ẹhu onye-ozí mu, bụ Mósísu. Yẹbedua bẹ mu yekotaru ndibe mu l'ophu l'ẹka. ⁸ Teme mu l'iya nọdu abogbaje ọja l'iphu l'iphu; mbụ l'anyi l'epfuje opfu doru ẹnya yeru onwanyi; ọ tọ bụdu ẹtu-opfu. Ọohumaje gẹ mụbe Chipfu gbaru ụgbugba. Ọo ya bụ; ?bụ gụnu meru g'o gude ophu unu

atsudu ebvu; unu nɔdu epfutɔshi onye-ozu mu ono, bu Mosisu?"

⁹ Chipfu tukoshi phe ehu-eghu iya; bya aburu iya atugbu. ¹⁰ Urwukpu ono shiepho l'eli ulo-ekwa ono palia imeli imeli; a bya l'amaru; ekpenta nmawaa Miriyamu swokoswoko. Ehu chahue ya pho ke roboo. Erɔnu bya elee Miriyamu enya bya ahuma g'ekpenta tukoru iya ehu sweta. ¹¹ Erɔnu su Mosisu: "Oowaa nnajuphu mu; ba nushinu anyi aphu l'oo l'anyi gude eme eswe mee iphe-
eji. ¹² Te ekweshinu ge nwanyi-a chahu roboo ge nwata, byaru l'afuta l'epho ne iya; o nwuhuwaa anwuhu; ibe ehu iya rekashihuwa erekashi."

¹³ Tobudu iya bu; Mosisu bya araku Chipfu su: "Jiko gube Chileke; menaa ya g'o wekorohu!"

¹⁴ Chipfu su Mosisu: "O -bu le nna nwanyi-a vuru onu-mini kpua ya l'iphu; ?iphere iya tege adudu abali esaa to? Nwuru iya ye l'azu eka ono, a kpuru ulo-ekwa gu-buru iya ye g'o noo ujiku esaa; o -no-chaepho ujiku esaa ono; l'e duphuta iya azu." ¹⁵ Tobudu iya bu; a bya enwufu Miriyamu gu-buru iya ye l'azu eka ono, ephe kpoberu ulo-ekwa phe ono; o noo ujiku esaa. Ophu ndu Izurelu agbeshiduru ije jeye teke e duphutaru iya azu. ¹⁶ E mechaa; ephe shi le Hazerotu l'eka ono lufu je akpobe ulo-ekwa phe l'echiegu Paranu.

13

Anwu ngge l'ali Kenu

(Dit 1:19-33)

¹ Chipfu su Mosisu: ² "Yefu ndu e-je ali Kenu je anwu ya ngge; mbu ali ono, mu eme ge mu nu ndu Izurelu ono. Shi l'ipfu l'ipfu, bu ipfu ndiche phe hotachaa onye lanu, e-je nu. Ndu i-hota be bu unwoke, bugbaa ishi l'ipfu, nonu." ³ Mosisu bya aho phe egube

ono, Chipfu pfuru ono; bya ezia phẹ sụ g'ẹphe shi l'echiẹgu Paranu tųgbua jeshia. Ndu ono, o ziru ozi ono bukotaerupho ndu-ishi ndu Ízurelu.

⁴ Qwaa bẹ bụ ẹpha phẹ:

Onye shi l'ipfu Rúbẹnu bụ Shamuwa nwa Zaku;

⁵ onye shi l'ipfu SimiyỌnu bụru Shafatu nwa HỌru;

⁶ onye shi l'ipfu Jiuda bụru Kalẹbu nwa Jiefune;

⁷ onye shi l'ipfu Isaka bụru Igalu nwa Jiósẹfu;

⁸ onye shi l'ipfu Ifuremu bụru Hosiya nwa Nunu;

⁹ onye shi l'ipfu Benjiaminu bụru Paliti nwa Rafu;

¹⁰ onye shi l'ipfu ZebulỌnu bụru Gadiyẹlu nwa Sodi;

¹¹ onye shi l'ipfu Manásẹ, bụ iya bụ ipfu Jiósẹfu bẹ bụ Gadi nwa Susi;

¹² onye shi l'ipfu Danu bụru Amiyẹlu nwa Gemali;

¹³ onye shi l'ipfu Asha bụru Seturu nwa Mayịkelu;

¹⁴ onye shi l'ipfu Nafutali bụru Nahubi nwa Vofusi;

¹⁵ onye shi l'ipfu Gadu bụru Geyuwẹlu nwa Maki.

¹⁶ Noo ẹpha unwoke ono, Mósisu yeru g'ẹphe je anwụa ngge l'alị Kénanu bụ ono. Mósisu woru Hosiya nwa Nunu gụbe Jioshuwa.

¹⁷ Mósisu bya ezia phẹ g'ẹphe jeshia ngge l'alị Kénanu sụ phẹ: “Unu tso ru echiẹgu ndọhali bahụ l'alị úbvú úbvú ẹka ono. ¹⁸ Unu je ahụma g'alị onọ gbaru; mẹ gẹ ndu bu iya nụ dụ. Unu maru ?Okpehu dụ phẹ; tọo ?ẹphe rwuhuru arwuhu? ?Epe ha l'otu; tọo ?ẹphe habe ahabe? ¹⁹ Unu maru ?bụ alị, dụ ree; tọo alị, dụ ẹji? Unu maru mkpụkpu, ẹphe bugbaa: ?bụ mkpụkpu, a ta kpụ-pheduru igbulọ mgburugburu; tọo mkpụkpu, a kpụshiru ike? ²⁰ Unu amaru g'alị phẹ dụ. Unu maru ?bụ alị emehuje iphe, e meberu iya; tọo ẹjo alị? Unu amaru ? oshi dụ iya; tọo ?oshi ta adudu iya? G'obu shihukwa unu ike. Unu egude akpuru oshi, shi l'alị ono lwa.” Teke ono bẹ bụ teke akpuru vayinu mbụ anọduje achashigbaa.

²¹ Noo ya; ẹ̀phe tųgbua jeshia je anwųkota alį ono ngge; shita l'echięgu Zinu je akpaa lẹ Rehobu; mẹ a - nọdu eje Hamatu. ²² Ẹ̀phe tsoru echięgu ndọhali ono jeye ẹ̀phe rwua mkpųkpu Hẹburonu, bu ẹka Ahimanu; mẹ Sheshayi; mẹ Talųmayi, bu ndu shi l'eri Anaku bu ebubu. (A kpųru mkpųkpu Hẹburonu; o nọo apha ẹsaa; tẹmanu a kpųa mkpųkpu Zowanu ophu du l'ali Ijiputu.) ²³ Ẹ̀phe jerwuẹpho lẹ nsuda Ẹshukolu; ẹ̀phe gbukwota ẹkali vayinu lanų, akpųru wọpfuru awọpfuru. Ẹmadzu labọ l'ime phẹ pyokafu iya l'oshi, du ogologo parų; onye lanų parų iya l'ishi lanų; onye ophuu parų iya l'ishi lanų. Ẹ̀phe wọkokwaapho akpųru itorokuma; mẹ akpųru oshi figu wolata. ²⁴ A gube ẹka ono nsuda Ẹshukolu, bu iya bu “wọpfulaa”; kẹle o o l'ẹka ono be ndu Ízurẹlu gbukwotaru ẹkali vayinu, akpųru wọpfuru awọpfuru vulata.

²⁵ Ẹ̀phe nọru ųkporo abali ugbo labọ g'ẹ̀phe jeru anwų ngge l'ali ono; tẹmanu ẹ̀phe lwa. ²⁶ Ẹ̀phe bya alwapfuta Mosisu mẹ Erọnu; waa ndu Ízurẹlu l'ophu l'echięgu Paranu, du lẹ mkpųkpu Kadẹshi. Ẹ̀phe bya edooru Mosisu; mẹ Erọnu; waa ndu Ízurẹlu l'ophu g'ẹ̀phe jeru; bya egoshi phẹ akpųru oshi, shi l'ali ono. ²⁷ Waa iphe, ẹ̀phe pfuru Mosisu baa: “Anyi jewaru je ahųma alį ono, i sųru g'anyi je ahųma. Alį ono bu alį, mini ẹra-eswi yẹe manų-ẹnwu asọ gborogboro. Waa akpųru oshi, shi l'ali ono baa. ²⁸ O lẹ ndu bu l'ali ono be okpehu du; mkpųkpu, du iya nu hagbaa shii; bya abųru mkpųkpu, e gude igbulọ kpų-phae mgburugburu. Anyi hųmacharuro ndu shi l'eri Anaku l'ẹka ono. ²⁹ Ndu Amalẹku be bu l'echięgu ndọhali. Ndu Hetu; mẹ ndu Jiebusu; mẹ ndu Amọru buru l'ali ńbńvń ńbńvń ẹka ono; ndu kẹ Kėnanu bua kųbe ẹhu l'eze-ẹnyimu; bukwarupho l'agųga ẹnyimu Jiọdanu.”

³⁰ Tòbudu iya bụ; Kalẹbu bya emee ndu Ízurẹlu daa jii l'iphu Mósísu; bya asụ phẹ: “Unu g'anyi je alwụta alị ono g'ọ bụru nkanyi; noo kẹle anyi a-dụ ike lwụta iya.”

³¹ Obenu lẹ ndu ono, ẹphe lẹ Kalẹbu swị je ije ono bẹ sụru: “Anyi ta adụkwa ike eje adatso ndu ono ọgu; noo kẹle ẹphe kakwa anyịbedua ọkpehu.” ³² Ọ bụru ẹjo nzi bẹ ẹphe byaru ezia ndu Ízurẹlu lẹ k'alị ono, ẹphe jeru anwụa ngge ono sụ: “Alị ono, anyi jeru anwụa ngge ono bẹ egbukwa ndu bu iya nụ mgbu-Ọnwu. Tẹme ndu anyi hụmakotaru l'ẹka ono bụkotaru ndu hagbaa kẹ phengara phengara. ³³ Anyi hụmaru ndu gbaru oke mkparawa l'ẹka ono. (Oshilọkpa Anaku ono bụ l'ẹhu ndu ono, gbaru oke mkparawa ono bẹ ẹphe shi fụta.) Anyi dehucharu onwanyi edehu l'ẹnya dụgbaa g'ụnwu ogu; ọ bụru g'anyi dụ ẹphebedua bụ ono.”

14

Jioshuwa yẹle Kalẹbu bẹ epfu l'alị Kénanu dụ ree

¹ Tòbudu iya bụ; ndu Ízurẹlu l'ophu rakọta ẹkwa l'ẹnyashi ono rashia ya ike. ² Ẹphe tuko g'ẹphe ha guru aphụ kpua Mósísu yẹle Erọnu. Ẹphe nọdu epfugbaa sụ: “O gege akakwaru anyi ree l'anyi nwụshihuru l'alị Ijiputu; ọzoo l'echiẹgu-a! ³ Bụ gụnu meru g'o gude Chipfu nọdu eme g'o duru anyi je edobe l'alị ono g'ẹphe gbushia anyi? Unyomu anyi phẹ; mẹ ụnwegirima anyi phẹ bẹ a-bya aburu ndu a kpụtacharu lẹ ndzụ. ?To gege akaduru anyi ree g'anyi laphu azụ l'alị Ijiputu?” ⁴ Ẹphe pfuaharu nwibe phẹ asụje: “G'anyi họtta onye lanụ; mee ya ishi g'o duru anyi laphu azụ l'alị Ijiputu.”

⁵ Mósísu yẹle Erọnu daa kpurumu l'ataphu igwe-ọha ndu Ízurẹlu ono l'ophu. ⁶ Jioshuwa nwa Nunu; yẹle Kalẹbu nwa Jiefune, bụ ndu yi lẹ ndu jeru ngge l'alị Kénanu

ono gude ẹhu-ẹhu lajashia uwe, ẹphe yeru l'ẹhu; ⁷ akú opfu ekpu edzudzu-oha Ízurẹlu ono sù phẹ: “Alì ono, anyi jeru aghaphee bya anwua ya ngge ono bẹ bụkwa alì, dushikpoo ree ike. ⁸ Ọ -bùru l'anyi dù Chipfu ree bẹ ooduru anyi bahù l'alì ono; nù iya anyi; kẹle alì ono bụ alì, mini ẹra-eswi waa manù-ẹnwu asọ gborogboro. ⁹ Iphe, dù iya nù kpoloko bụepho g'unu te kwefuru Chipfu ike. Iphe ọzo bụru g'unu ba tsushi ndu alì ono ebvu. Noo kẹle anyi e-ri phẹ gẹ nri. Ẹphe te nwedu onye egbobuta phẹ nù; obenu l'anyibedua bẹ Chipfu swiru eswiru. G'anyi ba tsushinu phẹ ebvu.” ¹⁰ Obenu l'iphe, bụ ndu Ízurẹlu ono g'ẹphe ha bẹ sùru g'a tẹ-gbushia phẹ lẹ mkpuma. Tọbodu iya bụ; ọdu-biribiri kẹ Chipfu bya enwuaru ndu Ízurẹlu g'ẹphe ha kẹ phoo l'ulo-ẹkwa-ndzukọ ono.

Mósisu arwo Chipfu l'iswi ẹhu ndu Ízurẹlu

¹¹ Chipfu bya asù Mósisu: “?Bù teke ole bẹ ndu-a akpọ-beru mu ẹbo l'afu-a? ?Bụkpoo teke ole bẹ ẹphe a-jika-beru ekweta nkemu; yekwarù iphe-ohumalenya ono, mu meshigbabẹru l'ẹka ẹphe nọ ono? ¹² Mu e-gude ẹjo iphe-ememe gbushia phẹ; mee phẹ; ẹphe abùru mkpurupyata. Mu eworu gùbedua mee l'i bùru oha l'ophu; oha, parù ẹka apaa; bya aka ọkpehu eme l'ẹphebedua.”

¹³ Mósisu sù Chipfu: “Oowaa! Ndu Ijiputu bẹ anumakwa iya mẹ i -mee ya nno. Nyatakwa l'i gude ọkpehu ngu dufuta ndu-a l'ẹka ndu Ijiputu ono. ¹⁴ Ẹphe e-pfukwaru iya ndu bu l'alì-a; kẹle ẹphe numakotawaru lẹ gùbe Chipfu swiru phẹ eswiru; numawa l'ẹphe egudeje ẹnya phẹ hùma gùbe Chipfu; tẹme l'urwukpu nkengu bẹ anọduje phẹ l'eli; tẹme l'ọobujeru; o -rwua l'eswe; l'i gude urwukpu, kpuru oronmono edu phẹ; o -rwua l'ẹnyashi l'i gude ọku, kpuru oronmono edukwa

phẹ phọ. ¹⁵ Ọ -bụru l'i gbushiru ndu-a l'ugbo lanu nta-a bẹ ọha ono, nụmajewaru údù ngu ono bẹ a-sụkwa: ¹⁶ 'Lẹ gube Chipfu ta adụedu ike durwua phẹ l'alị ono, i kweru phẹ ukwe iya; ribua lẹ nte l'ii-nụ phẹ ono; i woru phẹ gbushia l'echiẹgu.' ¹⁷ Ọo ya bụ; gube Nnajiuphu; mu arwọ ngu g'i goshinu l'i bụ onye ike parụ ẹka apaa; mbụ ẹgube ono, i pfujehawaru sụ: ¹⁸ 'Chipfu bụ onye ẹhu te eghujedu eghu ẹgwegwa; bya aburu onye n-yemobu iya nyịberu anyịbe; bya aburu onye aguje nvụ l'iphe-ẹji; mẹ l'emeswe, e mesweru iya. Obenu l'ọ bukwapho onye ta ahajedu onye-ikpe nmaru kẹ mmanu. Ọogwaje unwegirima ọchi iphe-ẹji, ndu nwuru phẹ nụ meru jasụ l'ogbo k'eto rwua lẹ k'eno.' ¹⁹ Iphe, mu arwọ ngu bụ g'i gudenụ obu-imemini ngu ono, nyịberu anyịbe ono gụaru ndu-a nvụ l'ẹjo-iphe, ẹphe meru ngu; mbụ ẹgube ono, i shirọ l'alị Ijiputu gutaru phẹ nvụ byasụ nta-a ono."

²⁰ Chipfu bya asụ Mosisu: "Mu gụwaru phẹ nvụ ẹgube ono, i rwọru. ²¹ Ọle; eshinu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; ọdu-biribiri nkemu sweta mgboko g'ọ swetaru iya-a; ²² bẹ ndu-a, gudewaa ẹnya phẹ hụma ọdu-biribiri mu-a; mẹ iphe-ọhumalenya ono, mu meshiru l'alị Ijiputu ono; mẹ ọphu mu meshiru l'echiẹgu; mbụ ndu ono, mecharu dale mu adale mgbo iri ono; ọphu ẹphe angaduru mu nchị ono; ²³ bẹ ọ tọ dudu onye ọphu byaru egude ẹnya hụma alị ono, mu riburu lẹ nte kwe nna phẹ ukwe iya ono. Ọphu ọ tọ dudu iphe, bụ ndu ono, kpọru mu ẹbo ẹbo l'afu ono, byaru ahuma iya nụ. ²⁴ Ọle a -bya l'ẹhu k'onye-ozu mu ono, bụ Kalẹbu; eshi ọphu ọ bụ onye obu iya gbaru iche; tẹme ọ bụru onye gude obu iya g'ọ ha etso ụzo nkemu bẹ mu e-duru iya bahu l'alị ono, ọ bahu je anwua ngge ono; ọ bụru oshilokpa iya bẹ e-nweru alị ono. ²⁵ Ọo ya bụ; eshinu ndu Amalẹku; mẹ ndu Kėnanu bu lẹ nsuda nsuda; o -rwuẹpho echele; unu dakọbe shia

uzo echięgu ono, du l'uzo, e shi eje Eze-ęnyimu Uswe-uswe.”

Chipfu anu ndu Ízurelu aphu

(Dit 1:34-40)

²⁶ Chipfu bya asu Mosisu yele Eronu: ²⁷ “?Bu teke ole be ndu ejo-ememe-a a-gunyaaru mu aphu gu-buhu? Mu numakotawaru aphu, ndu Ízurelu no gushia kpua mu. ²⁸ Unu karu phe le mube Chipfu suru-a: ‘Eshinu mu no-a ndzu ge mu no iya-a; be mu a-tukokpoo iphemiphe ono, mu numaru, unu pfushiru ono; mee unu. ²⁹ Oo l'echięgu-a be odzu unu a-wushiru; mbu iphe, bu ndu ono, nowaru a-gbe l'ukporo apha kwaseru ono; mbu ndu a guru ogu teke aagu ogu, bu ndu ono, yi le ndu ono, guru ejo aphu kpua mu ono. ³⁰ O to dudu m'onye lanu l'ime unu bya a-bahu l'ali ono, mu woliru eka mu imeli kweta le mu anu unu g'unu buru ono; gbahaepho Kalebu nwa Jiefune; waa Jioshuwa nwa Nunu. ³¹ O buru unwegirima unu ono, unu suru l'aa-kpu le ndzu ono be mu e-duru bahu l'ali ono; g'ephe je amaru ali ono, unu jikaru ono. ³² A -bya l'unubedia; oo l'oma echięgu-a be odzu unu a-wushiru. ³³ Unwegirima unu be a-nodu awu-phe l'oma echięgu-a ge ndu eche aturu; ghaphee nno noo ukporo apha labo sugba ishi; jee iphe-ehuka k'ekwegekwe unu ono; gbiriri jasu odzu unu akwashia l'oma echięgu ono. ³⁴ Iphe, unu noru teke unu jeru anwu ngge l'ali ono bu ukporo abali labo. O buru ukporo apha labo be unu e-je iphe-ehuka ejo-ememe, unu meru ye iya. Ujiku lanu anwutaru unu apha ophu. Oo ya bu g'unu a-makwanuru iphe, bu le mu bu onye opfu unu. ³⁵ Mube Chipfu be pfuakwaru nkemu; mu mefutajekwa iphemiphe ono l'ehu ndu ejo-ememe ono; mbu ndu ono, dokoberu etso mu opfu ono. Ephe a-tuko buru mkpurupyata l'echięgu-a; mbu l'oo l'eka-a be ephe a-tuko nwushihukota.’ ”

³⁶ Noo ya; iphe, bu ndu ono, Mósísu yeru; ephe je anwua ngge l'alì ono, lwaru nu bya atua onu alì ono le njo ono; mbu shi nno mee ndu Ízurèlu guru aphu kpua Mósísu ono; ³⁷ ndu ono, bu phe turu onu alì eji eji ono be ejo iphe-ememe gbushikotaru l'iphu Chipfu. ³⁸ O buru Jioshuwa nwa Nunu yele Kalebu nwa Jiefune be bu ndu phoduru nu l'iphe, bu ndu ono, jeru anwua ngge l'alì ono.

Aalwu-gbu ndu Ízurèlu le Homa
(Dit 1:41-46)

³⁹ Mósísu bya eworu iphe ono pfuaru ndu Ízurèlu l'ophu; o rwua phe l'ehu; ephe kwatakpo raa ekwa onwophe. ⁴⁰ O -rwua l'onmewa utsu ophu etsota mboku ono; ephe tugbua jeshia l'alì úbvú úbvú Kénanu je anodu asuje: “Anyi mewaru iphe-eji. Unu g'anyi wufukwa jeshia eka ono, Chipfu kweru anyi ukwe iya ono.”

⁴¹ Mósísu su: “?Bu gunu meru iphe unu e-me g'unu mebyia iphe, ekemu Chipfu pfuru? O too dukwaru unu le ree! ⁴² Unu te ejekwa; kele Chipfu ta nokwa swiru unu. Unu -jee be ndu ohogu unu e-chigbushikwa unu; ⁴³ noo kele ndu Amaleku me ndu Kénanu be no unu l'uzo atatiphu l'eka ono. Ephe e-gudekwa ogu-echi gbushikota unu. Chipfu te eswikwaru unu; kele unu gbakutawaru iya azu.”

⁴⁴ Obenu l'ephe ta akpadururo ishi; ephe tugbua jeshia l'alì úbvú úbvú ono; ole Mósísu waa okpoko ogbandzu Chipfu te tsodu phe lufu l'eka ono, ephe kpoberu ulo-ekwa phe. ⁴⁵ Tobudu iya bu; ndu Amaleku me ndu Kénanu, bu l'alì úbvú úbvú ono datso phe ogu; lwu-kpee; chia phe jeye le mkpukpu Homa.

15

Ekemu, dū lẹ ngweja, dū iche iche

¹ Chipfu bya asū Mósisu: ² “Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu baa: Unu -laephó alì ono, unu eje eburu ono, bụ alì ono, mu a-nū unu ono; ³ unu -gwejeephó ngweja nū Chipfu; unu shi l'ikpoto ẹku unu họtá anū gbua kpọo ọku gude gwee ngweja ọbu g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dū Chipfu ree. Unu e-meje iya nno lẹ ngweja-akpọ-ọku; mẹ ngweja, e gude apfū ukwe-iphe e kweru; mẹ teke unu anū iphe, shi unu l'obu; ọzoo teke unu egwe ngweja ọbo-iphe. ⁴ Onye wotaru ngweja ono e-yekọbeje iya ngweja-nri bya anū Chipfu; mbū wota uzi lanū l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manū, jiru eze ekpemu.

⁵ “Iphe, bụ nwaturu, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja mmanū bẹ unu e-yekọbeje ngweja-mẹe; mbū mẹe, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu.

⁶ “A bya l'iphe, bụ ebili, e gude egwe ngweja; unu yekọbeje iya ngweja-nri; mbū ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manū, jiru eze ekpemu lanū l'úbvù iya. ⁷ Ngweja-mẹe ono bẹ unu e-gude mẹe, jiru nkereto ọtu-lupfu otumu gwee. Unu meje iya g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dū Chipfu ree.

⁸ “Teke ọ bụ l'ọo nwa oke-eswi bẹ unu gude abya egweru Chipfu ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja, e gude apfū ukwe-iphe; ọzoo ọphu e gude egwe ngweja-ẹhu-guu; ⁹ g'onye egwe ngweja ono yekọbekwa iya ngweja-nri; mbū ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manū, jiru eze ekpemu labọ. ¹⁰ Nokwaphọ g'unu e-wota mẹe, jiru nkeru-ẹbo ọtu-lupfu otumu gude gwee ngweja-mẹe. Ngweja ono bẹ a-bụru ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dū Chipfu ree.

¹¹ “Ọ bụru ẹgube ono bụ g'unu e-medzujeru iya l'iphe, bụ oke-eswi; Ọzoo ebili; Ọzoo nwaturu; m'Ọ bụ nweghu, unu gude egwe ngweja. ¹² Noo g'unu e-medzujeru iya bụ ono l'iphe, bụ ngweja, unu egwekpọ egwegwe; g'Ọ hahabe igwerigwe. ¹³ Iphe, bụ onye a nwuru anwunwu lẹ Ízurelu bẹ bụ ẹgube ono bẹ oo-meje ngweja, oogwe anụ Chipfu; mbụ ngweja, a kpọru ọku shi nno mee gẹ mkpọ iya dụ Chipfu ree. ¹⁴ Shita l'ogbo k'unu-a je akpaa l'ogbo ọphu abya l'ataphu; onye bụ onye lwaru alwalwa, bu ebubu l'echilabo unu -wota ngweja bya gẹ ya gweru nụ Chipfu; mbụ ngweja, a kpọru ọku; shi nno mee gẹ mkpọ iya dụ Chipfu ree; g'Ọ bụkwaru ẹgube unu emeje bẹ oo-me. ¹⁵ Ọo omelali lanu ono duru unube ndu Ízurelu l'ophu; me iphe, bụ ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabo unu. Omelali ono a-nọpho shita l'ogbo unu sweru ogbo ọphu abya nụ jasuru asuru. Ọo g'unu dụ l'ataphu Chipfu bụ gẹ ndu lwaru alwalwa dukwapho. ¹⁶ Ọ bụru ekemu lanu; waa omelali lanu bẹ duru unu lẹ ndu lwaru alwalwa; unu l'ephe buru.”

Anu Chipfu iphe-mbụ

¹⁷ Chipfu bya asu Mosisu: ¹⁸ “Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu baa: Unu -rwuepho ali ono, mu edu unu eje ono; ¹⁹ unu -rijeepho nri, shi l'ali ono; unu ketakwa oke iya bya anu Chipfu. ²⁰ Unu gude ukpokutu-iphe, shi l'akpuru-iphe-mbụ, unu metaru l'ali ono gheba buredi nụ Chipfu g'Ọ bụru ngweja, shi l'eka eechije bali. ²¹ Ngweja ukpokutu iphe-mbụ, unu metaru l'ali ono bẹ unu a-nuje Chipfu jasuru asuru; mbụ e -shi l'ogbo sweru ogbo.”

Ngweja k'iphe-ẹji, e lekebeduru ẹnya mee

²² “Su-a; Ọ -buru l'o nweru onye elekebuduru ẹnya darwua ekemu-a, Chipfu tushiru ye Mosisu l'eka-a; ²³ mbụ ekemu ono, Chipfu shi l'eka Mosisu nukota unu

ono; g'ò ha; mbù e -shi lẹ mbòku, Chipfu tùru iya nù unu jasùwaruroya; e -shi l'ògbo sweru ògbo; ²⁴ bẹ ọ -bùru lẹ ndu Ízurẹlu te elekebeduru ẹnya darwùa ekemu ono; mbù l'òha Ízurẹlu l'ophu ta amadù teke ẹphe meru iphe-ẹji ono; gẹ ndu Ízurẹlu l'ophu kpùta nwa oke-eswi gude gwee ngweja-akpò-òku; mbù ngweja, e meru; mkpò iya dù Chipfu ree. L'e yekòbekwa iya phò ngweja-nri; mẹ ngweja-mẹe, ayìkwaru iya phò; waa mkpi, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji. ²⁵ G'onye uke Chileke gwee ngweja ono gude pfula ụgwo iphe-ẹji ndu Ízurẹlu ono l'ophu; g'aa-gùaru phẹ nvù l'iphe-ẹji ono, ẹphe meru ono; kẹle ẹphe te elekebeduru ẹnya mee ya; tẹme ẹphe bya egwewaru ngweja nù Chipfu lẹ k'emeswe ono, ẹphe mesweru ono; mbù ngweja, a kpòru òku; mẹ ngweja-iphe-ẹji. ²⁶ Ndu Ízurẹlu l'ophu; mẹ ndu lwarù alwalwa, bu l'echilabò phẹ bẹ aa-gùkotaru nvù; noo kẹle ẹphe tùkoru mee iphe-ẹji ono; ọle ẹphe te elekebeduru ẹnya mee ya.

²⁷ “Ọle-a; ọ -bùru l'ò onye lanù bẹ meru iphe-ẹji ono; ọphu o lekebeduru ẹnya mee ya; g'onye ọbu wota nwada egwu, gbaru apha g'e gude gwee ngweja-iphe-ẹji ono, o meru ono. ²⁸ Onye uke Chileke bẹ a-nòdu l'iphu Chipfu pfula ụgwo iphe-ẹji ono, onye ono elekebeduru ẹnya mee ono. A -pfula ụgwo iphe-ẹji ono, onye ono meru ono; bẹ a gùwaru iya nvù. ²⁹ Ọo ekemu lanù ono bẹ dùru iphe, bụ onye meru iphe-ẹji, o lekebeduru ẹnya mee; m'ò bụ onye a nwùru anwùnwu lẹ Ízurẹlu; m'ò bụ onye lwarù alwalwa.”

Ngweja k'iphe-ẹji, e lekeberu ẹnya mee

³⁰ “O bekwanù l'onye lekeberu ẹnya mee iphe-ẹji; mẹ a nwùru onye ọbu anwùnwu lẹ Ízurẹlu; ọzo l'ò bụ onye lwarù alwalwa; bẹ onye ọbu pfula ụgwo iphe-ẹji ẹpha Chipfu. Onye dù nno bẹ ee-bufu ebufu l'echilabò ndibe phẹ.

³¹ Eshi Ọphu onye ono ta adudu iphe, ọ guberu Opfu Chipfu; bya emebiyiwa ekemu Chipfu; be ee-bufuje onye ọbu ebufu; iphe-ẹji, o meru atụ-koru iya l'ishi.”

Nwoke, darwuru nsọ eswe-atuta-unme

³² Le teke ndu Ízurẹlu nọkwadu l'echiegu be o nweru nwoke lanu, e guderu g'ọokpa nkụ l'eswe-atuta-unme. ³³ Ndu humaru iya l'eka ọokpa nkụ ono kputa iya kpupfushiaru Mosisu yele Eronu; me ndu Ízurẹlu l'ophu. ³⁴ Ephe kputa iya tu-chia atu-chi; kele e teke pfukahadu iphe, ee-me iya. ³⁵ Oo ya bu; Chipfu su Mosisu: “Nwoke ono be ee-gbukwa egbugbu. Ge ndu Ízurẹlu l'ophu kpufukwa iya azu eka ephe kọberu ulo-ekwa phe je atugbua ya le mkpuma.” ³⁶ Tọbudu iya bu; ndu Ízurẹlu bya akputa iya kpufu azu eka ono, ephe kọberu ulo-ekwa phe ono; je eworu iya tugbua le mkpuma, bu ge Chipfu suru Mosisu g'e mee ya.

Iphe, a kparu akpakpa gude mengashia onu uwe

³⁷ Chipfu bya asu Mosisu: ³⁸ “Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurẹlu baa: Unu kpajeru iyanguyangu ye le mgburaku uwe mgbalanu unu ishi eno. Iphe, unu e-gudeje kpa iyanguyangu ono aburu oghu, du urwukpu-urwukpu. Noo g'unu e-meje iya bu ono; e -shi l'ogbo sweru ogbo. ³⁹ Iyanguyangu ono be unu e-leje enya gude nyatakota ekemu mube Chipfu; k'ophu unu a-noduje eme iya ememe; haa egu ejo-iphe ono, anoduje agugbaa obu unu; me ophu enya unu ahumagbabe ono; mbu ejo-iphe ono, unu shi anoduje emegbaa ono. ⁴⁰ Oo ya bu; k'ophu unu anyataje ekemu; bya eme iya ememe; shi nno duru Chileke unu nsọ. ⁴¹ Oo mbedua bu Chipfu; buru Chileke unu; mbu onye ono, dufutaru unu l'ali Ijiputu; ge mu buru Chileke unu ono. Oo mu bu Chipfu, bu Chileke unu.”

16

Kora; Detanu; waa Abiramu

¹ O be teke ono; Kora nwa Izuha, bu nwanwa Kohatu; onye eri Lívayi; waa Detanu; me Abiramu, bu unwu Eliyabu; me Onu nwa Pẹleti, bu ndu ipfu Rúbenu bya achita nemadzu yeru onwophe; ² ephe wulihu tsoahaa Mosisu opfu. Ndu ono, tso phe nu ono bugbaa ndu a hotaru g'ephe buru ndu-ishi ndu Ízurẹlu; bya aburu ndu a maru epa phe le Ízurẹlu l'opfu. Iphe, ephe du bu ukporo umadzu iri l'ẹbo l'umadzu iri. ³ Ephe kpakọ onwophe byapfutashia Mosisu yele Eronu bya asu phe: "Unu metawaru iphe obu; o tsobe paa! Ndu Ízurẹlu l'opfu be unu maru l'ephe du nsọ l'ehu l'ehu; teme Chipfu swiru phe eswiru. ?Bu gunu meru g'o gude unu palia onwunu eli eli dobe doghata ndu ke Chipfu l'opfu?"

⁴ Mosisu numaepho iphe ono, ephe pfuru ono; o daa kpupya be iphu l'ali.

⁵ O su Kora yele ndu ephe l'iya swi: "O -rwua l'utsu echele be Chipfu e-goshiwaro onye ophu bu nkiya; waa onye du nsọ; onye o hotaru be oo-me g'o byakube iya ntse. ⁶ Waa iphe, unu l'e-me baa: Ge gubedua, bu Kora; gu le ndu etso ngu nu; wota iphe, aaguje oku; ⁷ o -be echele; unu aguru oku ye iya; bya eye iya unwu-isensu l'ataphu Chipfu. Onye bu onye Chipfu hotaru be a-buru onye du nsọ. Unube eri Lívayi metawaru iphe obu; o tsobe paa!"

⁸ Mosisu bya asukwapho Kora: "Unu ngabe nchi; unube eri Lívayi! ⁹ Chileke ke Ízurẹlu hotaru unu dobe iche le Ízurẹlu l'opfu; mee g'unu ndu iya ntse; eje ozi, du l'ulo-ekwa ke Chipfu; me g'unu pfujeru l'ataphu ndu Ízurẹlu l'opfu jeru phe ozi; ophu ono asudu unu. ¹⁰ O meru ge gubedua; me ndu Lívayi ibe ngu phe ndu

iya ntse; nta-a bẹ unu achọfua ụzo, unu e-shi bụru ndu-uke Chileke. ¹¹ Ọ kwa Chipfu bẹ gu lẹ ndu etso ngu nụ g'ẹphe ha tukuru etso opfu. ?Bụ onye bẹ Erọnu bụ kẹ g'unu tanyiru iya ntanyi?"

¹² Ọo ya bụ; Mósisu bya ezia g'e je ekua Detanu; mẹ Abiramu, bụ unwu Eliyabu. Ẹphe sụ l'ẹphe ta abyadu. ¹³ Sụ: “?I rwutaru anyi rwufuta l'alì ono, ẹra-eswi waa manụ-ẹnwu asọ gborogboro ono; ọphu ono asudu ngu. I nọdu emefua g'i woru anyi gbushia l'echiẹgu l'ẹka-a; bya emefukwaphọ g'i mee onwongu onye-ishi anyi. ¹⁴ Ọphu ka njo bụ l'i ti dubaduru anyi l'alì, ẹra-eswi waa manụ-ẹnwu asọ gborogboro; mbụ alì ẹka anyi a-kọbeje iphe; waa ẹka anyi e-me opfu-vayinu. ?Iime g'i mee ndu-a mkpurukpuru-ẹnya tọo? Waawaa! Anyi ta abyadu!”

¹⁵ Ọo ya bụ; ẹhu ghushiahaa Mósisu egbu ike; ọ sụ Chipfu: “G'ọ tọ dukwa ngweja, ndu-a gweru nụ ngu, ịi-nata. Mu ta natajẹkwaru phẹ g'ọ ka mma l'ọo nkapfụ-igara phẹ mẹ nanu; ọphu mu emekajeduru phẹ iphe mẹ onye lanu.”

¹⁶ Mósisu sụ Kora: “Gẹ gubedua yẹe ndu etso ngu nụ g'ẹphe ha tuko bya l'iphu Chipfu echele. Gẹ gubedua; waa ẹphebedua; waa Erọnu tuko byakota. ¹⁷ G'onyenonu gudekwa iphe, aaguje oku; ye iya unwu-isensu gude bya l'atatiphu Chipfu. Iphe, ọo-du; mbụ iphe ono, aaguje oku ono bụ ukporo iri l'ẹbo l'iri. Gubedua, bụ Kora l'onwongu e-gudekwaphọ nkengu; Erọnu egude nkiya bya.” ¹⁸ Tọbudu iya bụ; onyenonu wota iphe ono, aaguje oku ono; bya aguru oku ye iya; ye iya unwu-isensu je apfugbaaru l'onu ụlo-ekwa-ndzukọ ono. Ẹphe lẹ Mósisu mẹ Erọnu tuko pfuru l'ẹka ono. ¹⁹ Kora bya achikobe ọha Ízurelu ono l'ophu; l'onu ụlo-ekwa-ndzukọ ono g'ẹphe tso Mósisu yẹle Erọnu opfu. No iya; ọdu-biribiri kẹ Chipfu sọpyabe ọha Ízurelu ono l'ophu.

²⁰ Chipfu sù Mósísu yẹle Erọnu: ²¹ “Unu shi l'echilabọ igwe ọha ono futa gẹ mu bya atuko phẹ mebyishikọta lẹ ntabu ẹnya lanu.”

²² Mósísu yẹle Erọnu daa; kpube iphu l'alì chishia sù: “Oowaa! Gube Chileke; mbù Chileke bụ ishi ndzù iphe, bụ nemadzù l'ophu; ?ii-gude k'iphe-ẹji, onye lanu metaru tų-koshi ọha l'ophu oke ẹhu-eghu ngu tọo?”

²³ Chipfu bya asù Mósísu: ²⁴ “Pfuaru ọha Ízurẹlu ono l'ophu g'ẹphe kpuriberu l'ibiya ọphu ọlo-ẹkwa Kora; mẹ Detanu; waa Abiramu nọ.”

²⁵ Mósísu gbalihu; yẹle ndu bụ ọgerenya Ízurẹlu swìru jepfushia Detanu waa Abiramu. ²⁶ Ọ sù igwe ọha ono: “Unu lufutakwa l'ọlo-ẹkwa ndu ẹjo-ememe ono! Unu te edenyikwa ẹka l'iphe, bụ nkephẹ; ọdumeka bẹ Chipfu e-gudekwa k'iphe-ẹji, ẹphe meru woru unu megbushia.”

²⁷ Ọo ya bụ; onyemonye buru ọbara yeru ọlo-ẹkwa Kora; mẹ kẹ Detanu; waa kẹ Abiramu.

Detanu yẹle Abiramu bya afuta pfuru l'ọnu ọlo-ẹkwa phẹ; ẹphe l'unyomu phẹ; mẹ unwu phẹ unwoke; waa unwegirima phẹ. ²⁸ Mósísu sù: “Ọo iphe-a bẹ unu e-gude maru l'ọo Chipfu ziru mu gẹ mu mee iphemiphe ono; l'ọ tọ bụdu iphe, gbataru mu l'uche bẹ mu emeje.

²⁹ Ọ -bùru lẹ ndu-a bẹ nwuhuru gẹ nemadzù mmanu anwuhuje; mbù-a; ọ -bùru l'ọo g'ọonwujeru nemadzù l'ophu bẹ ọ nwuru phẹ; ọo ya bụ l'ọ tọ bụdu Chipfu ziru mu iphe ono, mu eme ono. ³⁰ Ọle ọ -bùru lẹ Chipfu meru g'iphe te emejeduru nu mee; mbù; alì -saa ọnu lwegbushia phẹ; mẹ iphemiphe, ẹphe nweru enweru; mbù; ẹphe buru ndu wubaru l'alì-maa lẹ ndzù; ọo ya bụ; unu amaru l'ọ tọ dudu iphe, ẹphe guberu Chipfu.”

³¹ Epfughe, Mósísu epfughe opfu ono; alì ono, Detanu phẹ pfuru ono kejaha ẹbo; ³² alì ono saa ọnu lwekọta phẹ; mẹ ndibe phẹ; mẹ ndu kẹ Kora; mẹ ivu phẹ.

³³ Èphe wùbakota l'ali-maa lẹ ndzụ; mẹ iphemiphe, èphe nweru enweru; ali kpupyabẹ phẹ; èphe tuko g'èphe ha lakota l'iyi l'echilabọ ndu Ízurẹlu. ³⁴ Ọ bụru mkpu, èphe chishiru bẹ meru; ndu Ízurẹlu, nọ-pheru ẹka ono mgburugburu ye ọkpa l'Ọso; arajẹ sụ: “Ali abyakwa anyi elwelwe-o!”

³⁵ Noo ya; ọku, shi l'ẹka Chipfu bya ekegbushikota umadzu ukporo iri l'ẹbo l'umadzu iri phọ, shi akpọ ùnwù-isensu ọku phọ.

Gbamugbamu, dụ nsọ, aagujeru ọku ye

³⁶ Chipfu sụ Mosisu: ³⁷ “Pfururu Eleyaza, bụ nwa Eronu; bya aburu onye uke Chileke g'ọ lọshia iphe ono, aaguje ọku l'ime ọku ono; vọshia icheku-ọku, dụ iya nụ tũkaa nanụ nanụ; noo kẹle iphe ono dụ nsọ; ³⁸ mbụ iphe ono, aaguje ọku ono, bụ kẹ ndu ono, meru iphe-ẹji shi nno tuphaa ndzụ phẹ ono. Ọ -lọshichaa ya; g'a kũsaa ya akũsa g'o chisaa echisa g'e kpubeje iya l'eli ọrungwẹja Chipfu. Noo kẹle a nũwaru iya Chipfu; ọ bụru iya bụ l'ọ dũwaa nsọ. Iphe ono bẹ a-buru iphe-ọhubama l'ẹka ndu Ízurẹlu nọ.” ³⁹ Ọo ya bụ; Eleyaza, bụ onye uke Chileke bya achikoo iphe ono, aaguje ọku ono, bụ onyirubvu bẹ e gude mee ya ono; mbụ iphe ono, ndu ono, ọku kegbushiru gude bya akpọ ùnwù-isensu ọku ono. A kũsaa ya ọsa k'ọphu ee-kpubeje iya l'eli ọrungwẹja Chipfu; ⁴⁰ g'ọ bụru iphe, ndu Ízurẹlu e-gudeje nyata l'ọ tọ dudu onye ọzo, bụ onye ta abudu oshilokpa Eronu, a-kpuritajeru bya g'ọ kpọ ùnwù-isensu ọku l'atatiphu Chipfu; ọdumeka bẹ ọo-dũkwaru onye ono ẹgube ono, ọ dũru Kora yẹle ndu tsoru iya nụ; mbụ ẹgube ono, Chipfu shi l'ẹka Mosisu pfua ya ono.

Ọnwu egbushi ndu Ízurẹlu

⁴¹ O -rwuẹpho nchitabọhu iya; ndu Ízurelu l'ophu wata aguru Mósísu yẹle Erọnu aphu asuje: “Ọ kwa unwu Chipfu bẹ unu gbushiru egube ono.” ⁴² Tọbudu iya bu; ọha Ízurelu ono l'ophu bya akpakọbe onwophẹ g'ẹphe wata etso Mósísu yẹle Erọnu opfu. Ẹphe jeshia ele ẹnya l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; urwukpu sọ-kputewa iya; ọdu-biribiri kẹ Chipfu bya enwua kẹ phoo. ⁴³ Mósísu yẹle Erọnu bya ejeshia l'ataphu ulo-ẹkwa-ndzukọ ono; ⁴⁴ Chipfu sọ Mósísu: ⁴⁵ “Unu shi l'echilabọ igwe ọha ono lufuta gẹ mu bya atuko phẹ mebyishikọta lẹ ntabu ẹnya lanu.” Ẹphe daẹpho kpurumu l'iphu Chipfu.

⁴⁶ Tọbudu iya bu; Mósísu sọ Erọnu: “Wota iphe, ịiguje ọku; shi l'ọru-ngwẹja Chipfu guta ọku ye iya. L'i woru unwù-isensu ye iya mee egwegwa gude jepfu igwe ọha ono g'i pfa ụgwo iphe-ẹji phẹ. Noo kẹle oke ẹhu-eghu, shi l'ẹka Chipfu bẹ talihuru nu; ẹjo iphe-ememe dapfutawa phẹ.” ⁴⁷ Ọo ya bu; Erọnu wota iphe ono egube Mósísu pfuru iya ono; bya agbagbua bahu l'echilabọ igwe ọha ono. O jerwushia; ẹjo iphe-ememe ono nọdu egbushiwaa ndu ono. Ọ bya akporu Chipfu unwù-isensu ono ọku; bya apfa ụgwo iphe-ẹji ndu ono. ⁴⁸ Ọ pfuru l'echilabọ ndu ọphu nwuhuwuru anwuhu; waa ndu ọphu nọ ndzụ; ẹjo iphe-ememe ono buru bugemu. ⁴⁹ Ndu ẹjo iphe-ememe ono gbushiru bẹ du ukporo unu umadzu; l'unu umadzu iri l'ishii; l'ukporo umadzu iri l'ise; a -gufukwa ndu ọphu nwuhuru l'opfu ẹhu Kora. ⁵⁰ Erọnu mechaa bya ejepfushia Mósísu l'ọnu ulo-ẹkwa-ndzukọ; noo kẹle ẹjo iphe-ememe ono mebuchuwuru.

¹ Chipfu sù Mósísi: ²“Pfuaru ndu Ízurẹlu g'ẹphe chie ngu mgbọro iri l'ẹbo. Gẹ ndu-ishi l'ipfu, nọnu nụchaa ngu mgbọro nanụ nanụ. L'i deshia ẹpha onyemonye lẹ mgbọro nkiya. ³ Onye ii-de ẹpha iya lẹ mgbọro k'ipfu Lívayi bụ Erọnu. Kẹle onyenọnu lẹ ndu-ishi l'ipfu l'ipfu e-nweru mgbọro lanụ. ⁴ L'i chĩa mgbọro ono je awushi l'ulo-ẹkwa-ndzukọ l'iphu okpoko-ekemu, bụ ẹka ono, mu abyapfutaje unu ono. ⁵ Mgbọro k'onye ọphu mu họtaru bẹ a-kpofuta ome. Ọo ya bụ gẹ mu e-shi nno mee gẹ ndu Ízurẹlu wofu mụbe Chipfu ọnu l'ẹhu l'aphụ ono, ẹphe anọduje agushi ekpu unu tekenteke ono.” ⁶ Tọbudu iya bụ; Mósísi bya epfuaru iya ndu Ízurẹlu. Ndu-ishi l'ipfu nọnu bya anụgbaa ya mgbọro nanụ nanụ; ọ tuko dū mgbọro iri l'ẹbo. Mgbọro kẹ Erọnu yikwaru iya phọ. ⁷ Mósísi chĩa iya je edobe l'ataphu Chipfu l'ulo-ẹkwa l'ẹka ono, okpoko-ekemu Chileke nọ ono. ⁸ O -rwua nchitabọhu iya; Mósísi bahụ l'ulo-ẹkwa ẹka ono, okpoko-ekemu Chileke nọ ono; bya ahuma gẹ mgbọro kẹ Erọnu, bukwanu onye nọ-chiru ẹnya ipfu kẹ Lívayi kpofushiru ome; rwushia irwu; tushikwapho ige; bya amishia akpuru alumundu. ⁹ Ọo ya bụ; Mósísi bya achifuta mgbọro ono g'ọ ha l'ataphu Chipfu chijeru ndu Ízurẹlu. Ẹphe lee ya ẹnya; onyenọnu wotachaa mgbọro ọphu bụ nkiya.

¹⁰ Chipfu sù Mósísi: “Woru mgbọro kẹ Erọnu dobehu azụ l'iphu okpoko-ekemu ono; g'ọ dū l'ẹka ono bụru iphe-ọhubama nọduru ndu ono, ekwefuje ike ono; g'ọ bụru iphe, a-nọduje alọ phẹ ẹka lẹ nchị g'ẹphe haa agụ-phe aphụ ekpu mụbe Chipfu; a -nonyaa ẹphe nwushihu.” ¹¹ Ọ bụerupho gẹ Chipfu sùru gẹ Mósísi mee ya bụ g'o meru iya.

¹² Ndu Ízurẹlu sù Mósísi: “Anyi a-nwushihuchaakwa!

Anyi laakwaru maa! Anyi lakọtaakwaru maa g'anyi ha!
¹³ Onyemonye, jekubekpọoru ụlo-ẹkwa Chipfu ntse bẹ a-
 nwụhukwa nụ. ?Anwụhu a-tụko anyi gbuẹbe tọo?"

18

Ozi, duru ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi

¹ Chipfu sụ Erọnu: “Gụbedua l'onwongu; waa unwu ngu; mẹ iphe, bụ ọnu-ulo nna ngu l'ophu bẹ ọ tų-koru l'ishi; mbụ ẹjo-iphe, e meru l'ulo mu; ọ buru gụbedua l'onwongu kwaphọ; mẹ unwu ngu bẹ ọ tų-kokwarupho l'ishi; mbụ ẹjo-iphe, e meru meswee k'abụ uke. ² Duta unwunna ngu phẹ, bụ iya bụ eri Lívayi, bụ ipfu nna ngu g'ẹphe yejeru ngu ẹka; gụbedua waa unwu ngu phẹ bẹ a-nọdu l'ataphu ụlo-ẹkwa ẹka okpoko-ekemu Chileke nọ eje ozi. ³ Ẹphe a-nọdu eje ozi, i ziru phẹ; mẹ ozi, dukota l'ulo-ẹkwa. Ọle ọo ẹpho g'ẹphe te jekubekwa mgboru ụlo Chipfu; waa mgboru ọru-ngweja Chileke; ọ -dudu bẹ gụ l'ẹphe a-tụkokwa nwụshihu. ⁴ Gụ l'ẹphe a-tụgba nanụ; ẹphe eje ozi, dų l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; mbụ iphe, bukota ozi, dų l'ulo-ẹkwa ono. G'onye abudu onye Lívayi ta abyakubejekwa unu ntse. ⁵ Ọo unubedua a-nọdu eje ozi, dų l'ulo Chipfu; mẹ ozi k'ọru-ngweja Chileke; k'ophu Chileke ata atų-koshiedu ndu Ízurelu oke ẹhu-eghu iya ọzo. ⁶ Sụ-a; mu hotawaru ndu Lívayi, bụ unwunna unu l'echilabọ ndu Ízurelu. Ẹphe bụ ndu e woru nụ unu; buru ndu e doberu mube Chipfu iche g'ẹphe jeje ozi, dų l'ulo-ẹkwa-ndzukọ. ⁷ Gụbedua waa unwu ngu bẹ a-nọdu eje ozi k'egweru Chileke ẹja; mbụ l'unu a-nọdu ejekọta ozi k'ọru-ngweja Chileke; waa ozi, dų l'ime ẹka ẹkwa-mgbochi nọ. Noo ozi, unu a-nọdu eje bụ ono. Mu yeru unu k'egwe ngweja ono l'ẹka g'ọ buru

iphe-oma, mu meru unu. Onye ozo, abudu oshilokpa Lívayi -byaru le mgboru ulo Chipfu be a-nwuhukwanu.”

Oke, rwuberu ndu-uke Chileke

⁸ No iya; Chipfu su Eronu: “Nta-a be mu woakwaru iphemiphe, bu iphe, aanuje mu anunu ye ngu l'eka. Iphemiphe, bu iphe, ndu Izurelu doberu mu nsọ; buwaa ngu be mu nukotaru iya g'o buru okiphe ngu; buru okiphe unwu ngu jasuru asuru. ⁹ Owaa be a-bufuaru okiphe unu l'iphe, kakota adu nsọ ono, bu ophu a ta kpoduru oku: Iphe, ephe gudekota bya egwe ngweja nu mu; mbu iphe, shi le ngweja-nri; me iphe, shi le ngweja-iphe-aji; me ophu shi le ngweja-apfu-ugwo; mbu iphemiphe ono, ephe nuru mu g'o buru ngweja, kakota adu nsọ ono. Ndu k'ono be bukota okiphe, rwuberu gube Eronu; waa unwu ngu phe. ¹⁰ Unu noduje l'eka kakota adu nsọ ria ya. O buru unwoke kpoloko be e-rije iya nu. G'o bukwaru unu iphe, du nsọ.

¹¹ “Iphe, bu iphe, ndu Izurelu doberu mu iche; mbu iphe, shikota le ngweja-amama be bu nkengu. Mu wowaru iya nu gu l'unwu ngu unwoke; me unwada ngu jasuru asuru. Iphe, bu ndibe ngu, nturuw adudu l'ehu be e-tsojeru ria ya. ¹² Iphe, ndu Izurelu nuru Chipfu l'oo iphe-mbu, shi l'iphe, ephe metaru l'ali be bu ngu nwe iya; mbu iphe, bu manu olivu, kakota ree; me iphe, bu me ophuu, kakota ree; waa iphe, bu ereshi, kakota ree. ¹³ Iphe, bukota iphe, ephe wotaru Chipfu l'oo akpuru-iphe-mbu, ephe metaru l'ali phe bu nkengu. Iphe, bu ndibe ngu, nturuw adudu l'ehu be l'e-tsojeru ria ya.

¹⁴ “Iphe, bu iphe, e yeru Chipfu l'eka l'ali Izurelu be bukota nkengu.

¹⁵ “Iphe, bu iphe, vuchakpo uto waa eka-nwa ne iya; anu me nemadzu; mbu ophu e woru nu mube Chipfu abukotajeru nkengu. Obenu l'aa-pfuje ugwo gude gbata iphe, bu okpara, shi l'ehu nemadzu; nokwapho g'aa-pfuje ugwo gude gbata iphe, bu anu mbu, shi l'ehu anu, aaso nsu futu. ¹⁶ Ephe -nowaa onwa ophu be aa-pfuje mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu ise gude gbata phe; mbu mkpola-ochaa, bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tu ya. ¹⁷ Obenu le nweswi, ne iya vuru uto nwua; me nwaturu, ne iya vuru uto nwua; me nweghu, ne iya vuru uto nwua be aa-haje agbata. Ndu k'ono be du nsu. Unu gbuje iya; phee mee ya l'eli oru-ngweja ono; unu akpoje eba iya oku gude gwee ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, mkpo iya du Chipfu ree. ¹⁸ Anu iya a-buru nkengu; egube ono, ndu-iphu, e gude gwee ngweja-amama; me utapfu okpa ekutara anu bu nkengu ono.

¹⁹ “Iphemiphe, Izurelu doberu nsu g'ephe nu Chipfu be mu nuwaru gu l'unwu ngu unwoke; me unwada ngu phe g'o buru nkunu jeye le gbururu. Ono bu nrakunraku ogbandzu mu le ngu; me awa ngu l'ophu. Ogbandzu ono a-no jasuru asuru. O to nwedu echihu.”

²⁰ Chipfu bya asu Eronu: “Ge ndu Izurelu te emejekwa ali gbaa unu; ophu ephe ahejekwa unu okiphe. O kwa mbetua bu okiphe, unu hataru. Oo mu bu okiphe, unu ketaru l'eka ndu Izurelu.”

Oke-lanu-l'uzo-iri bu oke, duru ndu Liviayi

²¹ “A bya abya l'ehu ndu Liviayi; eshinu ephe eje ozi, du l'ulo-ekwa-ndzuko be mu nukotawaru phe iphe, shi l'oke-lanu-l'uzo-iri, ndu Izurelu anuje mu. Ono buwaa okiphe phe. ²² Shita nta-a kwaseru be o to dudu onye Izurelu ozo, e-jekube mgboru ulo-ekwa-ndzuko;

odumeka bẹ iphe-ẹji onye ọbu a-tukokwaru iya l'ishi; onye ono a-nwuhukwa. ²³ Ọo ndu Lívayi bẹ eje ozi, du l'ulo-ekwa-ndzukọ du l'ẹka; ọ bụru phẹ bẹ ẹjo-iphe, e meru l'ẹka ono tukoru l'ishi. Iphe ono, a-buru nsọ, a-du jasuru asuru; mbụ jasụ l'ogbo sweru ogbo. Ọ tọ dudu iphe, ẹphe eketa l'ẹka ndu Ízurẹlu. ²⁴ Oke-lanụ-l'uzo-iri, ndu Ízurẹlu anụje mu; bẹ mu nụwaru ndu Lívayi g'ọ bụru okiphe phẹ. Ọo ya meru g'ọ gude mu pfua opfu ẹhu phẹ sụ: 'Epe ta ahatadu okiphe l'ẹka ndu Ízurẹlu.' ”

Oke-lanụ-l'uzo-iri kẹ ndu Lívayi

²⁵ Chipfu sụ Mosisu: ²⁶ “Pfuaru ndu Lívayi sụ phẹ lẹ-a: Ọ -buru l'unu nataru ndu Ízurẹlu oke-lanụ-l'uzo-iri ono, mu nuru unu g'ọ bụru okiphe unu ono; unu shije l'ime iya woru oke-lanụ-l'uzo-iri nụkwapho Chipfu. ²⁷ Iphe, unu nuru bẹ aa-nọduje aguru unu g'ọ bụ ereshi, shi l'ẹka l'eechije ereshi; a gụkwaa ya phọ gẹ mẹe, shi l'ẹka aakụje mẹe. ²⁸ Ọo ya bụ l'unu e-shije l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono, unu anatajẹ l'ẹka ndu Ízurẹlu ono woru oke-lanụ-l'uzo-iri iya nụkwapho Chipfu. Ọ bụru l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono bẹ unu e-shi woru kẹ Chipfu nụ Erọnu, bụ onye uke Chileke. ²⁹ Unu wojeru iphe, gbaru Chipfu nụ iya l'iphemiphe, a nuru unu; unu shije l'ọphu bụ iya kakọta ree nụ iya ya; mẹ l'ọphu kakọta adu nsọ. ³⁰ Ọo ya bụ; pfuaru ndu Lívayi sụ phẹ lẹ teke ẹphe woru iphe, kakọta ree nụ Chipfu ono bẹ aa-guru phẹ iya g'iphe, shi l'ẹka eechije bali; a gụkwaa ya phọ gẹ mẹe, shi l'ẹka aakụje mẹe. ³¹ Unu lẹ ndibe unu a-nọduje l'ẹka dū unu ree ria ndu ọphuu; kẹle ọo obunggo ozi, unu eje l'ulo-ekwa-ndzukọ. ³² Ọ tọ dudu iphe-ẹji, bya a-tukoru unu l'ishi m'ọ bụru l'unu wotaru iphe ono ọphu kachaa ree nụ mu. Tẹme ọphu unu e-merwudu iphe, ndu Ízurẹlu doberu nsọ g'ẹphe nụ mu; k'ọphu unu ta anwushihudu.”

19

Mini, e gude asafu nturwu

¹ Chipfu bya asu Mosisu yele Eronu: ² “Waa ekemu, Chipfu turu su: Pfuaru ndu Izurelu g'ephe kputaru ngu nwada eswi, eke uswe-uswe; ophu o dudu eka iphe mebyiru iya; ophu o dudu ntuji, du iya nu; teme ophu e gudejeada ya jee ozi. ³ Unu kputa nwada eswi ono kpere Eleyaza, bu onye uke Chileke; g'a kpufu iya l'azu eka a kporeru ulo-ekwa je egbua l'eka Eleyaza no. ⁴ Ge Eleyaza, bu onye uke Chileke tsee mkpushi-eka le mee ya phee l'uzo ataphu ulo-ekwa-ndzuk o gbo esaa. ⁵ Nwada eswi ono be aa-kpo oku l'iphu Eleyaza; kpo akpo iya oku; me anu iya; waa mee ya; me nshi iya. ⁶ Onye uke Chileke ono be e-wota oshi sida; me eswa isopu; me oghu uswe-uswe chiru ye l'echilabo oku ono, e gude akpo nwada eswi ono oku ono. ⁷ Teke ono be onye uke Chileke ono e-gude mini saa uwe iya; gude mini wua ehu. O -meghee ya pho nno; l'o batawaro l'ime eka ono, a kporeru ulo-ekwa ono. Ole o-buru onye aso nsu noo jasu l'uzenyashi mboku ono. ⁸ Onye bu iya kporu nwada eswi ono oku be e-gudekwapho mini saa uwe iya; gude mini wua ehu; l'o bukwarupho onye aso nsu noo jasu l'uzenyashi mboku ono. ⁹ Onye a ta sodu nsu be e-kpota ntui, shi l'oku ono, e gude kpo nwada eswi ono oku. Oo-kpota iya je awushi l'eka nturwu ta adudu; l'azu eka a kporeru ulo-ekwa. O buru l'eka ono be aa-wushiru iya ndu Izurelu g'ephe gude meje ke mini, eegudeje asafu nemadzu nturwu; gude iya eme k'asafu iphe-eji. ¹⁰ Onye bu iya kpotaru ntui ono be a-sa uwe iya asasa. L'o buru onye aso nsu noo jasu l'uzenyashi mboku ono. Omelali ono be a-du gbururu

jeye lẹ gbururu. Ọo-duru ndu Ízureḷu; duru ndu lwaru alwalwa; ẹphe l'ẹphe buru.”

Edenyi odzu ẹka

¹¹ “Onye denyiru odzu onye nwuhuru anwuhu ẹka bẹ a-buru onye aasọ nsọ nọ ujiku ẹsaa. ¹² Onye ọbu bẹ e-gude mini ono, eegudeje asafu nturuwuu saa onwiya lẹ mbọku k'eto iya; waa lẹ mbọku k'ẹsaa ya; teme l'ọo-du ree. Ọle ọ -buru l'ọ tọ sachaduru onwiya lẹ mbọku k'eto iya ono; mẹ lẹ mbọku k'ẹsaa ya ono bẹ ọ tọo dudu ree. ¹³ Iphe, bu onye meru odzu onye nwuhuru anwuhu ẹka; ọphu onye ọbu ta sachaduru onwiya bẹ bukwa ọlo-ẹkwa Chipfu bẹ ooturuwuu. Onye ọbu bẹ ee-bufu l'ẹka ndu Ízureḷu nọ. Ọo-buru onye aasọ nsọ; noo kele e te pheduru iya mini, eegudeje asafu nturuwuu; emeswe ono bẹ dukwadu iya l'ẹhu g'ọ du iya.

¹⁴ “Ọwaa bu ekemu, du lẹ k'onye nọ l'ime ọlo nwuhu. Iphe, bu onye bahuru l'ime ọlo ono teke ono; mẹ iphe, bu onye nọ iya l'ime teke ono bẹ a-buru onye aasọ nsọ abali ẹsaa. ¹⁵ Iphe, bu ivu, du l'ulo ono, e gheberu ọnu; ọphu e kpubeduru iya iphe bẹ aa-sọakwapho nsọ. ¹⁶ Iphe, bu onye nọ l'ọma ẹgu denyi ẹka l'odzu onye e gburu lẹ mma; ọzoo odzu onye nwuhuru anwuhu mmanu; ọzoo l'o denyiru ẹka l'okpu onye nwuhuru anwuhu; m'ọ bu l'ilu; bẹ a-buru onye aasọ nsọ nọ abali ẹsaa.

¹⁷ “A -bya lẹ ke ndu aasọ nsọ; g'ẹphe kpota ntu ono, shi l'okpu, e gude kpọo ngweja-iphe-ẹji oku ono ye l'iphe; ẹphe eje l'ẹka mini, doru rịsaa du; kuta mini ye iya. ¹⁸ Ọo ya bu; onye a ta sọdu nsọ ewota ẹsua isopu tsee l'ime mini ono; phee ya l'eli ọlo-ẹkwa ono; mẹ l'eli ivu, du l'ulo-ẹkwa ono; mẹ l'ẹhu ndu nọ l'ime ọlo-ẹkwa ono. Nokwapho g'oo-phe iya iphe, bukpo onye denyiru ẹka l'okpu onye nwuhuru anwuhu; mẹ onye denyiru ẹka

l'odzu onye e gburu lẹ mma; ọzoo onye denyiru onye nwụhuru anwụhu mmanụ ẹka; mẹ onye denyiru ẹka l'ilu. ¹⁹ Onye ọbu, a ta sọdu nsọ ọbu bẹ e-phe onye ono, aasọ nsọ ono mini ono lẹ mbọku k'ẹto; waa lẹ mbọku k'ẹsaa. O -rwua lẹ mbọku k'ẹsaa ono; l'ọ safu iya nturuwu ono. Onye ono, a saru ono asaa uwe iya asasa; gude mini wua ẹhu; l'ọ bya adu ree l'uzenyashi mbọku ono.

²⁰ “Obenu l'onye aasọ nsọ; ọphu ọ sachaduru onwiya asacha bẹ ee-bufu l'echilabo ndu Ízurẹlu; kẹle o merwuwaru ọlo Chipfu. Eshinu e te pheduru iya mini, eegudeje asafu nemadzu nturuwu bẹ ọ bu onye aasọ nsọ.

²¹ Ono bu ekemu, a-duru phe nu jasuru asuru. Onye ono, bu iya epheje mini ono, eegudeje asafu nemadzu nturuwu ono bẹ a-sakwapho uwe iya asasa. Onye meru ẹka lẹ mini ono, eegudeje asafu nturuwu ono bẹ a-buru onye aasọ nsọ jeye l'uzenyashi mbọku ono. ²² Iphe, onye aasọ nsọ denyiru ẹka bẹ a turuwaru aturuwu; onye denyiru ẹka l'iphe ọbu bẹ aa-nodu asọ nsọ jasuru l'uzenyashi mbọku ono.”

20

Anwụhu Miriyamu

¹ Tọbudu iya bu; o rwua l'onwa mbu l'apha; ndu Ízurẹlu l'ophu jerwua echiẹgu Zinu. Ephe noshia lẹ Kadeshi. Miriyamu nodu l'ẹka ono nwụhu; e lia ya l'ẹka onokwapho.

Mini, shi lẹ mkpuma

² Teke ono bẹ mini ta adudu k'ọphu ndu Ízurẹlu angu; ephe kpako onwophẹ tsoahaa Mosisu yele Eronu opfu. ³ Ephe wata abaru Mosisu mba su: “O gege akaru anyi ree; ọ bu l'anyi nwushihuru teke pho ndibe anyi phe nwushihuru l'iphu Chipfu pho. ⁴ Bu gunu meru g'ọ

gude ì chíta anyìbe ndu kẹ Chipfu bya awùshi l'echiẹgu l'ẹka-a g'anyi l'iphe-edobe anyi nwùshihu? ⁵ ?Bù gùnu meru g'o gude i dufuta anyi l'alì Ijiputu bya eduru dobe lẹ mkpọkoro ẹka-a, ta adudu ereshi, dù iya nù; ọphu oshi figu adudu iya; ọphu vayinu adudu iya; ọphu oshi itorokuma adudu iya; ọphu ọ dudu mini, anyi a-ngu, dù iya nù?" ⁶ Tọbudu iya bù; Mósìsu yẹle Erọnu lufu l'ẹka ono, ndu Ízurẹlu dọru ono tųgbua jeshia l'ọnu ọlo-ẹkwanndzukọ je adaa; kpupyabẹchaa iphu l'alì. O-gbu-nwìinwii kẹ Chipfu nwuaru phẹ kẹ phoo.

⁷ Chipfu sù Mósìsu: ⁸ "Wota mgbọro phọ gẹ gù lẹ nwune ngu Erọnu chikobe ndu Ízurẹlu. Pfuru yeru mkpuma ono l'ẹka ẹphe ele ngu ẹnya gẹ mini shi iya sọfuta. Noo ọzo, ii-shi mee gẹ mkpuma ono sọfutaru phẹ mini bù ono; k'ọphu ndu Ízurẹlu mẹ iphe-edobe phẹ a-ngu mini." ⁹ Tọbudu iya bù; Mósìsu bya ewota mgbọro ono l'ataphu Chipfu l'ẹka ono gude tųgbua; gẹ Chipfu sùru iya g'o mee ya.

¹⁰ Mósìsu yẹle Erọnu bya achikobe ndu Ízurẹlu l'iphu mkpuma ono. Mósìsu sù phẹ: "Unu ngabẹ nchì nta-a unubẹ ndu okwefurike ono. ?Bù g'anyi kuta mini lẹ mkpuma-a nù unu tọo?" ¹¹ Ọo ya bù; Mósìsu halia ẹka iya imeli byia mgbọro ono ugbo labọ l'eli mkpuma ono. Mini shi lẹ mkpuma ono nwùshihu; ndu Ízurẹlu; mẹ iphe-edobe phẹ ngua ya.

¹² Tọbudu iya bù; Chipfu sù Mósìsu yẹle Erọnu: "Eshi ọphu unu te kwetaduru nkemu; ọphu unu emeduru mu gẹ mu dù nsọ l'ẹnya ndu Ízurẹlu bẹ unu te edurwuẹkwa ndu-a alì ono, mu nuru phẹ ono."

¹³ Ọwana bù mini Meriba, bù iya bù "uswo"; kẹle ọo l'ẹka ono bẹ ndu Ízurẹlu nọ tsoo Chipfu uswo; Chipfu goshi phẹ lẹ ya dù nsọ.

Ndu Edomu ajika gẹ ndu Ízurelu ta aghataşì l'alì phẹ

¹⁴ Mósìsù bya eshi lẹ Kadẹshì zia ozi g'e je zia eze ndu Edomu sù: “Ọwaa bụ iphe, Ízurelu, bụ nwune ngu pfuru: Unu mawaru ẹgube iphe-ẹhuka, byapfutaru anyi g'ọ ha.

¹⁵ Unu mawaru gẹ nna anyi oche phẹ gude chiru anyi laa alì Ijiputu; je ebua ẹka ono nọo ọdu. Ndu Ijiputu kpa nna anyi phẹ ono ẹhu shii; bya akpakwaaphọ anyịbedua.

¹⁶ Obenu lẹ teke anyi rakuru Chipfu bẹ ọ nūmaru olu anyi; bya ezia ojozi; ọ bya edufuta anyi lẹ Ijiputu. Nta-a bẹ anyi nọwa lẹ Kadẹshì, bụ mkpukpu, unu l'ẹphe maru oke alì. ¹⁷ Jiko unu hanaa g'anyi shia alì unu ghata. Anyi te eshidu ẹgu unu aghata; ọzoo ẹka unu gbaru opfu-vayinu; ọphu ọ dudu wẹlu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngwa. Anyi e-tsoerupho oma oji unu ogologo ghata. Anyi ta abyadu a-swiba aswiba l'uzo ẹkutara; ọzoo l'uzo ẹkicha jasù anyi aghatakọta l'alì unu.”

¹⁸ Ọle eze ndu Edomu yeru iya onu sù: “Unu ta aghatakwa l'alì anyi; ọ dudu bẹ mu e-gudekwa ogu-echi byapfuta unu ọgu.”

¹⁹ Ndu Ízurelu sù iya: “Anyi e-tsoerupho oma oji ghata. Ọ -buru l'anyi nguru mini unu; ọzoo l'ọo iphe-edobe anyi nguru mini unu; anyi apfua unu ugwo iya. Unu haarọ g'anyi gude ọkpa ghata; ọ tọ dukwa iphe ọzo.”

²⁰ Ọle eze ndu Edomu bẹ suru g'ẹphe ta aghataşì. Ọo ya bụ; ndu Edomu chita ikpoto unwoke phẹ, bụ ndu ọkpehu dū jepfushia ndu Ízurelu ọgu. ²¹ Ọ buru iya bụ lẹ ndu Edomu ajika gẹ ndu Ízurelu ta aghataşì. Ẹphe dakọbe shia ibiya ọzo.

Anwuhu Eronu

²² Ndu Ízurelu l'ophu wu-lihu lẹ Kadẹshì dzebe; jasù ẹphe jerwua l'úbvú HỌru. ²³ Ọ buru l'úbvú HỌru ono,

nọ-kube oke alì Edọmu ono bẹ Chipfu nọ sù Mósìsù yẹle Erọnu: ²⁴ “Erọnu bẹ abya anwùhu lapfu ndiche ya phẹ. O too jerwudu alì ono, mu nùru ndu Ízurẹlu ono; kẹle unu kwefuru ike l'ekemu, mu tũru lẹ kẹ mini Meriba. ²⁵ Duta Erọnu yẹle Eleyaza, bụ nwa iya g'unu nyihu eli úbvú Họru; ²⁶ l'i yeshia Erọnu uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya; noo kẹle Erọnu a-nọdu l'ẹka ono nwùhu lapfu ndiche ya phẹ.” ²⁷ Mósìsù mee iphe, Chipfu sùru g'o mee. Ndu Ízurẹlu nọdu ele phẹ ẹnya; ẹphe nyihu eli úbvú Họru ono. ²⁸ Mósìsù yeshia Erọnu uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya. Erọnu nwùhu l'eli úbvú l'ẹka ono. Mósìsù yẹle Eleyaza shi l'eli úbvú ono nyizeta. ²⁹ Ndu Ízurẹlu l'ophu hùmaepfo lẹ Erọnu bẹ nwùhuwaru nù; iphe, bụ ndu Ízurẹlu l'ophu rakọta ẹkwa iya ụkporo abalì l'abalì iri.

21

Ndu Ízurẹlu alwụ-kpe ndu Aradu

¹ O be teke onye Kénanu, bụ eze ndu Aradu; mbụ onye ono, bu l'echiẹgu ndọhali ono nùmaru lẹ ndu Ízurẹlu bẹ shi l'ụzo Atarimu abya; o je etsoo ndu Ízurẹlu ọgu; kpụta ndu ọphu ọ kpụtaru lẹ ndzụ. ² Ndu Ízurẹlu ribuaru Chipfu nte sù: “Ọ -bùru l'ii-woru ndu-a yee anyi l'ẹka bẹ anyi e-woru mkpụkpu phẹ g'ọ ha mebyishikọta.” ³ Chipfu ngabẹru ndu Ízurẹlu nchị l'olu; bya eworu ndu Kénanu ye phẹ l'ẹka. Ẹphe mee ndu ono; mẹ mkpụkpu phẹ omeliwe; mbụ ẹphe bụkotaru mkpurupyata. Ọo ya bụ; e kuahaa ẹka ono Họma, bụ iya bụ “mkpurupyata”.

Agwọ, e meru l'ope

⁴ Ndu Ízurẹlu bya eshi l'úbvú Họru tųgbua; ẹphe tsoru ụzo, larụ Eze-ẹnyimu Uswe-uswe; k'ọphu ẹphe e-shi

nno jee alì Edomu mgburugburu. Èphe jenyaa l'uzo ono; ophu èphe aduhedu ike takota nshi. ⁵ Èphe wata epfutoshi Chileke yele Mosisu sù: “?Bù gùnu kparù iphe, unu dufutaru anyi lè Ijiputu bya awùshi l'echiègu-a g'anyi nwùshihu? Èka nri ta adudu! Ophu mini adudu iya! Njò nri-a, anyi tsoru eriphe-a bẹ tũhuakwaru anyi ayì!” ⁶ Tòbudu iya bù; Chipfu bya achìru èjò agwò yeru ndu Ízurèlu ono. Agwò ono wata phẹ atagbushi. O tagbua ndu dukpoo igwerigwe. ⁷ Ndu Ízurèlu byapfuta Mosisu bya asù iya: “Anyi mewaru iphe-èji; kẹle anyi pfutoshiwaru Chipfu; waa gùbedua. Pfunuru nù Chipfu; k'ophu oo-wofuru anyi agwò ono.” Oo ya bù; Mosisu bya eworu opfu èhu ndu Ízurèlu ono pfuru nù Chipfu. ⁸ Chipfu sù Mosisu: “Meta èjò agwò dobe l'eli itso lanù; k'ophu bù onye agwò phò -tarù eru; l'o lee ya enya; dzùru ndzù.” ⁹ Oo ya bù; Mosisu gude onyirubvu meta agwò bya atukobe iya l'eli itso lanù. O nòdu abùjeru; onye agwò tarù; o -lewa enya l'agwò ono, e meru l'ope ono; l'òo-dzùru ndzù.

Ndu Ízurèlu eje ala Mówabu

¹⁰ Ndu Ízurèlu bya atùgbua; rwua Obotu; èphe kpòbe ùlo-èkwa phẹ. ¹¹ Èphe gbẹ lè Obotu tùgbua; je akpòbe ùlo-èkwa phẹ lè Iye-Abarimu l'echiègu ono, nò chebe iphu lè Mówabu l'uzo enyanwu-awawa ono. ¹² Èphe shi l'èka ono tùgbua bya erwua nsùda Zèredù; bya akpòbe ùlo-èkwa phẹ l'èka ono. ¹³ Èphe shikwaphò l'èka ono tùgbua je akpòbe ùlo-èkwa phẹ l'azù enyimu Anònu azù iya ophuu; èka ono, nò l'echiègu, nò kpaa l'oke alì ndu Amòru; noo kẹle oò enyimu Anònu bù oke alì ndu Mówabu; mbù nòkaharu ndu Mówabu èphe lè ndu Amòru. ¹⁴ Oo ya meru g'o gude e pfua l'èkwo, e deru k'ògù, Chipfu lwùru sù: “Mkpùkpu Wahebu ono,

dù lẹ Sufa; yẹle nsùda nsùda ẹnỳimu Anọnu; ¹⁵ mẹ lẹ mkpọ-ze mkpọ-ze ono, dù lẹ nsùda nsùda, nọ je akpaa lẹ mkpukpu Aru; bya anọdu nno jasù l'oke alì ndu Mówabu.”

¹⁶ Èphe gbalihu l'ẹka ono kwasẹru jerwua Biye, bù iya bù wẹlu ono, Chipfu sùru Mosisu: “Chìkobe ndu Ízurẹlu l'ẹka lanù gẹ mu nù phẹ mini g'ẹphe ngụa.” ¹⁷ Tọbudu iya bù; ndu Ízurẹlu gụa ebvu-a sù:

“Nwufuta mini; gùbe wẹlu!

G'a gùru ebvu nù iya.

¹⁸ Oo ndu-ishi bvuru wẹlu ono;

mbù l'ọo ndu a maru ẹpha phẹ lẹ Ízurẹlu bẹ tùru iya nù.

O bùru mgbọro ndu eze; mẹ mgbọro ndu a maru ẹpha phẹ

bẹ ẹphe gude bvua ya.”

Tọbudu iya bù; ẹphe shi l'echiẹgu jeshia Matana; ¹⁹ shi lẹ Matana lufu lẹ Nahalẹlu; shi lẹ Nahalẹlu lufu lẹ Bamọtu; ²⁰ shi lẹ Bamọtu lufu lẹ nsùda, nọ l'alì Mówabu lẹ mgboru úbvú Pisiga, bù ẹka aagbẹje ele alì, dabyiru mgbegere.

Ízurẹlu alwù-kpe Sihọnu,
bù eze ndu Amọru

(Dit 2:26-37)

²¹ Tọbudu iya bù; ndu Ízurẹlu zia ozi g'e je zia Sihọnu, bù eze ndu Amọru sù: ²² “G'anyi ghatanù l'alì unu. Anyi ta aswìbakwa l'ẹgu unu; ọphu anyi ta aswìbadu l'opfu-vayìnu unu. Ọphu ọ dudu wẹlu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngụa; ọo ẹpho ọma oji bẹ anyi e-tSORU jasù anyi aghatagbua l'alì unu.” ²³ Obenu lẹ Sihọnu te ekwedu gẹ ndu Ízurẹlu ghata l'alì iya. O chìkobe ndu nkiya g'ẹphe ha; ẹphe jepfushia ndu Ízurẹlu ọgu l'echiẹgu. Èphe

rwuepho mkpukpu Jiahazu; ephe datso ndu Ízurẹlu ọgu l'ẹka ono. ²⁴ Ndu Ízurẹlu gude ogu-echi sụa phẹ pyaapya; nata phẹ alị phẹ ono; shita l'enyimu Anọnu je akpaa l'enyimu Jiabọku; jeyewaruro l'alị ndu Amọnu; oke alị ndu Amọnu bẹ a kpuru igbulọ mgburugburu; o shihu ike. ²⁵ Ndu Ízurẹlu lwutakota mkpukpu ndu Amọru g'ọ ha; buchikota iya; lwutachaa mkpukpu Heshibonu; mẹ mkpukpu, nọ-pheru iya mgburugburu. ²⁶ Heshibonu bẹ bụ mkpukpu Sihonu, eze ndu Amọru. Yẹle onye shi buru eze ndu Mówabu lwujeru ọgu; Sihonu lwutakota alị iya je akpaa l'enyimu Anọnu. ²⁷ Ọo ya meru g'o gude ndu àkàkà ebvu nọdu aguje sụ:

“Bya mkpukpu Heshibonu; g'a kpụ-phu iya azụ;
mbụ g'a kpụ-phu mkpukpu Sihonu azụ;
kpụa ya g'o shihu ike.

²⁸ Noo kẹle ọku shi lẹ Heshibonu kpufu;
mbụ l'ire-ọku shi lẹ mkpukpu Sihonu kpufu.

O tsuwaru mkpukpu Aru kẹ ndu Mówabu;
mbụ ndu nwe úbvú, dughbaa lẹ mgboru enyimu Anọnu.

²⁹ Nshio unubẹ ndu Mówabu!

E mebyishiwaru unu; unubẹ ndu anọduje agwa agwa
Kemoshi!

Unwegirima unu unwoke bẹ o mewaru;
ephe gbalakota lashia alị ọzo.

Unwegirima unu unwanyi bẹ o mewaru;
ephe buwaru ndu a kpuru lẹ ndzụ
nụ Sihonu, bụ eze ndu Amọru.

³⁰ Anyi kwatsuwaru phẹ.

Mkpukpu Heshibonu buwaa mkpurupyata je akpaa lẹ
mkpukpu Dibonu.

Anyi gwewaru phẹ arakabya jasụ lẹ mkpukpu Nofa;
mbụ je akpaa lẹ mkpukpu Medeba.”

Ízurẹlu alwu-kpe Ogu,
bu eze Beshanu
(Dit 3:1-11)

³¹ Tọbudu iya bu; ndu Ízurẹlu buru l'alì ndu Amọru.

³² Mosisu bya ezia ndu e-je anwua ngge le mkpukpu Jiaza; ephe jechaephe; ndu Ízurẹlu je alwua mkpukpu, du iya nu; chikashia ndu Amọru, shi buru l'eka ono.

³³ Oo ya bu; ndu Ízurẹlu ghakobe shia ọzo ophu shiru jeshia alì Beshanu. Ogu, bu eze ndu Beshanu chita ndu nkiya g'ephe ha jepfushia phe ọgu le mkpukpu Edereyi.

³⁴ Chipfu su Mosisu: "Ta tsukwa iya ebvu; noo kele mu wowaru iya ye ngu l'eka; me ndu nkiya; waa alì iya. Mekwaa ya iphe, i meru Sihonu, bu eze, bu le Heshibonu buru onye-ishi ndu Amọru." ³⁵ No iya; ndu Ízurẹlu gbua Ogu; gbushia unwegirima iya; me ndu nkiya g'ephe ha; k'ophu bu l'o to dudu onye phoduru nu l'ime phe. Ndu Ízurẹlu nata alì iya nworu.

22

Belaku ezi g'e je ekua Belamu

¹ Ndu Ízurẹlu bya atugbua jerwua phorokoto alì ndu Mowabu; ephe kpobe ulo-ekwa phe l'aguga enyimu Jiodanu, no chebe iphu le mkpukpu Jieriko.

² Belaku nwa Zipo huma iphemiphe, ndu Ízurẹlu meru ndu Amọru. ³ Ndu-agugu rwuta ndu Mowabu kele ndu Ízurẹlu du igwerigwe. Ndu ndu Ízurẹlu gushiahaa ndu Mowabu ike. ⁴ Ndu Mowabu jepfu ndu bu ọgerenya ndu Midiyanu je asu phe: "Nta be ikpoto ndu Ízurẹlu-a atuko iphe, bu ndu gbaru anyi mgburugburu lwukota g'eswi, atukoje eswa, no l'egu lwukota-a." Teke ono be bu Belaku nwa Zipo be bu eze ndu Mowabu. ⁵ O bya ezia g'e je ekua Belamu nwa Beyo, bu onye no le mkpukpu

Petọ l'alì Amawu, dọ lẹ mgboru ẹnyimu Yufurétisu. Iphe, Belaku ziru iya bụ: “O nweru ndu shi l'alì Ijiputu futa; bya atuko mgboko l'ophu dzuru. Nta-a bẹ ẹphe nọakwa mu lẹ mgboru. ⁶Iphe, mu arwo ngu nta-a bukwa g'i bya aturu mu ndu ono onu; noo kele ẹphe ka mu okpehu. ?A maru; mu alwu-kpe phe; chia phe l'alì-a? Noo kele mu maru l'onye i goru onu-oma nu bẹ buwaa onye a goru onu-oma nu; onye i turu onu buwaru onye a turu onu.”

⁷ Oo ya bụ; ndu bụ ọgerenya ndu Mówabu; mẹ ndu bụ ọgerenya ndu Midiyanu gude ugwo, aapfuje g'a gbaa ẹja tughua jepfushia Belamu; je ezia ya ozi, Belaku ziru iya ono. ⁸ Belamu sụ phe: “Unu kwaa l'eka-a l'enyashia k'ophu mu a-karu unu iphe, Chipfu e-pfuru yeru mu.” Oo ya bụ; Belamu yele ndu-ishi Mówabu ono tuko nọdu.

⁹ Chileke bya abyapfuta Belamu bya ajia ya sụ: “?Bụ ndu ole bẹ gụ l'ẹphe nọ ono?”

¹⁰ Belamu sụ Chileke: “ọ kwa Belaku nwa Zipo, bụ eze ndu Mówabu bẹ ziru phe ozi g'ẹphe bya asụ mu ¹¹ l'o nweru ndu shi l'alì Ijiputu futa bya atuko mgboko l'ophu dzuru. L'ọo gẹ mu bya aturu iya ndu ono onu; g'a maru ?Ya a-lwu-kpee phe? chishia phe l'alì phe.”

¹² Chileke sụ Belamu: “Te etsokwa phe je; ta tukwa ndu ono onu; kele ẹphe bukwa ndu a goru onu-oma nu.”

¹³ O -rwua l'utsu iya; Belamu futa bya epfuaru ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi; sụ phe: “Unu lashia alì unu lẹ Chipfu te ekwedu gẹ mu tsoru unu je.” ¹⁴ Oo ya bụ; ndu-ishi Mówabu ono tughua lashia je asụ Belaku lẹ Belamu jikakwaru lẹ ya te etsoduru phe.

¹⁵ Belaku bya ezikwaa ndu-ishi ozo, kaba igwerigwe; mbụ ndu a ka akwabẹ ùbvù eme lẹ ndu kẹ mbụ phọ.

¹⁶ Ẹphe byapfuta Belamu bya asụ iya: “Waa iphe, Belaku nwa Zipo pfuru baa: ‘Jiko g'ọ tọ dukwa iphe, ii-kwe g'ọ

kpòshia ngu abya ibe mu. ¹⁷ Noo kẹle mu a-kwabẹ ngu ùbvù, parù ẹka; bya emeeru ngu iphe, ì sùru gẹ mu meeru ngu. Jiko byanù atàru mu ndu-a ọnu.’ ”

¹⁸ Belamu sù ndu-ozì Belaku ono: “O -betakpọ Belaku je a-nù mu ùlo iya ono, mkpọla-ododo waa mkpọla-ọchaa jiru ejiji ono; bẹ mu te emeghatadu iphe, Chipfu, bụ Chileke mu pfuru. Mu te ewofudu iya iphe; ọphu mu te eyekwadu iya iphe. ¹⁹ Jiko unu kwakwaaphọ akwakwa l'ẹka-a l'enyashi-a gẹ mu maru mẹ o -nweru iphe, Chipfu e-pfubaa yeru mu.”

²⁰ Chileke bya abyapfuta Belamu l'enyashi bya asù iya: “Ọ -bùru l'ọo oku bẹ ndu-a byaru ngu ekuku; gbalihu tsoru phẹ; ọle ọo iphe, mu sùru g'i mee bẹ ii-me kpoloko.”

Nkapfù-ìgara Belamu epfu opfu

²¹ Belamu bya agbalihu l'ùtsu dozia nkapfù-ìgara iya tsoru ndu-ishi Mówabu ono; ẹphe tųgbua. ²² Ọle ẹhu ghuru Chileke egbu shii g'ọ tųgburu jeshia ono. Ojozi Chipfu je apfuru kwachia ya ọzo. Teke ono bẹ Belamu nọ l'eli nkapfù-ìgara iya agba eje; yele ndu-ozì iya ọmadzu labọ swìru. ²³ Nkapfù-ìgara ono hùmaepho ojozi Chipfu ono g'ọ pfuru l'ọzo; mifuta ogu-echi iya gude l'ẹka; ọ haa ọzo swìba l'ẹgbudu. Belamu chiahaa nkapfù-ìgara ono iphe g'ọ gọ-zia ya g'ọ laphu azù l'ọzo. ²⁴ Ojozi Chipfu ono je apfuru l'owere ọzo, nọ lẹ mgbaka opfu-vayinu labọ, igbulọ nọchaa ibekẹboebo. ²⁵ Tọbudu iya bụ; nkapfù-ìgara ono hùmaepho ojozi Chipfu ono; o je akwaa onwiya l'igbulọ ono; woru Belamu ọkpa hua l'igbulọ ono. Belamu chikwaa ya iphe ọzo. ²⁶ Ojozi Chipfu ono bya atųgbukwa je apfuru l'ẹka dù kparagu. Ẹka ono te nwedu ọzo, ee-shi swìà ẹkutara; ọzoo swìà ẹkicha. ²⁷ Nkapfù-ìgara ono hùmaepho ojozi Chipfu ono;

Ọ nmakpuru lẹ mkpula Belamu; ẹhu ghuahaa Belamu eghu; o chiahaa ya mgboro iya. ²⁸ Chipfu kùhaa nkafụ-ìgara ono Ọnu; o pfuru opfu yeru Belamu sù: “?Bù gùnu bẹ mu meru ngu; meru g'o gude i nọdu echi mu ẹgube ono? Ọwaa kweakwa ugbo ẹto, i chiru mu iphe-a?”

²⁹ Belamu sù nkafụ-ìgara ono: “Iphe, mu gude echi ngu ẹgube ono bù l'iime mu sukusuku. Ọ -bù lẹ mu gude ogu-echi l'ẹka bẹ mu eworu ngu gbua nta-a.”

³⁰ Nkafụ-ìgara ono sù Belamu: “? Mu ta abudu nkafụ-ìgara, i nwe enwenwe tọo? I shihawaa gbata mu byasù ntanù-a. ?Mu mejewaru ngu ẹgube-a?”

Belamu sù iya: “Waawaa.”

³¹ Noo ya; Chipfu bya emee g'ẹnya sahu Belamu; ọ hùma ojozi Chipfu ono g'ọ pfuru l'ùzo; miřuta ogu-echi iya parù l'ẹka. Belamu phozeta ishi ephozeta; bya adaa kpube iphu l'alì. ³² Ojozi Chipfu ono jia ya sù: “?Bù gùnu meru iphe, i chiru nkafụ-ìgara ngu iphe ugbo ẹto-a? Mu byaru gẹ mu kwachia ngu ọzo; noo kẹle ọzo, i phoberu bẹ dù gbajogbajogbajo l'ẹnya nkemu. ³³ Ugbo ẹto bẹ nkafụ-ìgara-a hùmaru mu; bya agbangochaa mu. Ọ -bù l'ọ tọ gbango mu; mẹ mu asuwaa ngu pyaapya; haa yẹbedua g'ọ nọdu ndzù.”

³⁴ Belamu sù ojozi Chipfu ono: “Mu mewaru iphe-ẹji; kẹle mu ta amadù l'i pfuru kwachia mu ọzo. Ọo ya bù; ọ -bùru l'ọ tọ dùdu ngu ree gẹ mu je; mu a-laphu azù.”

³⁵ Ojozi Chipfu ono sù Belamu: “Tsorurọ ndu ono jeshia; ọle ọo g'ọ bukwaru iphe, mu sùru g'i pfua bẹ ii-pfu kpurumu.” Ọo ya bù; Belamu yẹle ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi ono tųgbua; ọ bùru phẹ ejeje.

Belamu nọ l'ibe Belaku

³⁶ Belaku nùmaepfo lẹ Belamu abyawaa; ọ lufu jeshia ya ndzuta lẹ mkpukpu, nọ l'alì Mówabu l'oke ẹnyimu

Anonũ; mbũ l'ime ime eka oke ali ono beru. ³⁷ Belaku sũ Belamu: “Mu ziru ozi, dũ oku-oku g'a bya ekua ngu g'i bya. ?Bũhunu gũnu meru iphe, i ti byakebeduru? ?Bũ lẹ mu ta adũdu ike akwabẹ ngu ùbvù tọo?”

³⁸ Belamu sũ Belaku: “Ọ dũ ree; mu byawaru. Ọle ọ bũ; ?Ọ dũhunuru iphe, mu adũ ike epfu; abũedupho opfu, Chileke yeru mu l'onu gẹ mu pfua.” ³⁹ Ọo ya bũ; Belamu tsoru Belaku; ephe jeshia Kiriya-tu-Huzotu. ⁴⁰ Belaku gbushia eswi mẹ atũru gude gwee ngweja; bya aharu nũ Belamu yẹle ndu-ishi ono, yẹe ya tũko swĩru ono.

Opfu mbũ, Belamu natarũ l'eka Chipfu

⁴¹ O bẹ l'ũtsu echele iya; Belaku duta Belamu; ephe tũgbua jeshia Bamotu-Belu; Belamu gbẹ l'eka ono harũ hũma ndu Ízurelu.

23

¹ Belamu sũ Belaku: “Kpũaru mu ọru-ngweja ọzo esaa. L'i kpũaru mu oke-eswi esaa; waa ebili esaa.”

² Belaku bya emee gẹ Belamu pfuru. Belaku yẹle Belamu gbua oke-eswi; mẹ ebili ono nanũ nanũ l'ọru-ngweja ono. ³ Belamu sũ Belaku: “Pfurũ lẹ mgboru ngweja-akpo-oku ono gẹ mu kpĩribeeshikwaru. G'a maru; ?Chipfu abyapfuta mu? Iphe, bũkpoo iphe, o goshiru mu bẹ mu a-koru ngu-a.” Ọ tũgbua jeshia l'eli nwubvu, adũdu iphe, dũ iya nũ. ⁴ Chileke byapfuta Belamu. Belamu sũ Chileke: “Mu doziwaru ọru-ngweja ọzo esaa; mu gbuwa oke-eswi yẹle ebili nanũ nanũ l'ọru-ngweja ono ephe n'esaa.”

⁵ Tọbudu iya bũ; Chipfu ye Belamu opfu l'onu sũ iya: “Laphu azũ jepfu Belaku je ezia ya ozi-a.” ⁶ O jepfushia Belaku; bya ahũma iya g'ọ pfurũ lẹ mgboru ngweja-akpo-oku ono; yẹle ndu-ishi Mówabu g'ephe ha.

⁷ Belamu pfuahaa sù:

“Belaku bẹ byaru eduta mu l'alì Arámu.

Eze ndu Mówabu bya eduta mu l'úbvú úbvú ụzo
 ẹnyanwu-awawa.

Ọ sùru gẹ mu bya atụaru iya ụnwu Jiékpọ ọnu;
 gẹ mu bya epfubyia ụnwu Ízurẹlu.

⁸ ?Dẹnu gẹ mu e-shi bya eworu ọnu tụa ndu Chileke
 atụduru ọnu?

?Dẹnu gẹ mu e-shi pfubyia ndu Chipfu te epfubyiduru?

⁹ Ọo l'eli eze mkpuma bẹ mu anọduje hụma phẹ.

Ọ bụru l'eli úbvú bẹ mu anọduje ele phẹ ẹnya;
 mbụ ndu ono, bu iche ono, adudu ndu ẹphe l'ẹphe
 buru ẹghirigha ono.

Ẹphe ta agụjeduru onwophẹ yeru ọhozo.

¹⁰ ?Bụ onye bẹ a-dụ ike gụta ụnwu Jiékpọ l'ọgu;
 mbụ ndu ha g'urwuku, nọ l'alì.

Mbụ-a; ?bụ onye a-dụ ike gụta nkeru-ẹno ụnwu Ízurẹlu
 l'ọgu?

Gẹ mu nwụhukwa anwụhu onye pfụberekoto!

Gẹ mu lakwaa gẹ ndu pfụberekoto larụ!”

¹¹ Belaku sù Belamu: “?Bụ gụnu bẹ i meru mu ẹgube
 ono? Mu sùru ngu g'ì bya atụa ndu ọhogu mu ọnu; ọ gbẹ
 bụru ọnu-ọma bẹ ì gọru nù phẹ!”

¹² Belamu sù: “?Bụ gẹ mu te epfushi iphe, Chipfu yeru
 mu l'ọnu gẹ mu pfua?”

Opfu k'ẹbo, Belamu natarụ l'ẹka Chipfu

¹³ Belaku sù Belamu: “Tsoru mu g'anyi je l'ẹka ọzo,
 ìi-nọdu hụma phẹ. Ọo aharu bẹ ìi-harụ phẹ hụma;
 ì tìi hụma-gbudu phẹ g'ẹphe ha. Gbẹ l'ẹka ono tųaru
 mu phẹ ọnu.” ¹⁴ Belaku duta Belamu; ẹphe jeshia l'ẹgu

mkpukpu Zofimu, nọ l'eli úbvú Pisiga; ọ kpua ọru-ngweja ọzo ẹsaa. Ẹphe gbushia oke-eswi yẹle ebili nanu nanu l'ọru-ngweja ono.

¹⁵ Belamu sù Belaku: “Pfukwaru lẹ mgboru ngweja-akpo-ọku ono gẹ mu jepfu Chipfu l'ẹka phọ.”

¹⁶ Chipfu byapfuta Belamu; bya eye iya opfu l'ọnu sù iya: “Jepfu Belaku ọzo je ezia ya ozi-a.” ¹⁷ Belamu bya ejepfu Belaku; hùma iya g'ọ pfuru lẹ mgboru ngweja-akpo-ọku ono; yẹle ndu-ishi Mówabu, yẹe ya tuko nọdu. Belaku sù Belamu: “? Bù gùnu bẹ Chipfu pfuru?”

¹⁸ Belamu pfushiahaa sù:

“Gùbe Belaku; gbalihu agbalihu ngabẹ nchì!

Nùma iphe, mu epfu; gùbe nwa Zipo.

¹⁹ Chileke ta abukwa nemadzu; k'ọphu ọo-bya adzùaha ọka.

Ọphu ọ bọdu nwa ndiphe; kẹ g'ọ gbanwee uche iya.

?O pfujewaru opfu; ọphu o meduru g'o pfuru?

?O kwejeru ukwe-iphe; g'o to medzu ukwe-iphe ọbu?

²⁰ Sù-a; ekemu, mu nataru bukwa gẹ mu gọoru ndu ono ọnu-ọma.

Chileke gọwaru ọnu-ọma nù phẹ.

Ọphu mu ta a-dukwa ike agbanwe iya.

²¹ Ọ tọ dudu ẹjo-iphe, e levuru l'ẹhu ọnuwu Jiékọpu.

Ọphu ọ dudu iphe, ta adudu ree, ọ hùmaru l'ẹhu ọnuwu Ízurelu.

Chipfu, bù Chileke phẹ swiru phẹ ọkpobe eswiru.

Ẹphe anọduje atọ ọzu l'ọ bù eze phẹ.

²² Chileke bẹ dufutaru phẹ l'alì Ijiputu;

bya emee phẹ; ẹphe nweru ọkpehu g'atsù.

²³ A ta abyadu egude oswe keta ọnuwu Jiékọpu.

Ọphu a byadu e-shi l'ọmamanshi mekata ọnuwu Ízurelu.

Nta-a bẹ ee-pfu opfu ẹhu ọnuwu Jiékọpu;

pfua opfu ẹhu ọnuwu Ízurelu sù:

'Lewarọ iphe, Chileke megbabẹru!'

²⁴ Sụ-a; ndu Ízurẹlu angụ-lihuje gẹ ne oduma.

Ẹphe anọduje ebu nggada g'oduma;

mbụ oduma, ta azejedu azeje jasụ l'ọ labushia anụ eriri iya;

mbụ jasụ l'ọ ngụa mee-iphe, o guderu."

²⁵ Ọo ya bụ; Belaku sụ Belamu: "Ta atụekwa phẹ ọnu ilile; ọphu ì gọekwaru phẹ ọnu-oma ililekpọo!"

²⁶ Belamu sụ Belaku: "?Mu te epfuduru ngu l'ọo iphe, Chipfu pfuru bẹ mu e-me?"

Opfu k'eto, Belamu nataru l'ẹka Chipfu

²⁷ Tọbudu iya bụ; Belaku sụ Belamu: "Bya gẹ mu duru ngu je ẹka ọzo. ?G'a maru ọ-dụ Chileke ree g'ì gbẹ l'ẹka ono tųaru mu phẹ ọnu?" ²⁸ Belaku duta Belamu; ẹphe nyihu ọnonu úbvú Peyọ; mbụ úbvú ono, nọ chebe iphu l'alì, dabyiru mgbegere. ²⁹ Belamu sụ Belaku: "Kpųaru mu ọru-ngweja ụzo ẹsaa l'ẹka-a; l'ì kpųaru mu oke-eswi ẹsaa waa ebili ẹsaa." ³⁰ Belaku mee ya gẹ Belamu sųru g'o mee ya. Ẹphe gbua oke-eswi ono yẹle ebili ono nanu nanu l'ọru-ngweja ono.

24

¹ Belamu bya ahụmaepho l'iphe, dų Chipfu ree bụ g'a gọru ọnu-oma nų ndu Ízurẹlu; ọphu o to jeeduru l'aji ẹgube oojejehawa. Iphe, o meru bụ l'o woru iphu ghaa l'ụzo echiẹgu. ² Belamu bya apalia ẹnya imeli hụma ndu Ízurẹlu g'ẹphe kpọbegbaaru ụlo-ẹkwa phẹ l'ipfu l'ipfu. Unme Chileke bya iya l'ẹhu; ³ o pfushiahaa sụ:

"Waa iphe, Belamu nwa Beyọ epfu.

Ọ kwa opfu, onye ono, e meru; ẹnya sahu ono epfu.

⁴ Opfu, onye anụmaje opfu, shi l'ọnu Chileke epfu;

mbụ onye ono, ahụmaje iphe, Ọkalibe-
kangokọtaru-nụ egoshi; daa kpurumu kpupyabẹ
iphu;

onye ono, e meru; ẹnya dị sarimu ono.

⁵ Ẹgube g'ulo-ekwa ngu amabe mma; gụbe Jiékpọpu;
mbụ ẹka gụbe Ízurẹlu bukpọ ebubu!

⁶ Ọo gẹ nsụda nsụda aduje-a bụ g'ọ sụsaru asụsa.
Ọ dị gẹ mgbabu, a gbaru l'agụga ẹnnyimu.

Ọ dị g'oshi alowe, Chipfu yeru l'onwiya;
bya adu g'oshi sida, bvuru l'agụga ẹnnyimu.

⁷ Mini e-shije l'ite-mini Ízurẹlu asoshihu asoshihu.
Oshilokpa phẹ bẹ e-nweru mini nweru k'etsutsu iya.
Eze phẹ bẹ a-ka eze Agagu shii.

Alị-eze phẹ bẹ aa-pali eli.

⁸ Chileke dufutaru phẹ l'alị Ijiputu;
bya emee phẹ; ẹphe nweru okpehu g'atsụ.

Ẹphe a-lwucha ohamoha, ẹphe dị ashị;
mbụ kupyashia okpu phẹ yogiri yogiri.

Ẹphe e-gude arwa phẹ nmafushia phẹ ẹpho.

⁹ Ízurẹlu bẹ nmakpuru anmakpuru; bya azẹe l'alị
g'oduma.

Ẹphe dị gẹ ne oduma; ?bụ onye a-dụ ike kpatsu phẹ?
G'iphe, bụ ndu gọru unwu Ízurẹlu onu-oma bukwaru
ndu a gọru onu-oma nụ.

G'iphe, bụ ndu tūru unu onu bukwaru ndu a tūru onu.”

¹⁰ Tọbudu iya bụ; Belamu mee; ẹhu ghushiaha Belaku
eghu ike. Ọ kua ẹka kpa; bya asụ Belamu: “Nta-a bẹ mu
kuru ngu g'ị bya atụaru mu ndu ohogu onu; ọ bụ-chiaru
onu-oma bẹ ị gọcharu nụ phẹ ugbo ẹto-a. ¹¹ Ngwa;
keta ọso tūgbua lashia ibe ngu ẹgwewa! Mu shi rịa kẹ
gẹ mu kwabẹ ngu ùbvù, parụ ẹka; obenu lẹ Chipfu bẹ
nafūwaru ngu ùbvù obu.”

¹² Belamu sù Belaku: “?Mu te epfuduru iya ndu i ziru g'èphe bya ekua mu sù: ¹³ ‘Obetakpòo Belaku nù mu ùlo iya ono, mkpòla-ododo mē mkpòla-òchaa jiru pyìmu ono bē mu te emeghatakwa iphe, Chipfu sùru gē mu mee; òphu mu egudekwa uche k'onwomu eme iphe, dù ree; òzoo iphe, dù èji. Òo èpho iphe, Chipfu pfuru bē mu e-pfu.’ ¹⁴ Nta-a bē mu aláwa; alapfu ndibe mu. Òle-a; byakwa gē mu nmaaru ngu òkwa; gē mu pfuaru ngu iphe, ndu-a e-mechaa mee ndibe unu lē teke dù l'iphu.”

Opfu k'èno, Belamu natarù l'èka Chipfu

¹⁵ Òo ya bù; Belamu pfuahaa sù:

“Waa iphe, Belamu nwa Beyò epfu.

Ò kwa opfu, onye ono, e meru; ènya sahù ono epfu.

¹⁶ Opfu, onye anùmaje opfu, shi l'ònu Chileke epfu;
mbù onye ono, maru iphe, shi Òkalibe-kakòta-shii
l'èka;

onye ono, ahùmaje iphe, Òkalibe-kangokòtaru-nù
egoshi; daa kpurumu kpupyabē iphu;
onye ono, e meru; ènya dù sarìmu ono.

¹⁷ Mu hùmaru onye ono; òle ò tò bùdu nta-a.

Mu ele onye òbu ènya; òle ò tò nòdu ntse.

Kpokpode bē e-shi l'ònulo Jiékòpu fùta.

Mgbòro-eze bē a-fùta lē Ízurèlu.

Mówabu bē òo-tùko egedegeè ònu-iphu gwee arakabya.

L'òo-tùko ùnwu Sheti l'òphu mebyishikòta.

¹⁸ Ndu Edòmu bē aa-lwùta l'ògu.

Nokwaphò g'aa-lwùta ndu Siye, bù ndu òhogu Ízurèlu.

Obenu lē ndu Ízurèlu bē a-nòdu aka ike eje.

¹⁹ Onye-ishi bē e-shi l'ònulo Jiékòpu fùta;

bya emebyishia ndu òphu phòduru nù lē mkpùkpu
ono.”

²⁰ Belamu bya elee ndu Amalèku ènya bya asù:

“Ndu Amaleku bẹ bu ivuzo l'echilabo ohamoha;
obenu l'ephe a-buru mkpurupyata l'ikpazu.”

²¹ O bya elee ndu Kenu enya bya asu:

“Eka unube ndu Kenu bu ebubu be e meru; o shihu ke
dugudungu.

Nwamkpu, unu turu be unu turu l'eli mkpuma.

²² Ole unube ndu Kenu be aa-lwukwa alwuluwu.

Ndu Asiriya be a-kpuko unu le ndzu.”

²³ Tobudu iya bu; o pfua su:

“Oowaa! ?Bu onye a-nodu ndzu le teke Chileke a-nodu
eme iphe ono?

²⁴ Ugbomini e-shi aguga enyimu l'ali Kitimu bya;

bya emekpaa ndu Asiriya yele ndu Eba ehu;

obenu l'ephebedua be a-bukwarupho mkpurupy-
ata.”

²⁵ Tobudu iya bu; Belamu pfuchaa nno bya agbalihu; o
buru iya ala ibe iya; Belaku tugbukwapho lashia.

25

Ndu Mowabu eduswe ndu Izurelu uzo

¹ A nonyaephe le teke ono, ndu Izurelu bu le
nsuda Shitimu ono; ephe l'unwada ndu Mowabu wata
apharwushi onwophe. ² Unwanyi Mowabu ono wata eku
ndu Izurelu ono g'ephe tsoru phe je agwa agwa phe.
Ndu Izurelu nodu erije iphe, e shiru l'agwa ono; bya
abaaru agwa ndu Mowabu ono eja. ³ No iya; ndu Izurelu
woru onwophe tugbabe l'agwa Balu-Peyo. Eshi nno; ndu
Izurelu kpatsu Chipfu ehu-eghu. ⁴ Chipfu bya asu Mo-
sisu: “Chitakota ndu-ishi ndu Izurelu l'ophu megbushia
l'ataphu mu; gbaa phe l'anwu; k'ophu mu e-wofu ehu-
eghu mu, ata pfupfupfu l'ehu ndu Izurelu.” ⁵ Oo ya bu;
Mosisu su ndu ogbo-ikpe ndu Izurelu: “G'onyenonu le

g'unu ha l'ẹhu l'ẹhu gbushia ndu nkiya, bu ndu woru onwophẹ tųgbabe l'agwa Balų-Peyo.”

⁶ Ndu Ízureẹlu dọkwaduru-a l'ọnu ọlo-ẹkwa-ndzukọ aragbaa ẹkwa. A bya ele ẹnya; onye lanų l'unwu Ízureẹlu duwaru nwanyị Midiyanu bahų ibe iya l'ẹka Mosisu phẹ tųkoru ele iya ẹnya; mẹ ndu Ízureẹlu l'ophu. ⁷ Finehasu nwa Eleyaza; mbų nwanwa Erọnu, bu onye uke Chileke hųmaepho iphe ono; o kwolihu l'ẹka ono, igwe-ọha ono kųru ono; je adųchata arwa iya. ⁸ O tsopyabẹ nwoke Ízureẹlu ono bahų l'ime ọlo iya; je eworu arwa ono nmaa ya l'eli nwanyị ono; o shi l'ẹka a nmarų iya nwoke foo kẹ nwanyị ono l'ẹpho; nkephẹ bvų. Ọo ya bu; ẹjo iphe-ememe ono haa ndu Ízureẹlu. ⁹ Ọle ndu ẹjo iphe-ememe ono gburu egbugbu bẹ dų ųkporo ọnu nemadzu ugbo ẹto.

¹⁰ Chipfu sų Mosisu: ¹¹ “Finehasu nwa Eleyaza; mbų nwanwa Erọnu, bu onye uke Chileke bẹ mewaru ọphu ẹhu-ẹghu ndu Ízureẹlu adųeduru mu. Noo kẹle o wotaru okophoo, mu gege ekoru ndu Ízureẹlu kooru phẹ; shi nno mee ọphu mu egudeẹdu okophoo mu ono mee gẹ ndu Ízureẹlu laa l'iyi. ¹² Ọo ya bu lẹ-a; sų iya lẹ mu l'iya nọwaa l'ọgbandzu ẹhu-guu. ¹³ Ọgbandzu ono a-bųru nkiya waa k'awa iya phẹ, bu ndu ọphu etso iya etsotso. Ọgbandzu ono bẹ bu l'ẹphe a-bųru uke jasųwaruroya; kẹle o gude iswi ẹhu Chileke iya koo okophoo; mbų shi nno pfun ųgwo iphe-ẹji, ndu Ízureẹlu meru.”

¹⁴ Ẹpha nwoke Ízureẹlu ono, e gburu yẹle nwanyị Midiyanu ono bẹ bu Zimiri nwa Salu. Nna iya, bu Salu bẹ bu onye-ishi l'ẹnya-unuphu, nọ l'ipfu Simiyọnu. ¹⁵ Ẹpha kẹ nwanyị Midiyanu ono, e gbukwarųpho ono bu Kozubi nwada Zuru. Nna iya, bu Zuru bẹ bu onye-ishi l'ẹnya-unuphu ndu Midiyanu.

¹⁶ Chipfu bya asù Mósìsù: ¹⁷ “Bùru ọ̀hogu ndu Midiyanu; woru phẹ̀ gbushia. ¹⁸ Noo kẹ̀lẹ̀ ẹ̀phẹ̀ gude ẹ̀regede bùru ọ̀hogu unu; deru unu ye l'agwa agwa Balù-Peyọ̀ ono; waa lẹ̀ kẹ̀ Kozubi, bù nwada onye-ishi ndu Midiyanu; mbù nwune ndu Midiyanu kẹ̀ nwanyị̀, bù onye ono, e gburu teke ono, kẹ̀ Peyọ̀ meru; ẹ̀jo iphe-ememe bya ono.”

26

Agù ndu Ízurẹ̀lu ọ̀gu k'ugbo labọ̀

¹ O be g'ẹ̀jo iphe-ememe ono lachaaru; Chipfu bya epfuru Mósìsù yẹ̀lẹ̀ Eleyaza nwa Erọ̀nu, bù onye uke Chileke sù: ² “Unu gùà ndu Ízurẹ̀lu l'ophu ọ̀gu l'ẹ̀nya-unuphu l'ẹ̀nya-unuphu; e -shi lẹ̀ ndu nọ̀waru ụ̀kporo apha kwasẹ̀ru; mbù ndu sùwaru eje ọ̀gu lẹ̀ Ízurẹ̀lu.” ³ Ọ̀ bùru lẹ̀ baswaa alì Mówabu, nọ̀ l'agùga ẹ̀nyimu Jíọ̀danu lẹ̀ mgboru mkpụ̀kpu Jieriko bẹ̀ Mósìsù yẹ̀lẹ̀ Eleyaza, bù onye uke Chileke nọ̀ pfiaru ndu Ízurẹ̀lu sù: ⁴ “Unu gùà ndu Ízurẹ̀lu l'ophu ọ̀gu; e -shi lẹ̀ ndu nọ̀waru ụ̀kporo apha kwasẹ̀ru; mbù ẹ̀gube ono, Chipfu tũru iya Mósìsù l'ekemu.”

Waa ndu Ízurẹ̀lu, shi l'alì Ijiputu fùta baa:

⁵ Ndu bù oshilọ̀kpa Rúbẹ̀nu, bù ọ̀kpara Ízurẹ̀lu bù: Hanọ̀ku, onye metaru ipfu Hanọ̀ku; mẹ̀ Palu, onye metaru ipfu Palu; ⁶ mẹ̀ Hẹ̀zuronu, onye metaru ipfu Hẹ̀zuronu; mẹ̀ Kami, onye metaru ipfu Kami. ⁷ Ipfu ono g'ẹ̀phẹ̀ ha tũkoru bùru oshilọ̀kpa Rúbẹ̀nu. Ndu ọ̀phu a gùru ọ̀gu bẹ̀ dù ụ̀kporo ụ̀nu nemadzu ugbo ise l'ụ̀nu tete l'ụ̀kporo ụ̀madzu ishii l'ụ̀madzu iri. ⁸ Nwa Palu kẹ̀ nwoke bù Eliyabu. ⁹ Ụ̀nwu kẹ̀ Eliyabu unwoke bùru: Nemẹ̀lu; mẹ̀ Detanu; waa Abiramu. Ọ̀o Detanu waa Abiramu-a bẹ̀ a họtajeru g'ẹ̀phẹ̀ bùru ishi lẹ̀ Ízurẹ̀lu;

ẹphe tsoru ndu kẹ Kora kwefuru Mósísu yẹle Erọnu ike; mbụ teke ono, ẹphe kwefujeru Chipfu ike phọ. ¹⁰ Alì saa ọnu tuko ẹphe lẹ Kora lwekọta; ndu shi etso iya nụ bẹ nwụshihuru nụ; mbụ lẹ teke ono ọku kegbushijeru ụkporo ụmadzu iri l'ẹbo l'ụmadzu iri phọ. Iphe ono bụru iphe alọ ẹka lẹ nchị. ¹¹ Ọle ụnwu Kora ta anwụshihuduru.

¹² Ndu bụ oshilọkpa Simiyọnu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Nemẹlu, onye metaru ipfu Nemẹlu; mẹ Jiaminu, onye metaru ipfu Jiaminu; mẹ Jiakinu, onye metaru ipfu Jiakinu; ¹³ mẹ Zera, onye metaru ipfu Zera; mẹ Shawulu, onye metaru ipfu Shawulu. ¹⁴ Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Simiyọnu. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dọ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo labọ l'ụnu iri l'ise l'ụkporo ụmadzu iri.

¹⁵ Ndu ọphu bụ oshilọkpa Gadu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Zefọnu, onye metaru ipfu Zefọnu; mẹ Hagi, onye metaru ipfu Hagi; mẹ Shuni, onye metaru ipfu Shuni; ¹⁶ mẹ Ozuni, onye metaru ipfu Ozuni; mẹ Eri, onye metaru ipfu Eri; ¹⁷ mẹ Arodi, onye metaru ipfu Arodi; waa Areli, onye metaru ipfu Areli. ¹⁸ Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Gadu. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dọ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ise l'ụnu nemadzụ; l'ụmadzu ụkporo ise.

¹⁹ Jiuda bẹ nwutaru unwoke labọ, ẹpha phẹ bụ Ẹru; waa Ọnanu. Ọle ẹphenebo nwụshihuru l'alì Kénanu. ²⁰ Ndu bụ oshilọkpa Jiuda l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Shela, onye metaru ipfu Shela; mẹ Pérezu, onye metaru ipfu Pérezu; mẹ Zera, onye metaru ipfu Zera. ²¹ Ụnwu kẹ Pérezu bụ: Hẹzuronu, onye metaru ipfu Hẹzuronu; waa Hamulu, onye metaru ipfu Hamulu. ²² Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Jiuda. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dọ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo tete l'ụnu iri lẹ nanụ l'ụkporo ụmadzu ise.

²³ Ndu bụ oshilọkpa Isaka l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Tola, onye metaru ipfu Tola; mẹ Puwa, onye metaru ipfu Puwa; ²⁴ mẹ Jiashubu, onye metaru ipfu Jiashubu; waa Shimurọnu, onye metaru ipfu Shimurọnu. ²⁵ Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Isaka. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dū ụkporo ụnu nemadzū ugbo ẹsato l'ụkporo ụmadzu iri l'ise.

²⁶ Ndu bụ oshilọkpa Zebulọnu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Sẹredu, onye metaru ipfu Sẹredu; mẹ Elọnu, onye metaru ipfu Elọnu; waa Jiahulelu, onye metaru ipfu Jiahulelu. ²⁷ Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Zebulọnu. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dū ụkporo ụnu nemadzū ugbo ẹsaa l'ụnu iri lẹ nanụ l'ụkporo ụmadzu ise.

²⁸ Ndu bụ oshilọkpa Jiósefu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Manáse; waa Ifuremu.

²⁹ Ụnwu kẹ Manáse bụ: Makiya, onye metaru ipfu Makiya. Makiya bụ nna Giladu. Giladu meta ipfu Giladu. ³⁰ Ụnwu Giladu bụ: Iyeza, onye metaru ipfu Iyeza; mẹ Helẹku, onye metaru ipfu Helẹku; ³¹ mẹ Asụrelu, onye metaru ipfu Asụrelu; mẹ Shẹkemu, onye metaru ipfu Shẹkemu; ³² mẹ Shemida, onye metaru ipfu Shemida; waa Hefa, onye metaru ipfu Hefa. ³³ Zelofehadu, bụ nwa Hefa bẹ ta nwụtduru unwoke. Ọo ụnwanyi bẹ ọ nwụshiru. Epha ụnwanyi ono, ọ nwụshiru ono bụ Mahula; mẹ Nuwa; mẹ HỌgula; mẹ Milika; waa Tịza. ³⁴ Ipfu ono tukurọ bụru oshilọkpa Manáse. Ndu ọphu a gụru ọgu dū ụkporo ụnu nemadzū ugbo ishii l'ụnu iri lẹ nanụ l'ụkporo ụmadzu iri l'ise.

³⁵ Ụnwu kẹ Ifuremu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Shutela, onye metaru ipfu Shutela; mẹ Beka, onye metaru ipfu Beka; waa Tahanu, onye metaru ipfu Tahanu. ³⁶ Ụnwu Shutela bụ Eranu, onye metaru ipfu Eranu. ³⁷ Ipfu ono bẹ tukurọ bụru oshilọkpa Ifuremu. Ndu ọphu a gụru ọgu bẹ dū

̀ukporo ̀unu nemadz̀u ugbo ̀eno l'̀unu nemadz̀u l'̀ukporo ̀umadzu ise.

Ndu ono bẹ ̀tukoru b̀uru oshilokpa Jiósẹfu l'ipfu l'ipfu phẹ.

³⁸ Ndu b̀u oshilokpa Benjiaminu b̀u: Bela, onye metaru ipfu Bela; mẹ Ashibelu, onye metaru ipfu Ashibelu; mẹ Ahiramu, onye metaru ipfu Ahiramu; ³⁹ mẹ Shefufamu, onye metaru ipfu Shefufamu; waa Hufama, onye metaru ipfu Hufamu. ⁴⁰ ̀nwu Bela b̀u: Arudu; mẹ Nemanu. Arudu, b̀u iya metaru ipfu Arudu; Nemanu b̀uru iya metaru ipfu Nemanu. ⁴¹ Ndu ono bẹ ̀tukoru b̀uru oshilokpa Benjiaminu l'ipfu l'ipfu phẹ. Ndu ophu a guru ogu bẹ du ̀ukporo ̀unu nemadz̀u ugbo ise l'̀unu ̀umadzu iri l'eno.

⁴² Ndu b̀u oshilokpa Danu l'ipfu l'ipfu phẹ b̀u: Shuhamu, onye metaru ipfu Shuhamu. Ndu ono bẹ ̀tukoru b̀uru oshilokpa Danu l'ipfu l'ipfu phẹ. ⁴³ Epha ̀tukoru b̀uru ipfu Shuhamu. Ndu ophu a guru ogu bẹ du ̀ukporo ̀unu nemadz̀u esato l'̀unu nemadz̀u lanu.

⁴⁴ Ndu b̀u oshilokpa Asha b̀u: Imuna, onye metaru ipfu Imuna; mẹ Ishivi, onye metaru ipfu Ishivi; waa Beraya, onye metaru ipfu Beraya. ⁴⁵ ̀nwu Beraya b̀u: Heba, onye metaru ipfu Heba; waa Malukelu, onye metaru ipfu Malukelu. ⁴⁶ O b̀uru nwa nwanyi lanu bẹ Asha nwutaru; epha iya b̀u Sera. ⁴⁷ Ndu ono bẹ ̀tukoru b̀uru oshilokpa Asha. Ndu ophu a guru ogu bẹ du ̀unu ̀ukporo ugbo ishii l'̀unu iri l'eto l'̀ukporo ̀umadzu iri.

⁴⁸ Ndu b̀u oshilokpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phẹ b̀u: Jiahuzelu, onye metaru ipfu Jiahuzelu; mẹ Guni, onye metaru ipfu Guni; ⁴⁹ mẹ Jieza, onye metaru ipfu Jieza; waa Shilemu, onye metaru ipfu Shilemu. ⁵⁰ Ndu ono bẹ ̀tukoru b̀uru oshilokpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phẹ. Ndu

ọ́phu a ọ́guru ọ́gu bẹ́ dọ́ ọ́kporo ọ́nu nemadzọ́ ugbo ise l'ọ́nu iri l'ẹ́to l'ọ́kporo ọ́madzu iri.

⁵¹ Noo ya; iphe, ndu Ízurẹ́lu tọ́koru dọ́ búru ọ́kporo ọ́nu nemadzọ́ ugbo ọ́kporo ẹ́to l'ọ́kporo ọ́nu ugbo iri l'ise l'ọ́nu nemadzọ́ ẹ́no l'ọ́kporo ọ́madzu ishii l'ọ́madzu iri.

Ndu Ízurẹ́lu awa alì ono, ẹ́phe eje eburu ono

⁵² Chipfu sọ́ Mósísu: ⁵³ “Ọ́o ndu-a bẹ́ aa-washìru alì ono g'ọ́ búru okiphe, ẹ́phe ketarọ́. Ndu nọ́nu e-keta oke lẹ́ g'ẹ́phe ha teke a ọ́guru phẹ́ ọ́gu. ⁵⁴ Ndu ha shii bẹ́ ìi-wẹ́ alì, ha shii; ndu ọ́phu ha nwanshìi; wẹ́e phẹ́ alì, ha nwanshìi. Ndu ọ́phu nọ́nu e-keta oke lẹ́ g'ẹ́phe ha teke a ọ́guru phẹ́ ọ́gu. ⁵⁵ Alì ono bẹ́ bú ido bẹ́ aa-tọ́ gude washìya ya. Aa-wa iya l'ipfu l'ipfu; ipfu nọ́nu l'o keta oke iya nkephe. ⁵⁶ Ọ́ búru ido bẹ́ aa-tọ́ gude washìaru ndu ọ́phu ha shii; mẹ́ ndu ọ́phu ha nwanshìi alì ono.”

Agọ́ eri Lívayi Ọ́gu

⁵⁷ Waa oshilọ́kpa Lívayi baa; waa g'e gude gọ́a phẹ́ ọ́gu l'ipfu l'ipfu: Geshọ́nu, onye metaru ipfu Geshọ́nu; mẹ́ Kohatu, onye metaru ipfu Kohatu; waa Merari, onye metaru ipfu Merari. ⁵⁸ Ipfu-a bẹ́ búkwapho oshilọ́kpa Lívayi: Ipfu Libuni; mẹ́ ipfu Hẹ́buronu; mẹ́ ipfu Mahuli; mẹ́ ipfu Mushi; mẹ́ ipfu Kora. Kohatu bú nna Amọ́ramu. ⁵⁹ Ẹ́pha nyee Amaramu bẹ́ bú Jiekobẹ́du, bú nwada Lívayi. Jiokebẹ́du bú nwa nwanyì, a nwuru Lívayi l'alì Ijiputu. Ndu ọ́ nwutaru Amọ́ramu bú Erọ́nu; waa Mósísu; mẹ́ Miriyamu. Miriyamu búru nwune phẹ́ kẹ́ nwanyì. ⁶⁰ Erọ́nu bú nna Nadabu; mẹ́ Abihu; mẹ́ Eleyaza; waa Itama. ⁶¹ Nadabu yẹ́le Abihu bẹ́ nwuhuru lẹ́ teke ẹ́phe gude ọ́ku, adọ́du nsọ́ kpọ́oru Chipfu ngwẹ́ja ọ́ku. ⁶² Ndu a ọ́guru ọ́gu l'eri Lívayi; mbọ́ unwoke phẹ́, nọ́waru shita l'ọ́nwa lanọ́ kwasẹ́ru bẹ́ tọ́koru dọ́ ọ́kporo ọ́nu

nemadzu ugbo labo; l'unu umadzu iri l'esaa; l'ukporo umadzu iri. Ophu a guduru phe teke a guru ndu Izurelu ophuna; kele ephe te ketaduru oke l'echilabo ndu Izurelu.

⁶³ Ndu ono be bu ndu Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke guru ogu; mbu ndu ono, guru ndu Izurelu ogu le baswaa ali Mowabu l'aguga enyimu Jiodanu le mgboru Jieriko. ⁶⁴ Ndu ono ta adudu g'ephe ha, yi le ndu ophu Mosisu yele Eronu, bu onye uke Chileke gujeru ogu teke pho, ephe guru ndu Izurelu ogu l'echiegu Sayinayi pho. ⁶⁵ Noo kele Chipfu suru ndu Izurelu ono l'ephe nwuhufutaje l'echiegu ono. O to dudu g'o ka mma l'oo onye lanu, aphodu nu l'ime ndu ono; a-gufuepho Kalebu nwa Jiefune; yele Jioshuwa nwa Nunu.

27

Oke ali unwada Zelofehadu

(Ógú 36:1-12)

¹ Todbudu iya bu; unwada Zelofehadu bya atuko je apfuru l'onu ulo-ekwa-ndzuk. Zelofehadu l'onwiya bu nwa Hefa; Hefa buru nwa ke Giladu; Giladu buru nwa ke Makiya; Makiya buru nwa ke Manase. G'ephe ha bukota oshilokpa Manase. Manase buru nwa ke Jiosefu. Epha unwada Zelofehadu ono bu: Mahula; me Nuwa; me Hogula; me Milika; waa Tiza. ² Unwada Zelofehadu ono bya apfuru l'ataphu Mosisu; waa l'ataphu Eleyaza, bu onye uke Chileke; me l'ataphu ndu-ishi; me l'ataphu ndu Izurelu l'ophu l'onu ulo-ekwa-ndzuk pfuaha sụ: ³ "Nna anyi be nwuhuru l'echiegu. Ole o to yikwa le ndu ono, chikoberu onwophe tsoo Chipfu opfu ono; mbu ndu ono, tsoru Kora ono. Nna anyi be bukpoephe iphe-aji, o metaru l'onwiya gburu iya; ophu o nwutaduru nwa

nwoke. ⁴ ?Ee-gude kẹle nna anyi ta nwụ́taduru nwa-nwoke; ẹ́pha iya echihu l'ipfu iya? G'a hẹ́kwa anyi oke l'echilabọ́ ndibe nna anyi.”

⁵ Ọo ya bụ; Mósísu wota opfu ụ́nwada Zelofehadu ono papfu Chipfu. ⁶ Chipfu sụ́ Mósísu: ⁷ “Ụ́nwada Zelofehadu pfuru iphe, gbaru nụ́. Unu shi l'oke alị́ ndu nna phẹ́ wẹ́e phẹ́ alị́; k'ọ́phu ẹ́phe e-keta okiphe nna phẹ́. ⁸ Pfuaru ndu Ízurẹ́lu; sụ́ phẹ́-a: Ọ́ -bụ́ru lẹ́ nwoke bẹ́ nwụ́huru nụ́; ọ́phu ọ́ nwụ́taduru nwa-nwoke; g'e wotajẹ́ okiphe, rwuberu iya nụ́ woru nụ́ nwada iya. ⁹ Ọ́ -bụ́ru l'onye ọ́bu ta nwụ́tafudaru nwa-nwanyị́; g'e wotajẹ́ okiphe, rwuberu iya nụ́ ọ́bu woru nụ́ unwune iya kẹ́ nwoke g'ọ́ bụ́ru iphe phẹ́. ¹⁰ Teke ọ́bu l'o to nwefuda unwune nwoke; g'e woru okiphe ono, rwuberu iya nụ́ woru nụ́ nwune nna iya phẹ́ kẹ́ nwoke g'ọ́ bụ́ru iphe phẹ́. ¹¹ Ọ́ -bụ́ru lẹ́ nna, nwụ́ru onye ọ́bu te nwedú unwune nwoke; g'e woru okiphe, rwuberu iya nụ́ ọ́bu nụ́ ndu ẹ́phe l'iya bụ́ ọ́kpobe abụ́bu g'ọ́ bụ́ru iphe phẹ́. Iphe ono bụ́ omelalị́, a tọ́ru ọ́kpa iya doberu ndu Ízurẹ́lu; ẹ́gube Chipfu tų́ru iya Mósísu l'ekemu.”

Jioshuwa anọ́-chi ẹ́nya Mósísu

(Dit 31:1-8)

¹² Tọ́budu iya bụ́; Chipfu sụ́ Mósísu: “Nyihu eli úbvú́ Abarimu-a je anọ́du hụ́makota alị́ ono, mu nų́ru ndu Ízurẹ́lu ono. ¹³ Í -hụ́machae ya phọ́ bẹ́ ìi-nwụ́hu lapfushia ndibe unu; ẹ́gube ono nwune ngu nwoke, bụ́ Erọ́nu nwụ́huru. ¹⁴ Iphe, kparụ́ iya nụ́ bụ́ l'unu kwefuru ike l'opfu mu lẹ́ teke ono, ndu Ízurẹ́lu gụ́jeru aphụ́ lẹ́ mgboru mini ono, dų́ l'echiegu Zinu ono. Ọ́phu unu adų́du ike dobe mu nsọ́ l'iphu phẹ́.” (Mini ono bụ́ mini Meriba, dų́ lẹ́ Kadeshi lẹ́ mgbẹ́gu Zinu.)

¹⁵ Mósísu sù Chipfu: ¹⁶ “Gẹ Chipfu; mbù Chileke ọ́phu gude ndzù onyemonye họtá nù onye a-nọ́du edu ndu Ízurẹ́lu. ¹⁷ Onye e-vutajẹ́ru phẹ́ ọ́zo l'ejeje mẹ́ l'alwalwa; mbù onye a-nọ́du edu phẹ́ eje ejeje alwa alwalwa; gẹ́ ndibe gùbe Chipfu ta adùshi g'atùru, te enwedu onye eche iya nù.”

¹⁸ Ọ́o ya bụ; Chipfu sù Mósísu: “Duta Jioshuwa nwa Nunu, bụ́ onye Unme kẹ́ mụ́be Chipfu bu l'ẹ́hu; byabẹ́ iya ẹ́ka l'ishi. ¹⁹ Duru iya g'o je apfùru l'atatiphu Eleyaza, bụ́ onye uke Chileke; mẹ́ l'atatiphu ndu Ízurẹ́lu l'ophu; g'ì nọ́du l'atatiphu ndu ono woru ozi ono ye iya l'ẹ́ka. ²⁰ Harù ike nkengu ye iya l'ẹ́ka; k'ọ́phu iphe, bụ́ Ízurẹ́lu l'ophu a-nọ́duje eme iphe, ọ́ sùru g'ẹ́phe mee. ²¹ Gẹ́ Jioshuwa pfùru l'atatiphu Eleyaza, bụ́ onye uke Chileke. Eleyaza egude ido, urimu jee l'iphu Chipfu je ajía Chipfu g'ọ́ maru g'o pfuru opfu ẹ́hu iya. Ọ́ bụ́ru iphe, Jioshuwa sùru gẹ́ ndu Ízurẹ́lu mee bẹ́ ẹ́phe a-tùkoje mee. Ọ́ -sù gẹ́ ndu Ízurẹ́lu tųgbua; ẹ́phe atųgbua; ọ́ -sù g'ẹ́phe bata; yele ẹ́phe a-tùko bata.”

²² Mósísu mee gẹ́ Chipfu pfuru iya. O duta Jioshuwa pfube l'atatiphu Eleyaza, bụ́ onye uke Chileke; mẹ́ l'atatiphu edzudzu-ọ́ha Ízurẹ́lu. ²³ Ọ́o ya bụ; o byibe Jioshuwa ẹ́ka l'ishi woru ozi ono ye iya l'ẹ́ka bụ́ iphe, Chipfu shi l'ọ́nu Mósísu pfua.

28

Ngwẹ́ja, eegweje mbọ́kumboku

(Awù 29:38-46)

¹ Chipfu sù Mósísu: ² “Tùru ekemu nù ndu Ízurẹ́lu; sù phẹ́: Unu leta ẹ́nya nùje mu ngwẹ́ja, rwuberu mu nù; mbù nri, e gude egweru mu ngwẹ́ja; mbù ngwẹ́ja ono, a kpọ́ru ọ́ku, mkpọ́ iya dù mu ree. Unu nùje mu iya

lẹ teke bụ orwuberu iya. ³ Sụ phẹ lẹ-a: ‘Waa ngweja, a kpọru ọku, unu e-gweje nụ Chipfu baa: unwu ebili labọ, gbachaaru apha; ọphu 'adudu ẹka iphe mebyiru iya. Unu gweje iya mbokumboku; g'ọ bụru ngweja-akpọ-ọku, unu e-gweje tekenteke. ⁴ Unu gbuje ebili lanu l'utsu; unu egbua ebili lanu l'uzenyashi. ⁵ Unu yeje iya ngweja-nri gwee; mbu ụzo lanu l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ, a tsuru l'ikwe; manụ e-ji eze ekpemu. ⁶ Ọo ya bụ ngweja-akpọ-ọku, eegweje mbokumboku, bụ iya bụ g'e meru iya dobe l'úbvú Sayinayi; mbu ngweja ono, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Chipfu ree. ⁷ Unu -gbua ebili lanu; unu yekobe iya ngweja-mẹe gwee; mbu mẹe, jiru nkeru-eno ọtu-lupfu otumu. Ọ bụru l'ẹka-dụ-nsọ bẹ unu a-gbashijeru Chipfu ngweja-mẹe ono; mbu mẹe, shihuru ike. ⁸ Unu egbufua ebili lanu l'uzenyashi; yekobekwa iya phọ ngweja-nri; waa ngweja-mẹe egube ono, ọ dụ lẹ k'utsu phọ. Unu gwee ngweja ono; g'ọ bụru ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Chipfu ree.’”

Ngweja, eegweje l'eswe-atuta-unme

⁹ “A -bya l'eswe-atuta-unme; unu gbuje ebili labọ, gbachaaru apha, 'adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja. Unu egude ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ; gude gwee ngweja-nri. Unu yekobe iya ngweja-mẹe, ayijeru iya nụ. ¹⁰ Ono bụ ngweja-akpọ-ọku, unu e-gweje l'eswe-atuta-unme; yekwaru ngweja-akpọ-ọku, eegweje mbokumboku phọ; yeje ngweja-mẹe, ayijeru iya nụ.”

Ngweja, eegweje l'onwa ọphúú

¹¹ “Mboku mbu, onwa furu gededede bẹ unu e-gwejeru Chipfu ngweja-akpọ-ọku. Unu gudeje unwu oke-eswi labọ; waa ebili lanu; mẹ unwu ebili ẹsaa,

gbacharu apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹² Unu -gbua oke-eswi ono nanu be unu e-yekobeje iya ngweja-nri gwee; mbu uzo eto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. Unu -gbua ebili ono; unu yekobe iya ngweja-nri gwee; mbu uzo labo l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. ¹³ Unu -gbua nwa ebili lanu; unu eyekobe iya ngweja-nri gwee; mbu uzo lanu l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. Ono bu ngweja-akpo-oku, mkpo iya du Chipfu ree; mbu ngweja, a kpuru oku gweeru Chipfu. ¹⁴ Ngweja-mee, a-yijeru iya nu bu: unu -gbua oke-eswi; unu eyekobe iya mee, jiru nkeru-ebo otu-lupfu otumu. O -buru l'oo ebili; unu eyekobe iya mee, jiru nkereto otu-lupfu otumu gwee. Unu -gbua nwa ebili; unu eyekobe iya mee, jiru nkeru-eno otu-lupfu otumu gwee. Noo ke ngweja-akpo-oku, unu e-gweje l'onwa l'onwa; mbu l'onwa, dukota l'ime apha. ¹⁵ Unu gbujе mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-aji nu Chipfu; a -gufukwa ngweja-akpo-oku, eegweje mbokumboku; yele ngweja-mee, ayijeru iya nu.”

Obọ Ojehata

(Uke 23:5-14)

¹⁶ Mboku k'iri l'eno l'onwa mbu be bu obo Ojehata ke Chipfu. ¹⁷ Mboku k'iri l'ise l'onwa mbu ono be bu obo-iphe. Ujiku esaa l'ophu be unu a-takotaje buredi, te koduru ekoko. ¹⁸ Mboku mbu, unu wataru obo-iphe ono be unu a-noje ndzuko, du nsọ. G'o to dukwa ozi, unu e-jeje mboku ono l'ophu. ¹⁹ Su-a; unu gweje ngweja-akpo-oku nu Chipfu. Unu gbua unwu oke-eswi labo; waa ebili lanu; me unwu ebili esaa, gbacharu apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ya. ²⁰ Ngweja-nri be unu

e-gudeje ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ gwee. Oke-eswi lanụ bụ nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri bẹ unu e-yeje iya uzi lanụ gude gwee ya. Teke ọ bụ ebili ono; unu eworu ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. ²¹ Ọ bụru ụzo lanụ l'ime ụzo iri bẹ unu e-gweje l'ishi nwa ebili ono nanụ nanụ ẹphe n'ẹsaa. ²² Unu e-gbukwaphọ mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; shi nno pfula ụgwọ iphe-ẹji, unu meru.

²³ Unu a-tụkoje ngweja ono gwekọta; yekọbe lẹ ngweja-akpọ-ọku ono, eegweje l'utsu, bụ iya bụ ngweja ono, eegweje mbọkumboku. ²⁴ Ọ bụru ẹgube ono bẹ unu a-nọduje egwe ngweja ono mbọkumboku abali ẹsaa ono; g'ọ bụru ngweja-nri, a kpọru ọku; mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu gweje ngweja ono; yekọbefua lẹ ngweja-akpọ-ọku ono, unu egweje mbọkumboku; mẹ ngweja-mẹe, ayijeru iya nụ. ²⁵ Ọ -rwua mbọku k'ẹsaa; unu anọo ndzukọ, dụ nsọ. G'ọ tọ duka ozi, unu e-jeje lẹ mbọku ono l'ophu.

Ọbo-Idzu

²⁶ Ọzo bụ; ọ -be mbọku, unu abọ ọbo-iphe k'akpuru-iphe-mbụ unu; unu nọjee ndzukọ, dụ nsọ. G'ọ tọ duka ozi, unu e-jeje mbọku ono l'ophu. Mbọku ono bẹ unu a-gbajẹ l'upfu-ọha k'ọbo Idzu. Ọ bụru mbọku ono bẹ unu a-nụje Chipfu akpuru-iphe ọphuu, unu metaru. ²⁷ Unu gwee ngweja-akpọ-ọku; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu gbuje unwu oke-eswi labọ; waa ebili lanụ; mẹ unwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha; gude gwee ngweja ono. ²⁸ Ngweja-nri, ee-yekọbeje l'oke-eswi lanụ bẹ bụ ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. Teke ọ bụ ebili; unu yekọbe iya ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. ²⁹ Ọ bụru ụzo lanụ l'ime nkweka ukpokutu

ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ bẹ unu e-yekọbeje lẹ nwa ebili nanụ nanụ gwee ẹphe n'ẹsaa. ³⁰ Unu egbuje mkpi lanụ gude pfula ụgwọ iphe-ẹji, unu meru. ³¹ Unu tukoje ngweja ono g'ọ ha gwekọtaje; yekoberu ngweja-akpọ-ọku, unu egweje; mẹ ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijekwaru iya phọ nụ. Ọle ọo g'unu nwube ẹnya g'ọ tọ dukwa anụ ono, a-duru ọphu nweru ẹka iphe mebyiru iya.

29

Ọbo Apha-ọphúú

(Uke 23:23-25)

¹ “Lẹ mbọku mbụ l'ọnwa ẹsaa bẹ unu a-noje ndzuko, du nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje lẹ mbọku ono. Mbọku ono bu mbọku, unu e-gbuje opu. ² Unu egwee ngweja-akpọ-ọku; mbụ ngweja, mkpọ iya du Chipfu ree. Unu egbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ unwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³ Ngweja-nri, ayijeru iya nụ bẹ bu ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. Ebili ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. ⁴ A -bya l'unwu-ebili ẹsaa phọ; nanụ bẹ unu e-yekọbeje uzi lanụ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. ⁵ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; shi nno pfula ụgwọ iphe-ẹji, unu meshiru. ⁶ Unu a-tukoje ngweja ono g'ọ ha gwekọta; yekoberu ngweja-akpọ-ọku phọ, eegweje l'ọnwa l'ọnwa; mẹ mbọkumboku; yẹle ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijekwaru iya phọ ya; mbụ g'a sụru g'e meje iya; mbụ ngweja ono, mkpọ iya du ree, bu iya bu ngweja, a kpọru ọku nụ Chipfu.”

Eswe apfu ụgwo iphe-ẹji

(Uke 16:1-34; 23:26-32)

⁷ “Sụ-a; ẹ mbọku k'iri l'ọnwá ẹsaa ono bẹ unu a-nọje ndzukọ, dụ nsọ. Mbọku ono bẹ unu a-swị ẹgu; g'ọ tọ dukwa ozi, unu e-je mbọku ono. ⁸ Unu egwee ngweja-akpọ-ọku nụ Chipfu; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ ree. Unu gbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ ụnwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ⁹ Ngweja-nri, a-yịru iya nụ bụ ukpokutu ereshi, a gwọru ẹ manụ bẹ unu e-gudeje gwee ya. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri. Ebili ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo labọ l'ime nkweka ụtu-ereshi, e keru ụzo iri. ¹⁰ A -bya l'ụnwu-ebili ẹsaa phọ; nanụ bẹ unu e-keje nkweka okpokutu ereshi ụzo iri; wota ụzo lanụ gude gwee ya. ¹¹ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gufukwa ngweja-iphe-ẹji, eegweje gude pfa ụgwo iphe-ẹji; mẹ ngweja-akpọ-ọku ono, eegweje mbọkumboku ono; yẹle ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mẹ, ayijekwaru iya phọ nụ.”

Ọbo-Mkpù

(Uke 23:33-43; Dit 16:13-17)

¹² “Lẹ mbọku k'iri l'ise l'ọnwá ẹsaa bẹ unu a-nọje ndzukọ, dụ nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono. Unu bọoru Chipfu ọbo-iphe abalị ẹsaa. ¹³ Unu e-gwe ngweja-akpọ-ọku; mbụ ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu egbua ụnwu oke-eswi iri l'ẹto; mẹ ebili labọ; waa ụnwu ebili iri l'ẹno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹⁴ Ngweja-nri, a-yijeru iya nụ bụ ukpokutu ereshi, a gwọru ẹ manụ bẹ unu e-gudeje gwee ya. Ụnwu oke-eswi ono nanụ nanụ ẹphe n'iri l'ẹto bẹ unu e-yekọbeje

uzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. Ebili labo pho; nanu iya be unu e-yekobeje uzo labo l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. ¹⁵ Unwu ebili iri l'eno pho; nanu nanu be unu e-yekobeje uzo lanu l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. ¹⁶ Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-me, ayijekwaru iya pho nu.

¹⁷ “Su-a; le mboku k'ebo be unu e-gbu unwu oke-eswi iri l'ebo; me ebili labo; waa unwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹⁸ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-me, ayijekwaru iya pho nu; bu g'a suru g'e meje iya. ¹⁹ Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-me, ayijekwaru iya pho nu.

²⁰ “Su-a; le mboku k'eto be unu e-gbu unwu oke-eswi iri le nanu; me ebili labo; me unwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²¹ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'o ha; unu e-yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-me, ayijegbakwaaru iya pho nu; bu g'a suru g'e meje iya. ²² Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-me, ayijekwaru iya pho nu.

²³ “Su-a; le mboku k'eno be unu e-gbu unwu oke-eswi iri; me ebili labo; me unwu ebili iri l'eno, gbachaaru

apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁴ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'ọ ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya; bu g'a suru g'e meje iya. ²⁵ Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

²⁶ “Su-a; le mboku k'ise be unu e-gbu unwu oke-eswi tete; me ebili labo; me unwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁷ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'ọ ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya, bu g'a suru g'e meje iya. ²⁸ Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho ya.

²⁹ “Su-a; le mboku k'ishii be unu e-gbu unwu oke-eswi esato; me ebili labo; me unwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³⁰ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'ọ ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya; bu g'a suru g'e meje iya. ³¹ Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

³² “Su-a; le mboku k'esaa be unu e-gbu unwu oke-eswi esaa; me ebili labo; me unwu ebili iri l'eno,

gbachaaru apha, adúdu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³³ A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yẹle ebili ono; mẹ ụnwu ebili ono g'ọ ha; unu yekọbeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijegbakwaaru iya phọ ya, bụ g'a sụru g'e meje iya. ³⁴ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gụfukwa ngweja-akpọ-ọku ono, unu egweje mbọkumboku; yẹle ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijekwaru iya phọ ya.

³⁵ “Lẹ mbọku k'ẹsato bẹ unu a-nọje ndzukọ, dū nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje lẹ mbọku ono. ³⁶ Unu egwee ngweja-akpọ-ọku; mbụ ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dū Chipfu ree. Unu egbua oke-eswi lanụ; mẹ ebili lanụ; mẹ ụnwu ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adúdu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³⁷ A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yẹle ebili ono; mẹ ụnwu ebili ono g'ọ ha; unu eyekọbeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijegbakwaaru iya phọ nụ; bụ g'a sụru g'e meje iya. ³⁸ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gụfukwa ngweja-akpọ-ọku ono, unu egweje mbọkumboku; yẹle ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mẹe, ayijekwaru iya phọ nụ.

³⁹ “Ngweja ono g'ọ ha bẹ unu e-gweje nụ Chipfu lẹ teke unu abọ ọbo-iphe unu, gechaaru egeru; a -gụfukwa iphe, unu kweru Chipfu ukwe iya; mẹ iphe, unu tūru obu unu onyo l'unu l'a-nụ Chipfu; mẹ ngweja-akpọ-ọku; mẹ ngweja-nri; mẹ ngweja-mẹe; mẹfua ngweja-ẹhu-guu.”

⁴⁰ Mosisu bya atụko ekemu ono, Chipfu tūshiru ye iya l'ẹka ono pfukọtaru ndu Ízurẹlu.

30

Ekwe Chipfu ukwe-iphe

¹ Mósísu bya epfuaru ndu-ishi l'ipfu l'ipfu ndu Ízuru; su phe: “Waa iphe, Chipfu turu l'ekemu baa: ² Nwoke -kweta Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya le ya te emedu; ge nwoke obu te emebyikwa opfu, o pfuru. G'o mekotakwa iphemiphe, shi iya l'onu futa.

³ “Teke nwamgboko, bukwalu l'ibe nna iya kweru Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya le ya te emedu; ⁴ nna iya -numa k'ukwe-iphe ono, o kweru ono; me k'iphe ono, o riburu nte iya le ya te emedu ono; ophu o dudu iphe, nna iya ono pfuru yeri iya; oo ya bu l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte iya le ya te emedu ono ekekwarupho. ⁵ Teke o bu le nna iya numacharu l'o kweru ukwe-iphe; bya anodu le mboku ono, o numaru iya ono jika le ya te ekwetaduru; oo ya bu l'o to dudu ukwe-iphe ono, o kweru ono; me iphe ono, o riburu nte le ya te emedu ono, duru ophu ekeru nu. Su-a; Chipfu be a-guru nwamgboko ono nvu; noo kele oo nna iya be te kwetaduru g'o mee ya.

⁶ “Teke o bu le nwamgboko ono be kweadaru ukwe-iphe ono; teme o luja ji; mbu l'o nweru iphe, o gudewaa onu iya ribua nte le ya te emedu; ⁷ ji iya ono -numa iya; ophu o dudu iphe, o pfuru yeri iya le mboku ono, o numaru iya ono; oo ya bu l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte le ya te emedu ekekwarupho. ⁸ Ole o -buru le ji iya ono be numacharu l'o kweru ukwe-iphe; bya anodu le mboku ono, o numaru iya ono jika le ya te kwetaduru; oo ya bu l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; me iphe ono, o gudewa onu iya ribua nte le ya te emedu ono te eveaduru ire; Chipfu aguru nwamgboko ono nvu.

⁹ “Nwanyi, ji iya anodedu ndzu; ozoo nwanyi, ji iya chifuru achifu -kwee Chipfu ukwe-iphe; be o mefutajekwa iphe ono, o kweru ukwe iya ono.

¹⁰ “Ọ -bùru l'ọo nwanyị, nọ l'ibe ji iya bẹ kweru Chipfu ukwe-iphe; ọzoo l'o nweru iphe, o riburu nte lẹ ya te emedu; ¹¹ ji iya bya anuma iya; ọphu ọ dudu iphe, o pfuru yeru iya; mbụ ọphu ọ jikaduru; ọo ya bụ l'ukwe-iphe ono, nwanyị ono kweru ono e-keru; iphemiphe, o riru nte lẹ ya te emedu ekekwarupho. ¹² Ọle ọ -bukwanuru lẹ ji iya ono bẹ numaru iya nụ; bya anodu lẹ mboku ono, ọ numaru iya ono jika; sụ g'o to vushiru ire; bẹ iphemiphe, shi nwanyị ono l'onu futa l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; məkpo iphe ono, o riru nte lẹ ya te emedu ono te ekeeduru. Chipfu aguaru nwanyị ono nvụ; kẹle ọo ji iya bẹ suru g'o to vushiru ire. ¹³ Iphe, bukpo ukwe-iphe, nwanyị ono kweru; mẹ iphemiphe, o riburu nte lẹ ya te emedu bụ ji iya bẹ ọ dū l'eka. Ji iya -sụ g'o keru; l'o keru; ọ -sụ g'o to vushiru ire; o too vuduru ire. ¹⁴ Ọ -bùru lẹ ji iya bẹ nūmācharu iya; ọphu ọ dudu iphe, oopfujeru yeru iya mbokumboku; bẹ ukwe, o kweru g'ọ ha e-keru; iphemiphe, o riru nte lẹ ya te emedu e-kekwarupho. Ji nwanyị ono bẹ suru g'o keru; noo kẹle ọ tọ dudu iphe, o pfuru mboku, ọ numaru iya. ¹⁵ Ọle ọ -nūmachaa ya; bya emecha mee g'o to vushiru ire; bẹ oo-vuru ẹjo-iphe, nwanyị ono gege evuru.”

¹⁶ Noo iphe, Chipfu tọru Mosisu ọkpa iya sụ g'e tsoje g'ọ duru nwoke yee nyee ya; duru nna yee nwa iya nwanyị; mbụ nwamgboko, bukwa l'ibe nna iya.

31

Aagwata ndu Midiyanu ugwo iphe, ephe mejeru ndu Ízurelu

¹ Chipfu bya epfuaru Mosisu sụ: ² “Gwata ndu Midiyanu ugwo iphe ono, ephe mejeru ndu Ízurelu-a. I -gwatachape phe iya pho bẹ ñi-nwuhu lapfu ndibe unu phe.”

³ Oo ya bu; Mosisu su ndu Ízurelu: “Unu haru kwaa onwunu ngwogu jepfu ndu Midiyanu ogo je agwataru Chipfu ugwo iphe ono, ephe mejeru ndu Ízurelu ono. ⁴ Ipfu, nonu le Ízurelu be unu a-hota unu umadzu labo l'umadzu ukporo iri g'ephe je ogo ono.”

⁵ Noo ya; e shi l'ipfu, nonu le Ízurelu hotachaa unu nemadzu ugbo labo l'umadzu ukporo iri. O buru ukporo unu nemadzu l'unu nemadzu iri be bu ndu a hotakotaru; kwaa phe ngwogu. ⁶ Mosisu zia phe g'ephe jeshia ogo ono. Ipfu, nonu be hotaru unu nemadzu ugbo labo l'umadzu ukporo iri k'ogo ono. Ephe le Finehasu nwa Eleyaza, bu onye uke Chileke swiru. Finehasu gude ivu, shi l'ulo Chipfu; me opu-ogu, eegudeje echi mkpu ogo. ⁷ Ephe jepfushia ndu Midiyanu ogo egube Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu; tuko iphe, bu unwoke ndu Midiyanu gbushikota. ⁸ Ephe gbukwaapho ndu eze ise, bu ndu-ishi ndu Midiyanu; mbu Evi; me Rekemu; me Zuru; me Huru; me Reba; yekwaru ndu ozo, e gbukwarupho egbugbu. Ephe gudekwapho ogo-echi gbua Belamu nwa Beyo.

⁹ Ndu Ízurelu kpukota unwanyi ndu Midiyanu le ndzu; me unwegirima phe. Ephe rwuta eswi phe; me eku phe; bya atuko iphe, ephe nweru enwuru kwaa l'okwata; ¹⁰ bya atushia oku le mkpukpu eka ndu Midiyanu bukota; me eka ephe kporo ulo-ekwa phe g'o ha. ¹¹ Ephe rwutakota iphe, ephe kwataru l'okwata; me iphe, ephe lwataru l'ogu; mbu nemadzu; mekpoo iphe-edobe. ¹² Ephe chita ndu ono, ephe lwataru l'ogu ono; me ivu ono, ephe vutaru; me iphe, ephe kwataru l'okwata wolataru Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke; mewaro ndu Ízurelu l'opfu l'eka ephe kporo ulo-ekwa phe le baswaa ali Mowabu l'aguga enyimu

Jiódanu lẹ mgboru mkpụkpu Jieriko.

Ekemu, Mósisu tũru teke ndu Ízurẹlu shi Ọgu Midiyanu lwa

¹³ Tọbudu iya bụ; Mósisu; mẹ Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ ndu-ishi ndu Ízurẹlu l'ophu wụru jeshia phẹ ndzuta l'azụ ẹka ono, ẹphe kpọberu ụlo-ẹkwa phẹ ono. ¹⁴ Ndu-ishi ndu ojọgu ono, shi l'Ọgu lwa ono; mbụ ndu-ishi unu ndu ojọgu labọ l'ụkporo iri; yẹe ndu-ishi ndu ojọgu ụkporo ise ise; mee; ẹhu ghuahaa Mósisu eghu. ¹⁵ Mósisu sụ phẹ: “?Ọ kwa l'unu hakọtaru unwanyi-a g'ẹphe nọdu ndzụ? ¹⁶ ?Tọbudu unwanyi-a bẹ Belamu ziru; ẹphe mee gẹ ndu Ízurẹlu meswee Chipfu l'opfu ẹhu agwa, dũ lẹ Peyọ; eshi nno; ẹjo iphe-ememe bya adaa l'echilabọ ndu kẹ Chipfu ono. ¹⁷ Ngwa; unu tũko unwegirima phẹ unwoke gbushikọta g'ẹphe ha; unu egbushikọta iphe, bụ nwanyi, yẹle nwoke kwajẹwaru l'ime phẹ. ¹⁸ Ndu ophu unu a-harụ onwunu bụepho unwumgboko, ẹphe lẹ nwoke ta akwajẹduru. ¹⁹ A -bya lẹ g'unu ha bụru ndu gburu nemadzụ ono; mẹ ndu denyiru onye e gburu egbugbu ẹka; gẹ ndu ono jekwa l'azụ ẹka ono, a kpọberu ụlo-ẹkwa je anọo abalị ẹsaa. O -rwuẹpho lẹ mbọku k'ẹto iya waa mbọku k'ẹsaa ya; g'ẹphe safu onwophẹ nturwu; safukwapho ndu ono, unu kputaru lẹ ndzụ ono nturwu. ²⁰ Unu mechaa uwe unu emecha; unu emechaa iphe, e meru l'akpọ; mẹ iphe, e meru l'ẹji eghu; mẹ iphe, a pyiru l'oshi.”

²¹ Eleyaza, bụ onye uke Chileke sụ ndu ojọgu ono, jeru Ọgu ono: “Waa omelalị, dũ l'ekemu ono, Chipfu tũru nũ Mósisu baa: ²² Ọo mkpọla-ododo kpoloko; mẹ mkpọla-ọchaa; mẹ onyirubvu; mẹ ígwè; mẹ gbamụgbamu; mẹ ọta-njele; ²³ mbụ l'iphe, ọku te ekepyashiduru bẹ unu a-hụ l'ọku g'ọ dũ ree. Ọle e gudẹfuta je mini ono, eegudeje

asafu nturwu mecha ya emecha. Obenu l'iphe, oke me a -hwa ya l'oku be unu e-ye le mini ono gude mee ya g'ọ du ree. ²⁴ Le mboku k'esa be unu safutaje uwe unu asasa; unu abya adu ree. Unu -mecha nno; unu abatawaro l'eka ono, a kpoberu ulo-ekwa ono teke ono.”

Eekeshi iphe, a lwutaru l'ogu Midiyanu

²⁵ Chipfu su Mosisu: ²⁶ “Ge gubedua; me Eleyaza, bu onye uke Chileke; me ndu-ishi le ndu-unuphu ndu-unuphu ndu Izurelu tuko iphemiphe ono, ephe lwutaru l'ogu ono gukota ogo; mbu nemadzu; mekpoo iphe-edobe ono. ²⁷ Unu ekekaha iphe ono, a lwutaru l'ogu ono uzi labo. Unu kekaharu iya ndu ono, jeru ogo ono waa igwe-oha Izurelu. ²⁸ Unu shi l'ime ndu k'ono, unu keru nu ndu ono, jeru ogo ono tularu Chipfu utu. Onye lanu be unu e-wofuta l'ime unu nemadzu l'ukporo ise; unu ewofuta iphe-edobe lanu l'ime unu iphe-edobe l'ukporo ise; mbu eswi; me nkapfu-igara; me aturu; me egbu. ²⁹ Unu shi l'oke iya nkephe ono wota iya nu Eleyaza, bu onye uke Chileke g'ọ buru iphe, aa-nu Chipfu. ³⁰ Unu eshikwapho l'iphe ono, unu keru nu ndu Izurelu wofutachaa nanu nanu l'ime ukporo labo l'iri; mbu le nemadzu; me l'eswi; me le nkapfu-igara; me l'aturu; me l'egbu; me l'anu ozo. Unu eworu iya nu eri Livayi, bu ndu eleta ulo-ekwa Chipfu enya.” ³¹ Oo ya bu; Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke mee ge Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu.

³² Waa iphe, phoduru nu l'iphe ono, ndu ono, jeru ogo lwutaru l'ogu baa: Aturu, phoduru nu bu ukporo unu aturu ugbo ukporo eno l'ukporo unu eno l'unu esaa l'ukporo iri. ³³ Eswi, phoduru nu buru ukporo unu eswi ugbo tete. ³⁴ Nkapfu-igara, phoduru nu buru ukporo unu nkapfu-igara ugbo esaa l'unu iri l'ebo l'ukporo

iri. ³⁵ A -bya lẹ nemadzu; unwanyi, ephe lẹ nwoke ta akwajeduru be du ukporo unu unwanyi ugbo eno. ³⁶ Waa g'iphe, e keru nu ndu ono, jeru Ogu ono ha baa: Aturu du ukporo unu aturu ugbo ukporo labo l'ukporo unu ugbo labo l'unu eto l'ukporo iri l'ise. ³⁷ L'ime aturu ono; Ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu bu unu aturu l'ukporo iri l'eto l'aturu iri l'ise. ³⁸ Eswi du ukporo unu eswi ugbo eno l'unu iri. L'ime eswi ono; Ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu bu ukporo eswi eto l'eswi iri l'ebo. ³⁹ Nkapfu-igara du ukporo unu nkapfu-igara ugbo eto l'unu iri l'ishii l'ukporo ise. L'ime nkapfu-igara ono; Ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu du ukporo nkapfu-igara eto le nkapfu-igara lanu. ⁴⁰ A bya lẹ nemadzu; iphe, ephe du bu ukporo unu nemadzu ugbo labo. Iphe, bu ndu e gude atu utu anu Chipfu l'ime phe bu ukporo umadzu l'umadzu iri l'ebo. ⁴¹ Tobudu iya bu; Mosisu bya eworu utu ono, a turu nu Chipfu ono nu Eleyaza, bu onye uke Chileke g'o buru iphe, aanu Chipfu. Ono buru ge Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu.

⁴² Waa g'iphe ono, e keru nu ndu Izurelu ono ha baa; mbu iphe ono, Mosisu wofuru l'ophu e keru nu ndu ono, jeru Ogu Midiyanu ono. ⁴³ Iphe, e keru nu igwe-oha Izurelu ono be aturu du ukporo unu aturu ukporo ugbo labo l'ukporo unu ugbo labo l'unu eto l'ukporo iri l'ise. ⁴⁴ Eswi du iya ukporo unu eswi ugbo eno l'unu iri. ⁴⁵ Nkapfu-igara du iya ukporo unu nkapfu-igara ugbo eto l'unu iri l'ishii l'ukporo ise. ⁴⁶ Ndu nemadzu, e ketaru nu phe du ukporo unu nemadzu ugbo labo. ⁴⁷ Mosisu bya eshi l'iphe ono, e keru nu ndu Izurelu ono wotachaa iphe nanu nanu l'ime ukporo labo l'iri iri; mbu le nemadzu; me l'iphe-edobe; o woru iya nu eri Livayi, bu ndu eleta ulo-ekwa Chipfu enya; bu ge Chipfu turu iya Mosisu l'ekemu.

⁴⁸ Noo ya; ndu-ishi, achi ndu ojogu ono; mbu ndu-ishi, unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri; me ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise wuru byapfutashia Mosisu. ⁴⁹ Epehe su Mosisu: "Anyibe ndu-ozu ngu be guakwaru ndu ojogu ono, anyi chi jee ugu ono ugu; ophu o dudu m'onye lanu, aachọ achọcho l'ime phe. ⁵⁰ Owaa bu iphe, anyi ewota g'a nu Chipfu. Onyenonu gude iphe, o lwutaru l'ogu ono; mbu iphe, e meru le mkpola-ododo, bu iya bu iyagba-upfu; me echi mgbalaka; me echi mkpushi-eka; me iphe-nchi; me iyagba-olu. Anyi wotaru iya g'e gude pfua ugwo iphe-eji l'iphu Chipfu."

⁵¹ Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke nata phe iphe ono, e meshiru le mkpola-ododo ono; mbu iphemiphe, e mekotaru ona. ⁵² Iphe ono, e meru le mkpola-ododo ono, ndu-ishi unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri; me ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise nuru Chipfu ono be bu mkpola-ododo, erwa iya du ukporo unu shekelu labo l'unu lanu l'ukporo shekelu iri l'esaa le shekelu iri. ⁵³ Ndu ojogu ono l'ehu l'ehu gudechaa iphe, ephe kwataru l'okwata lwa. ⁵⁴ Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke nata iphe ono, e meru le mkpola-ododo ono l'eka ndu-ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri; me l'eka ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise. Epehe nata phe iya je edobe l'ulo-ekwa-ndzuko l'eka oonodu l'ataphu Chipfu; ge ndu Izurelu e-gudeje iya nyata ugu ono.

32

Ali, a nuru okpa-ipfu Rubenu;
waa okpa-ipfu Gadu
(Dit 3:12-22)

¹ Unwu Rubenu waa unwu Gadu be nweru iphe-edobe shingushingu. Epehe bya ahuma l'ali Jiaza; me

alì Giladu bẹ̀ dū ree g'e dobe iya iphe-edobe. ² Ọo ya bụ; ụnwu Gadu; mẹ ụnwu Rúbẹnu ono bya ejepfu Mósísu; waa Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ ndu-ishi ndu Ízurẹlu je asụ: ³ “Mkpụkpu Atarotu; mẹ mkpụkpu Dibonu; mẹ mkpụkpu Jiaza; mẹ mkpụkpu Nimura; mẹ mkpụkpu Hẹshibonu; mẹ mkpụkpu Eleyale; mẹ mkpụkpu Sebamu; mẹ mkpụkpu Nebo; mẹ mkpụkpu Beyonu; ⁴ mbụ alì ono, Chipfu meru gẹ ndu Ízurẹlu lwuta bẹ bụkwa alì, dū ree k'edobe iphe-edobe; tẹmanu anyịbe ndu-ozí ngu bụru ndu nweru iphe-edobe. ⁵ Sụ-a; ọ -bụru l'anyi dū ngu l'obu; nūnu anyịbe ndu-ozí nkengu alì ono g'ọ bụwaruro oke alì nkanyi. Unu te edutashinu anyi dafu azu ẹnyimu Jíódanu azu iya ọphuu.”

⁶ Mósísu sụ ụnwu Gadu; mẹ ụnwu Rúbẹnu: “?Ụnwunna unu a-nọdu eje ọgu; unubẹdua anọ-kirishia l'ẹka-a tọo? ⁷ ?Bụ gūnu meru iphe, unu eme g'obu te shihushi ndu Ízurẹlu ike g'ẹphe la l'alì ono, Chipfu nuru phẹ ono? ⁸ Ọo ẹgube ono bụ gẹ nna unu phẹ meru teke mu ziru phẹ g'ẹphe gbẹ lẹ Kadẹshi-Baneyá je ahuma alì ono; ⁹ kẹle ẹphe jerwuru nsuda Ẹshukolu; je ahumabebe alì ono; bya eteyia ndu Ízurẹlu obu; mee g'ẹphe ta abahu l'alì ono, Chipfu nuru phẹ ono. ¹⁰ Ẹphe shi nno kpatsu Chipfu ẹhu-eghu lẹ mbọku ono. O ribua angụ sụ: ¹¹ ‘Ọ tọ dudu onye nwoke Ízurẹlu, shi lẹ Ijiputu futa; shita l'onye nọwaru ụkporo apha kwasẹru, bya l'e-gude ẹnya iya huma alì ono; mbụ alì ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ Ẹbirihamu; mẹ Áyizaku; mẹ Jíékọpu; noo kẹle ẹphe te egudedu obu phẹ g'ọ ha etso mu; ¹² Gbahaẹpho Kalẹbu nwa Jiefune k'eri Kenazu; mẹ Jioshuwa nwa Nunu; kẹle ẹphe gude obu phẹ g'ọ ha tsoru Chipfu.’ ¹³ Chipfu swibenuru ndu Ízurẹlu ẹhu-eghu iya; o mee phẹ; ẹphe tsoru echiẹgu ghaphee ụkporo apha labọ;

jeye teke oḡbo ono, meru ejo-iphe l'ẹnya Chipfu ono bvukotaru. ¹⁴ O rwukwaa nta; unube unwu-a, ndu eme iphe-eji nwushiru-a byakwa apfuru l'ozori nna unu phe; g'unu mee g'ehu-eghu Chipfu kaba atangirihu l'ehu ndu Ízurelu. ¹⁵ Kele-a; unu -gbakuta iya azu su l'unu te etsohedu iya nta; be o-pakwaru phe haa l'echiegu; o-buru l'oo unu be kpataru ge ndu Ízurelu laa l'iyi.”

¹⁶ Tobudu iya bu; unwu Gadu ono; me unwu Rubenu ono byapfuta Mosisu bya asu iya: “Oo-du anyi ree g'anyi meta eka iphe-edobe anyi a-nodu; me g'anyi kpushia mkpukpu eka unwegirima anyi phe a-nodu. ¹⁷ Ole anyi jikobewaru k'achita ngwogu vutaru ndu Ízurelu uzo jeshia; jeye teke anyi e-durwu phe eka ono, ephe e-buru ono. Unwu anyi phe be e-buru le mkpukpu-a, a kpuchaaruu; o shihu ike-a; ge ndu ali-a te sweta iya. ¹⁸ Anyi ta abyadu alwa ibe anyi jeye teke ndu Ízurelu e-ketadzuru oke, rwuberu phe nu g'ephe ha. ¹⁹ Ole anyibedua te etsoduru phe eketa oke l'azu enyimu Jiordanu azu iya ophuu; iphe, kparu iya nu bu l'oke k'anyi be no l'azu iya owa l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu.”

²⁰ Oo ya bu; Mosisu su phe: “O -buru l'unu e-me iya egube ono; o -buru l'unu a-kwa onwunu ngwogu unu l'ataphu Chipfu vuta uzo k'ogu ono; ²¹ o -buru le g'unu ha be a-chiru ngwogu unu daa enyimu Jiordanu l'ataphu Chipfu; lwua ugu ono jasuu teke Chipfu chifuru ndu ohogu iya ono l'ataphu iya. ²² A -lwua ali ono lwutaru Chipfu; unu alwatashiwaro teke ono; ikpe ta anmaedu unu l'iphu Chipfu; me l'iphu ndu Ízurelu l'opu. Ali owa abumaruro k'unu l'ataphu Chipfu. ²³ Ole o -buru l'unu te emeduru iphe, unu pfuru; oo ya bu l'unu meru Chipfu iphe-eji; g'o dokwaa unu enya l'iphe-eji, unu meru be unu e-je iphe-

ẹhuka iya. ²⁴ Unu kpùshia mkpùkpu, ùnwegirima unu phẹ a-nòdu; unu emeta ẹka iphe-edobe unu a-nòdu; unu emeẹbekpoe ya phọ g'unu pfuru iya.”

²⁵ Ùnwu Gadu ono; mẹ ùnwu kẹ Rúbẹnu sù Mósísu: “Anyíbe ndu-ozí ngu phẹ l'e-me gẹ gùbe nnajìuphu pfuru anyi. ²⁶ Ùnwegirima anyi phẹ; mẹ unyomu anyi phẹ; mẹ iphe-edobe anyi bẹ a-nòdu lẹ mkpùkpu lẹ mkpùkpu, dù l'alì Giladu. ²⁷ Ọle anyíbedua, bú ndu-ozí ngu phẹ bẹ a-da ẹnyimu; anyi a-chìgbaaru ngwọgu l'ẹhu l'ẹhu k'ọgu ono l'atíphu Chipfu ẹgube ono, gùbe nnajìuphu anyi pfuru anyi.”

²⁸ Noo ya; Mósísu bya atọa ekemu nù Eleyaza, bú onye uke Chileke; mẹ Jioshuwa nwa Nunu; mẹ ndu-ishi, achìgba ẹnya-unuphu nọnu l'ipfu Ízurẹlu lẹ k'opfu ẹhu ùnwu Gadu ono; mẹ k'opfu ẹhu ùnwu Rúbẹnu. ²⁹ Ọ sù phẹ: “Ọ -bùru l'ùnwu Gadu; mẹ ùnwu Rúbẹnu bẹ chítaru ngwọgu phẹ; tsoru unu daa ẹnyimu Jíọdanu; bya etsoru unu nọdu l'iphu Chipfu lwùta ọgu ono lwùta; unu l'ẹphe -lwùtachaepo alì ono; unu nùkwaa phẹ alì Giladu g'ọ bùru oke alì phẹ. ³⁰ Ọle ọ -bùru l'ẹphe ta achítaduru ngwọgu tsoru unu daa ẹnyimu; ẹphe etsoru unu keta oke l'alì Kénanu.”

³¹ Ùnwu Gadu; mẹ ùnwu Rúbẹnu ono sù: “Ọo gẹ Chipfu pfuru anyíbe ndu-ozí ngu phẹ bú g'anyi e-me iya. ³² Anyi a-chìru ngwọgu daa ẹnyimu Jíọdanu bahù l'alì Kénanu l'atíphu Chipfu; ọle oke alì anyi bẹ a-dùkota l'azù ẹnyimu Jíọdanu azù iya ọwa.”

³³ Tọbudu iya bú; Mósísu bya eworu alì-eze Sihọnu, bú eze ndu Amọru; mẹ alì-eze Ọgu, bú eze ndu Beshanu woru nù ùnwu Gadu; mẹ ùnwu kẹ Rúbẹnu; mẹ nkeru-ẹbo ipfu Manáse, bú nwa Jíósefu. Ọ nùru phẹ alì ono l'opfu; mẹ mkpùkpu, dùkota iya nù g'ọ ha; mbùkpoo mkpùkpu lẹ mkpùkpu, nọ-pheru alì ono mgburugburu.

³⁴ Ụnwu Gadu kpua mkpukpu Dibonu; me Atarotu; me Arowa; ³⁵ me Atarotu-Shofanu; me Jiaza; me Jiogbeha; ³⁶ me Betu-Nimura; me Betu-Haranu. Epe kpukotaru mkpukpu ono; o shihuchaa ike; bya emetagbaa eka iphe-edobe phe a-noduje. ³⁷ Ụnwu ke Rube nu kpua mkpukpu Heshibonu; me Eleyale; me Kiriyatayimu; ³⁸ mekwapho Nebo; me Belu-Meyonu. Epe kpukwapho mkpukpu Sibuma. Epe gbanweshikota epha mkpukpu ono g'o ha; bya eworu epha ozo gushia mkpukpu le mkpukpu ono, epe kpushiru ono.

³⁹ Ụnwu Makiya, bu nwa Manase jee ogo l'ali Giladu; je alwuta iya; chishia ndu Amoru, bu l'eka ono. ⁴⁰ Oo ya bu; Mosisu woru ali Giladu nu Makiya, bu nwa Manase; o buru l'eka ono. ⁴¹ Jiayi, bukwapho oshilokpa Manase lwuta unwu mkpukpu le mkpukpu, du iya nu; o gua epha mkpukpu ono Havotu-Jiayi. ⁴² Noba lwuta mkpukpu Kenatu; me nwa mkpukpu, no-pheru iya mgburugburu. O gube mkpukpu ono Noba, bu epha, yebedua aza.

33

Ije ndu Izurelu e shi le Ijiputu jasụ le Mowabu

¹ Owaa bu ge ndu Izurelu gude jee ije phe teke epe futaru l'ali Ijiputu. Epe dzeberu le mkpa le mkpa; o buru Mosisu yele Eronu be edu phe nu. ² O buru Mosisu be deru g'ephe gude jee ije ono l'ekwo ge Chipfu pfuru iya ya. Waa g'ephe gude jee ije phe ono baa e shi le Ijiputu:

³ Ndu Izurelu gbalihuru ije l'onwa mbu; l'abali iri l'ise l'onwa mbu ono. Le mboku, tsotaru mboku obo Ojehata ke Chipfu be epe wataru ije phe. Epe shi le mkpukpu Ramesesu wuru goromii wufuta k'ehuka tugbua. Ndu Ijiputu doru chikafuchaephe enya ele phe;

ẹphe nọdu awu atugbu. ⁴ Ẹ teke ono be ndu Ijiputu eligbaa odzu ndu bu ọkpara phe ono, Chipfu chigbushiru l'echilabo phe ono. Chipfu bya ekpekwa pho agwa phe ikpe.

⁵ Noo ya; ndu Ízurẹlu shi ẹ Ramesesu wuru tugbua. Ẹphe rwua Sukotu; bya akpobe ọlo-ẹkwa phe. ⁶ Ẹphe gbeshi ẹ Sukotu je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Etamu, no l'aguga echiẹgu. ⁷ Ẹphe gbeshi ẹ Etamu; bya adakobe laphu azu ẹ Pi-Hahirotu, no l'uzo ẹnyanwu-awawa Belu-Zefonu; ẹphe kpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ mgboru Migudolu. ⁸ Ẹphe gbeshi ẹ Pi-Hahirotu; bya adaa eze-ẹnyimu bahu l'echiẹgu. Ẹphe jee ije abali ẹto ẹ mgbegu Etamu; bya erwua Mara; ẹphe kpobe ọlo-ẹkwa phe. ⁹ Ẹphe gbeshi ẹ Mara; bya ejerwua Elimu. Elimu be nweru ẹnya-obvu mini iri l'ẹbo, no iya nu; mpfu ukporo ẹto l'iri nọdu iya; ẹphe kpobe ọlo-ẹkwa phe l'ẹka ono.

¹⁰ Ẹphe gbeshi ẹ Elimu bya erwua aguga Eze-ẹnyimu Uswe-uswe; ẹphe kpobe ọlo-ẹkwa phe. ¹¹ Ẹphe gbeshi ẹ Eze-ẹnyimu Uswe-uswe bya eje akpobe ọlo-ẹkwa phe l'echiẹgu Sinu. ¹² Ẹphe gbeshi l'echiẹgu Sinu je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Dofuka. ¹³ Ẹphe gbeshi ẹ Dofuka je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Alushi. ¹⁴ Ẹphe gbeshi ẹ Alushi je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Refidimu. Ẹka ono be mini ta adudu ge ndu Ízurẹlu ngua.

¹⁵ Ẹphe gbeshi ẹ Refidimu je akpobe ọlo-ẹkwa phe l'echiẹgu Sayinayi. ¹⁶ Ẹphe gbeshi l'echiẹgu Sayinayi je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Kiburotu-Hatava. ¹⁷ Ẹphe gbeshi ẹ Kiburotu-Hatava je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Hazerotu. ¹⁸ Ẹphe gbeshi ẹ Hazerotu je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Ritima. ¹⁹ Ẹphe gbeshi ẹ Ritima je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Rimonu-Pérezu. ²⁰ Ẹphe gbeshi ẹ Rimonu-Pérezu je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ Libuna. ²¹ Ẹphe gbeshi ẹ Libuna je akpobe ọlo-ẹkwa phe ẹ

Risa. ²² Èphe gbèshi lẹ Risa je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Kehelata. ²³ Èphe gbèshi lẹ Kehelata je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'úbvú Shefa. ²⁴ Èphe gbèshi l'úbvú Shefa je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Harada. ²⁵ Èphe gbèshi lẹ Harada je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Makelotu.

²⁶ Èphe gbèshi lẹ Makelotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Tahatu. ²⁷ Èphe gbèshi lẹ Tahatu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Tera. ²⁸ Èphe gbèshi lẹ Tera je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Mitika. ²⁹ Èphe gbèshi lẹ Mitika je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Hashimona. ³⁰ Èphe gbèshi lẹ Hashimona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Moserotu. ³¹ Èphe gbèshi lẹ Moserotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Bene-Jiakanu. ³² Èphe gbèshi lẹ Bene-Jiakanu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ HỌru-Hagidigadu. ³³ Èphe gbèshi lẹ HỌru-Hagidigadu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Jiọtubata. ³⁴ Èphe gbèshi lẹ Jiọtubata je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Aburona. ³⁵ Èphe gbèshi lẹ Aburona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Eziyọnu-Geba. ³⁶ Èphe gbèshi lẹ Eziyọnu-Geba je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Kadèshi, nọ l'echiẹgu Zinu. ³⁷ Èphe gbèshi lẹ Kadèshi je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'úbvú HỌru, nọ l'oke alì ndu Edọmu.

³⁸ Ọ bọru l'ẹka ono bẹ ephe nọ; Chipfu sọ Erọnu, bọ onye uke Chileke g'o nyihu eli úbvú HỌru ono. Erọnu nyihu úbvú ono nọdu iya nwùhu; lẹ mbọku mbọ l'ọnwa ise l'apha, kwe ndu Ízurẹlu ọkporo apha labọ, ephe shi l'alì Ijiputu lufuta. ³⁹ Erọnu bẹ nọwaru ọkporo apha ishii l'apha ẹto lẹ teke ọ nwùhuru l'úbvú HỌru.

⁴⁰ Onye Kénanu, bọ eze ndu Aradu; bu l'echiẹgu ndọhali l'alì Kénanu ono; nọma lẹ ndu Ízurẹlu l'awọ abya.

⁴¹ Ndu Ízurẹlu gbèshi l'úbvú HỌru je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Zalumona. ⁴² Èphe gbèshi lẹ Zalumona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Punọnu. ⁴³ Èphe gbèshi

lẹ Punonu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Obotu. ⁴⁴ Ẹphe gbẹshi lẹ Obotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Iye-Abarimu, nọ l'oke alì Mówabu. ⁴⁵ Ẹphe gbẹshi lẹ Iye-Abarimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Dibonu-Gadu. ⁴⁶ Ẹphe gbẹshi lẹ Dibonu-Gadu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Alumonu-Dibulatayimu. ⁴⁷ Ẹphe gbẹshi lẹ Alumonu-Dibulatayimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'úbvú úbvú Abarimu; l'atatiphu úbvú Nebo. ⁴⁸ Ẹphe gbẹshi l'úbvú úbvú Abarimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ baswaa alì ndu Mówabu; l'aguga ẹnnyimu Jíódanu lẹ mgboru mkpukpu Jieriko. ⁴⁹ Ẹphe kpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'agugu ẹnnyimu Jíódanu; e -shi lẹ Bẹtu-Jieshimotu je akpaa lẹ Abẹlu-Shitimu lẹ baswaa alì ndu Mówabu ono.

⁵⁰ Ọ buru lẹ baswaa alì ndu Mówabu ono, nọ l'aguga ẹnnyimu Jíódanu lẹ mgboru Jieriko ono bẹ Chipfu pfuru yeru Mósisu sù: ⁵¹ “Pfuaru ndu Ízurelu sù phẹ-a: Unu -daẹpho ẹnnyimu Jíódanu bahù l'alì Kénanu; ⁵² unu tuko ndu bu l'alì ono g'ẹphe ha chífukota. Unu emebyishikota mkpuma, ẹphe pyiru apyipyi; mebyishia iphe, bụ ntẹkpe, ẹphe kpushiru doberu onwophẹ. Unu atuko iphe, bukpoọ ẹka ẹphe agwajẹ iphe nwukpọshia. ⁵³ Unu anata phẹ alì ono buru; kẹle mu nwaru iya unu g'ọ buru k'unu. ⁵⁴ Unu a-tụ ido washia alì ono l'ipfu l'ipfu. Ipfu ọphu ha shii; unu awẹe phẹ alì, ha shii; ipfu ọphu ha nwanshii; unu awẹe phẹ alì, ha nwanshii. Ẹka a turu ido; ọ dabaru ndu ọphu ọ dabaru; ẹphe enworu ẹka ọbu. Onyenonu a-wata oke alì nkiya l'ipfu nna iya. ⁵⁵ Ole ọ -buru l'unu ta achífuduru ndu bu l'alì ono l'atatiphu unu bẹ ndu ono, unu haru ono e-mechakwaa buru mkpọ kpọahaa unu l'ẹnnya; buru obvu dzụahaa unu lẹ mgbureku. Ẹphe a-nọduepho akpa unu ẹhu l'alì ono, unu e-buru ono. ⁵⁶ Teke ono; mu emee unu iphe, mu kwakọberu gẹ mu mee phẹ.”

34

Oke alì Kénanu

¹ Chipfu sù Mósísu: ² “Pfuaru ndu Ízurelu sù phẹ-a: Teke unu bahuru l'alì Kénanu, bụ alì ono, unu eje eketa g'Ọ bụru oke alì unu ono; bụ g'oke alì ono a-dụ bụ ọwana: ³ Ụzo ndọhali unu bẹ e-shi l'echiegu Zinu; nọ-tsoru oke ndu Edomu ogologo. L'ụzo ẹnyanwu-awawa bẹ oke alì ụzo ndọhali unu a-wata l'ishi ẹka Eze-ẹnyimu Ụnú jeberu. ⁴ Oke alì unu ono e-shi l'ụzo ndọhali gojia futa l'elikoro Akurabimu; shi l'ẹka ono jee je afuta lẹ mgbegu Zinu. L'Ọ bya ejee nno futa l'ụzo ndọhali Kadeshi-Baneya; shikwaphọ nno lufuta lẹ Hazarada; ghabua ẹka ono rwua Azumonu. ⁵ Oke alì ụzo ndọhali unu ono e-shi lẹ Azumonu gojia futa lẹ nggele Ijiputu. Ẹka oo-jeberu; mbụ oke alì ono bụ l'eze-ẹnyimu.

⁶ “A bya l'oke alì ụzo ẹnyanwu-arịba; oke iya a-buru l'oke-ẹnyimu. Noo ẹka a-buru oke alì ụzo ẹnyanwu-arịba unu bụ ono.

⁷ “A bya l'oke alì ụzo isheli unu; unu shi l'oke-ẹnyimu kpaa oke alì ono jeye l'úbvú HỌru. ⁸ Unu eshi l'úbvú HỌru kpaa oke alì ono jeye l'ẹka eeshije abahụ Hamatu. Ẹka oke alì ono e-beru bụ lẹ Zedadu. ⁹ L'o shi l'ẹka ono nọo jeye lẹ Zifurọnu. Ẹka oke alì ụzo isheli unu ono e-beru aburu lẹ Haza-Enanu. Noo ẹka a-buru oke alì ụzo isheli unu bụ ono.

¹⁰ “A bya l'oke alì ụzo ẹnyanwu-awawa unu; unu shi lẹ Haza-Enanu kpaa oke alì ono jeye lẹ Shefamu. ¹¹ Oke alì ono e-shikwaphọ lẹ ndọhali Shefamu lufuta lẹ Ribula; l'ụzo ẹnyanwu-awawa Ayínu. O -rwua ẹka ono l'o tsoerupho ụzo ndọhali ono futa l'úbvú úbvú, dụ l'ụzo ẹnyanwu-awawa eze-ẹnyimu Kineretu. ¹² L'Ọ kwaseru;

mbụ oke alì ọbu jasụ l'enyimu Jiódanu. Ẹka oo-beru abụru lẹ Eze-enyimu Únú.

“Noo ẹka a-buru alì unu bụ ono; mẹ oke iya mgburug-buru.”

¹³ Mósísu bya epfuaru ndu Ízurelu sụ phẹ: “Noo alì, unu a-tụ ido gude washia g'ọ bụru oke alì unu ọbu bụ ono. Ọo ya bụ alì ono, Chipfu sụru g'a nụ ipfu tete lẹ nkeru-ẹbo ipfu. ¹⁴ Noo kẹle ipfu unwu Rúbenu; mẹ ipfu k'unwu Gadu bẹ natawaru oke alì nkephẹ l'anya-unuphu phẹ l'anya-unuphu phẹ; wakwaphọ nkeru-ẹbo ipfu Manáse. ¹⁵ Ipfu labọ ono; mẹ nkeru-ẹbo ipfu Manáse ono bẹ nataru oke alì nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa l'azụ ẹnyimu Jiódanu azụ iya ọphuu lẹ mgboru mkpukpu Jieriko l'uzo ẹka ẹnyanwu eshije awata.”

Unwoke, a họtaru g'ẹphe washia alì ono

¹⁶ Chipfu sụ Mósísu: ¹⁷ “Waa ẹpha unwoke, a-washì alì ono nụ unu g'ọ bụru oke alì unu baa: Eleyaza, bụ onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu. ¹⁸ Unu họtachaa onye-ishi lanụ l'ipfu l'ipfu g'ẹphe yeta ẹka g'a washia alì ono. ¹⁹ Ẹpha unwoke ono bụ: Kalẹbu nwa Jiefune, bụ onye shi l'ipfu Jiuda; ²⁰ mẹ Sámẹlu nwa Amihudu, bụ onye shi l'ipfu Simiyonu; ²¹ mẹ Elidadu nwa Kisulonu, bụ onye shi l'ipfu Benjaminu; ²² mẹ Buki nwa Jioguli; onye-ishi ndu ipfu Danu; ²³ mẹ Hanẹlu nwa Efodu; onye-ishi l'ipfu Manáse, bụ nwa Jiósefu; ²⁴ mẹ Kemẹlu nwa Shifutanu; onye-ishi l'ipfu Ifuremu, bukwapo nwa Jiósefu; ²⁵ mẹ Elizafanu nwa Panaku; onye-ishi l'ipfu Zebulonu; ²⁶ mẹ Palutelu nwa Azanu; onye-ishi l'ipfu Isaka; ²⁷ mẹ Ahihudu nwa Shelomi; onye-ishi l'ipfu Asha; ²⁸ mẹ Pedahẹlu nwa Amihudu; onye-ishi l'ipfu Nafutali.”

²⁹ Noo ẹpha unwoke ọbu Chipfu sụru g'ẹphe washia alì ono g'ọ bụru oke alì ndu Ízurelu l'alì Kénanu.

35

Mkpụkpu, ipfu Lívayi e-buru

¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu pfuru yeru Mósísu lẹ baswaa alị Mówabu l'agụga Jíódanu l'ẹka ono, nọ lẹ mgboru Jieriko sụ iya: ² “Pfiaru ndu Ízurelu g'ẹphe shi l'oke alị, ẹphe ketarụ nụgbaa eri Lívayi mkpụkpu lẹ mkpụkpu, ẹphe e-buru. Unu anụkwapho ndu Lívayi ono alị ẹka iphe-edobe phẹ a-kpajẹ nri lẹ mgburugburu mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono, aa-nụ phẹ ono. ³ Mkpụkpu ono g'ọ ha bẹ a-buru ẹka ipfu Lívayi e-buru eburu; alị ono aburu ẹka eswi phẹ; mẹ ẹku phẹ; mẹkpoo iphe-edobe phẹ l'ophu a-nọduje ata nri. ⁴ Alị ẹka ono, unu a-nụ ipfu Lívayi g'iphe-edobe phẹ kpajẹ nri ono bẹ a-du unu ntụ-ọkpa ẹto lẹ ntụ-ọkpa ụkporo iri l'ise. Oo-shi l'azụ igbulọ mkpụkpu ono nọdu gbaa mgburugburu.

⁵ “Ụzo ẹnyanwu-awawa azụ mkpụkpu ono bẹ unu atuta unu ntụ-ọkpa ẹsaa lẹ ntụ-ọkpa ụkporo iri; unu atuta unu ntụ-ọkpa ise l'uzo ndohali azụ mkpụkpu ono. Unu atuta unu ntụ-ọkpa ise l'uzo ẹnyanwu-arịba azụ mkpụkpu ono; tuta unu ntụ-ọkpa ise l'uzo isheli mkpụkpu ono. Mkpụkpu phẹ ono anọdu l'echilabọ. Azụ mkpụkpu ono aburu ẹka iphe-edobe phẹ a-tajẹ nri. ⁶ Mkpụkpu ishii l'ime mkpụkpu ono, unu a-nụ ipfu Lívayi ono bẹ a-buru mkpụkpu ẹka aa-nọduje ezeru ndzụ. Onye gburu ọchi; l'ọ gbaru laa lẹ mkpụkpu ono je anọdu zeeru ndzụ. Unu anụfua phẹ ụkporo mkpụkpu labọ lẹ mkpụkpu labọ ọzo yekọberu phẹ lẹ mkpụkpu ono. ⁷ Mkpụkpu, unu a-nụ ipfu Lívayi bẹ a-kpakọta du ụkporo mkpụkpu labọ lẹ mkpụkpu ẹsato; yẹle alị ẹka iphe-edobe phẹ a-nọduje akpa nri. ⁸ A bya lẹ mkpụkpu, unu e-shi l'alị unwu Ízurelu nụ ipfu Lívayi ono; unu shikwa l'ipfu ophu alị phẹ ha shii nụ phẹ mkpụkpu,

dù igwerigwe. Unu eshi l'ipfu ọ́phu alì phẹ́ pehuru nù-pete phẹ́ mkpụ̀kpụ. Ọ́o ẹ́pho g'oke alì ndu nọ́nu habe bù g'aa-nù-beru ipfu Lívayi ono mkpụ̀kpụ ọ́bu.”

Mkpụ̀kpụ, onye gburu nemadzù
a-nọ́duje ezeru ndzù

(Dit 4:41-43; 19:1-13; Jios 20:1-9)

⁹ Chipfu sù Mósìsù: ¹⁰ “Pfiaru ndu Ízurẹ̀lù sù phẹ́: Unu -daẹ́pho ẹ́nyimu Jíọ́danu bahù l'alì Kénanu; ¹¹ unu họtá mkpụ̀kpụ, unu a-nọ́duje ezeru ndzù; mbù ẹ́ka bù: onye -gbua nemadzù; ẹ́be o lekebedùru ẹ́nya; l'Ọ́ gbaru laa ẹ́ka ono. ¹² Mkpụ̀kpụ ono a-bùru unu ẹ́ka unu a-nọ́duje zeeru ndzù; gbalaaru onye agwata ụ́gwo ọ́chi; g'onye ono, gburu nemadzù ono ta nwùhu jeye teke ọ́-fulá bya apfùru l'iphu edzudzu-ọ́ha g'e kpee ya ikpe. ¹³ Ọ́ bùru mkpụ̀kpụ ishii ono, unu a-nù ipfu Lívayi ono a-bùru mkpụ̀kpụ ezeru ndzù ọ́bu. ¹⁴ Unu a-nù mkpụ̀kpụ, ee-zejeru ndzù ono ẹ́to l'azù ẹ́nyimu Jíọ́danu azù iya ọ́wa-a; unu anù ẹ́to ọ́zo l'alì Kénanu. ¹⁵ Mkpụ̀kpụ ishii ono bẹ́ a-bùru mkpụ̀kpụ ẹ́ka ndu Ízurẹ̀lù; mẹ́ ndu abùdu ndu Ízurẹ̀lù; mẹ́ ndu lwarù alwalwa, bu l'echilabọ́ phẹ́ a-gbabajẹ́ je anọ́du zeeru ndzù. Ọ́ bùru onye gburu nemadzù; ẹ́be o lekebedùru ẹ́nya; bẹ́ a-gbajẹ́ru laa l'ẹ́ka ono.

¹⁶ “Obenu lẹ́-a; ọ́ -bùru lẹ́ nemadzù bù iphe-ígwè bẹ́ o gude chigbua nemadzù ibiya; bẹ́ onye ọ́bu bùakwaa onye gburu ọ́chi. Onye ono, gburu ọ́chi ono lafùtajekwa l'ọ́chi, o gburu. ¹⁷ Ọ́zoo ọ́ -bùru l'o nweru onye tùru nemadzù mkpuma tugbua ya; bẹ́ onye ọ́bu bùakwaa onye gburu ọ́chi. Onye ono, gburu ọ́chi ono lafùtajekwa l'ọ́chi, o gburu. ¹⁸ Ọ́zoo l'o nweru onye wotaru oshi chia nemadzù; woru iya chigbua; bẹ́ onye ọ́bu bùakwaa ọ́chi bẹ́ o gburu. Onye ono, gburu ọ́chi ono lafùtajekwa l'ọ́chi, o gburu.

¹⁹ Onye bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono bẹ ee-gbu onye ono, gburu ọchi ono. Mbụ-a; g'onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono gbua ya l'ẹka o jepfukpọọru iya.

²⁰ “Onye gude kẹle nemadzu bẹ dū iya ashị; o nwutsua ya; ọ nwụhu; ọzoo l'ọ kwabẹru ẹnya tụa ya iphe shi nno tugbua ya; ²¹ ọzoo gude kẹle yẹle onye ọbu dū l'opfu; o je echia ya ẹka chigbua ya; bẹ onye ono, chigburu nemadzu ono bẹ e gbufutajekwa; noo kẹle o gburu ọchi. Onye agwata ụgwọ ọchi ono e-gbu onye ono, gburu ọchi ono teke o jepfuru iya.

²² “Ọle ọ -bụru l'o nweru onye nwutsuru nemadzu l'ọtulupfu; ọ nwụhu; ọphu ọ bụdu lẹ yẹle onye ọbu dū l'opfu; ọzoo l'o to lekebeduru ẹnya tua ya iphe; ²³ ọzoo l'ọo mkpuma, a-dū ike tugbua nemadzu bẹ ọ tọ hụmaduru onye ono; ọ tụa ya woru onye ono tugbua; bẹ eshi ọphu onye ono, ọ tų-gburu ono bẹ yẹle iya ta adudu l'opfu; ọphu ọ gbaduru ẹnya gẹ ya meka ya iphe; ²⁴ g'edzudzu-ọha kpeshiaru iya onye ono, gburu nemadzu ono yẹle onye ono, agwata ụgwọ ọchi onye ono, o gburu ono. Waa g'ee-gude doshiaru phẹ iya baa: ²⁵ G'edzudzu-ọha nafuta onye ono, gburu nemadzu ono l'ẹka onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi onye ono, o gburu ono; ẹphe eduru iya je edobephu azu lẹ mkpukpu ono, aa-nọduje ezeru ndzu ono, bụ ẹka ọ gbaru laa. Ọ nọdu lẹ mkpukpu, aa-nọduje ezeru ndzu ono jeye teke onyeshi ndu-uke Chileke, bụ onye ono, a wụru manụ, dū nsọ l'ishi a-nwụhu. ²⁶ Ọle ọ -bụru l'onye ono, gburu ọchi ono bẹ nweru teke ọ nnyaru; ọ kpọghata oke mkpukpu, ọ nọ ezeru ndzu ono; mbụ mkpukpu ono, ọ gbaru je anọdu ono; ²⁷ onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono -huma iya l'oke azu mkpukpu, ọ nọ ezeru ndzu ono; ọ -bụru l'onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono bẹ gburu iya nụ; bẹ ikpe ọchi ta anmakwaru iya. ²⁸ Noo

kẹ́lẹ̀ onye ono, gburu ọ́chí ono nọ́dufutajẹ̀ lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀, ọ́ nọ́ ezeru ndzụ̀ ono jeye teke onye-ishi ndu-uke Chileke a-nwụ̀hu. Ọ́o ẹ̀pho; onye-ishi uke Chileke -nwụ̀huada tẹ̀mẹ̀ l'ọ́ lawarọ́ alì iya. ²⁹ Iphe ono a-bụ̀kotaru omelalì, a tọ́ru ọ́kpa iya, a-dùru ọ́gbomogbo l'ẹ̀ka unu bukọ́takpoo.

³⁰ “Ọ́o ya bụ̀ l'iphe, bụ̀ onye gburu nemadzụ̀; bẹ̀ onye ono gburu nemadzụ̀ ono bẹ̀ e gbufutajẹ̀ egbugbu; m'ọ́ -bùru l'ọ́ dùru ndu agba iya ekebe ọ́chí, o gburu. Ọ́lẹ̀ g'ọ́ tọ́ bụ̀kwa ekebe, onye lanụ̀ agba bẹ̀ ee-gude gbua nemadzụ̀. ³¹ G'ọ́ tọ́ dụ̀kwa iphe, unu a-natajẹ̀ g'e gude gbata ndzụ̀ onye gburu ọ́chí, bụ̀ onye ọ́ gbaru g'ọ́ nwụ̀hu anwụ̀hu. E gbufutajẹ̀ iya egbugbu. ³² Onye gbaru laa lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀, eezejeru ndzụ̀; bya eworu iphe nù l'ụ̀gwo g'a haa ya g'ọ́ laa alì phẹ̀ tẹ̀mẹ̀ onye-ishi ndu-uke Chileke anwụ̀hu; unu ta natakwa iya iphe ọ́bu. ³³ Unu te emerwùshikwa alì ono, unu eje eburu ono emerwùshi; noo kẹ̀lẹ̀ mee ọ́chí atụ̀rwujekwa alì. Ọ́ tọ́ dudu g'ee-shi p̄fua ụ̀gwo ẹ̀jo-iphe alì ẹ̀ka e gburu ọ́chí; gbahaẹ̀pho l'e gburu onye ono gburu ọ́chí ono. ³⁴ Unu ta t̄rwukwa alì ono, unu eje eburu ono; noo kẹ̀lẹ̀ mbẹ̀dua, bụ̀ Chipfu bẹ̀ bu l'echilabọ́ unubẹ̀ ndu Ízurẹ̀lu.”

36

Òkè alì unwada Zelofehadu
(Dit 27:1-11)

¹ Ndu-ishi l'ẹ̀nya-unuphu l'unuphu, nọ́gbaa l'ipfu Giladu bya abyapfuta Mósísu; mẹ̀ ndu-ishi l'ẹ̀nya-unuphu l'unuphu ndu Ízurẹ̀lu. Giladu bụ̀ nwa Makiya; Makiya bụ̀ru nwa Manásẹ̀. Manásẹ̀ l'onwiya bẹ̀ shi l'Ọ́nulo Jíóşẹ̀fu. ² Ẹ̀phe byapfuta phẹ̀ bya asụ̀: “Chipfu bẹ̀ s̄uru gẹ̀ gube nnajìuphu anyi, bụ̀ Mósísu t̄ya ido gude wash̄ja alì ono keeru ndu Ízurẹ̀lu g'ọ́ b̄ru oke alì phẹ̀. Chipfu

sùkwapho gẹ́ gùbe nnajìuphu anyi woru oke alì ọ́phu rwuberu Zelofehadu, bú nwune anyi woru nù ùnwada iya. ³ Ọ́le-a; ọ́ -bùru l'o nweru onye shi l'ipfu ọ́zo, nọ́ lẹ́ Ízurẹ́lu; bya alùta phẹ́; ọ́niya bú l'aa-gùfu okiphe phẹ́ l'ime okiphe, shi lẹ́ ndiche anyi phẹ́; je eworu yekọ́be lẹ́ k'ipfu ono, ẹ́phe larù jì ono. Ọ́o ya bú; eeshi nno wofu iphe l'okiphe, anyi ketarù. ⁴ Ọ́ -rwuẹ́pho l'apha-ẹ́hu-ùtso kẹ́ ndu Ízurẹ́lu; ee-wota okiphe phẹ́ yekọ́beru ipfu ono, ẹ́phe larù jì ono. Okiphe phẹ́ bẹ́ aa-gùfu l'okiphe ipfu nna anyi phẹ́.”

⁵ Tọ́budu iya bú; Mósìsu bya epfuaru ndu Ízurẹ́lu iphe, Chipfu pfuru iya sù: “Iphe, ipfu ùnwu Jíóşẹ́fu epfu bẹ́ pfulkwaru nhamùnhà. ⁶ Wakwa iphe, Chipfu pfuru l'ọ́pfu ẹ́hu ùnwada Zelofehadu ba. Ọ́ sùru: G'ẹ́phe lùru onye dùkpoo phẹ́ ree. Ọ́le ẹ́ka ẹ́phe a-lù jì bú l'ẹ́nya-unuphu ipfu nna phẹ́. ⁷ G'okiphe ndu Ízurẹ́lu te shikwa l'ipfu dasweru ipfu. Iphe, bú ndu Ízurẹ́lu bẹ́ e-gudeshichaa okiphe, ẹ́phe ketarù l'ipfu nna phẹ́. ⁸ Iphe, bú nwa nwanyì, ketarù oke l'ipfu Ízurẹ́lu bẹ́ lùfutaje jì l'ipfu nna iya; k'ọ́phu ee-shi nno g'iphe, bú ndu Ízurẹ́lu nwekọ́taru okiphe nna phẹ́. ⁹ Ọ́o ya bú l'òkẹ́-iphe te eshidu l'ipfu adasweru ipfu ọ́zo; noo kẹ́le ipfu nọ́nu lẹ́ Ízurẹ́lu bẹ́ e-gudeshi òkẹ́-iphe nkephẹ́.”

¹⁰ Ọ́ búru iphe ono, Chipfu pfuru Mósìsu ono bẹ́ ùnwada Zelofehadu meru. ¹¹ Noo kẹ́le ùnwada Zelofehadu ono, ẹ́pha phẹ́ bú Mahula; mẹ́ Tìza; mẹ́ HỌ́gula; mẹ́ Milika; waa Nuwa bẹ́ bú ùnwu nwune nna phẹ́ lùru phẹ́. ¹² A lùru phẹ́ lùbata l'ipfu ùnwu Manáşẹ́, bú nwa Jíóşẹ́fu; okiphe phẹ́ nọ́du g'ọ́ nọ́ l'ipfu nna phẹ́.

¹³ Noo ekemu, Chipfu tùru; mẹ́ omelalì, ọ́ gbẹ́ Mósìsu l'ẹ́ka nù ùnwu Ízurẹ́lu lẹ́ baswaa alì Mówabu; l'agùga ẹ́nyimu Jíọ́danu lẹ́ mgboru Jieriko bú ono.

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d